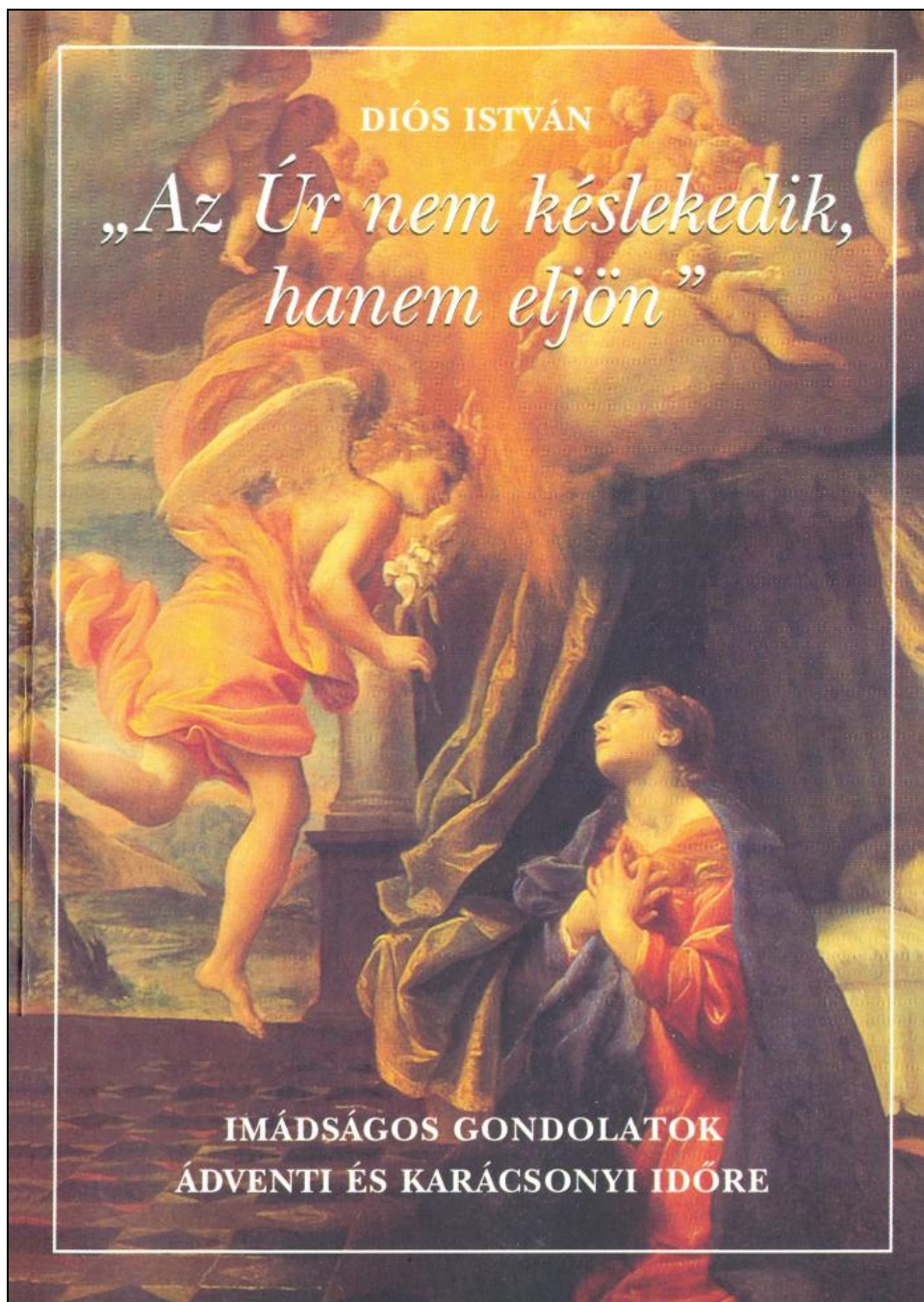

Diós István „Az Úr nem késlekedik, hanem eljön”

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Diós István
„Az Úr nem késlekedik, hanem eljön”
Ádventi és karácsonyi homíliák

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 2003-ban jelent meg a Szent István Társulat gondozásában, az ISBN 963 361 529 1 azonosítóval. Az elektronikus kiadás a szerző engedélyével készült. A programot lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerző tulajdonában van.

Az eredeti könyv nem tartalmazza a harmadik ádventi hét péntekét, amit a szerző ebben az elektronikus változatban pótol, s így a könyv bármely év ádventi idejére használható.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék.....	3
Előszó.....	4
Ádvent 1. hete.....	5
Vasárnap.....	5
Hétfő.....	8
Kedd.....	10
Szerda.....	12
Csütörtök.....	14
Péntek.....	16
Szombat.....	18
Ádvent 2. hete.....	20
Vasárnap.....	20
Hétfő.....	22
Kedd.....	24
Szerda.....	26
Csütörtök.....	28
Péntek.....	30
Szombat.....	32
Ádvent 3. hete.....	35
Vasárnap.....	35
Hétfő.....	38
Kedd.....	41
Szerda.....	43
Csütörtök.....	45
Péntek.....	47
Ádvent 4. hete.....	49
Vasárnap.....	49
December 17.....	52
December 18.....	54
December 19.....	56
December 20.....	58
December 21.....	60
December 22.....	62
December 23.....	64
December 24.....	66
Karácsony.....	68
Éjféli szentmise.....	68
Pásztorok szentmiséje.....	70
Ünnepi szentmise.....	71
Szent Család vasárnapja.....	73
Jézus nevenapja – Január 2.....	75
Vízkereszt – Január 6.....	77
Függelék.....	79
Szeplőtelen Fogantatás – December 8.....	79
Ádventi naptár.....	81

Előszó

A *Napi kenyeriünk* sorozat e kötete az adventi és karácsonyi homíliáit tartalmazza a szentmise könyörgésével és az olvasmányok szentírási helyeivel. Néhány konkrét esemény, amire a homília hivatkozik, jegyzetben olvasható.

Az Advent a latin *adventus*, eljövétel szó magyar formája. Az *Adventi idő* a liturgiában az Úr Jézus eljövételét előkészítő időszak neve. A liturgikus naptárban a december 25-ét megelőző négy vasárnapot magában foglaló időszak. A liturgikus év mindig advent első vasárnapjával kezdődik. 2003 adventje tehát már a 2004-es évhez tartozik, azt indítja.

Az adventi hajnali szentmise a nevét – Rorate mise – a kezdőénekéről, az introitusról kapta: „Rorate coeli desuper et nubes pluant justum. Aperiat terra et germinet Salvatorem.” Harmatozzatok egek onnan felülről és a felhők essék az igazat. Nyiljék meg a föld és teremje az Üdvözítőt! (*Iz 45,8*). Hétköznapokon a II. Vatikáni Zsinatig Adventben végig ugyanazok voltak a könyörgések és az olvasmányok (*Szentlecke Iz 7,10–16; Evangélium Lk 1,26–38*); a négy vasárnapnak saját szövegei voltak.

A Zsinat után, 1968-ban a hétköznapok saját miseszövegeket, a vasárnapok pedig 3 éves forgóban A, B, C év jelzéssel új olvasmányokat kaptak. Az előttünk álló Adventtel kezdődő év C év lesz.

Az Adventi idő sajátossága, hogy az Úr Jézus négy eljövételének megfelelően négy vasárnapból áll. Ezért az Advent hétköznapjainak számát az első vasárnap dátuma határozza meg. Legkorábbi dátuma november 27, ilyenkor a 4. vasárnap december 18-a, s a hétköznapok száma 24 nap. Ez a leghosszabb Advent, négy teljes hét. Ilyen Advent volt 1994-ben és ilyen lesz 2005-ben. – Az első adventi vasárnap legkésőbbi dátuma december 3., ilyenkor a negyedik vasárnap december 24-én van, a hétköznapok száma 18. Ez a legrövidebb Advent tehát 3 hétig tart. Ilyen év volt 2000-ben és ilyen lesz 2006-ban.

A december 17–24-ig tartó időszak mindig a karácsony ünnepének, december 25-ének a közvetlen előkészülete.

A Karácsonyi idő az éjféli misétől Vízkeresztig tart, az Úr Jézus első eljövételének ünnepi időszaka. Karácsony napján az ünnep közvetlen tárgya a megtestesült Ige születése, Vízkereszt napján az Ő megjelenése, kinyilatkoztatása. A két ünnep közé esik Jézus nevenapja. A december 26-a és január 1-e közötti napok homíliái a *Napi kenyeriünk* szentekről szóló kötetében olvashatók.

A kötetet eredetileg a 2003. november 30-án kezdődő Adventre és karácsonyi időre állítottuk össze a C év vasárnapjaival. Általános használatot tesz lehetővé ez az elektronikus változat, amely nem hivatkozik a naptári dátumokra, hanem a napokat az adventi hetek szerint és azok napjai szerint jelöli. Lásd az *Adventi naptár* című függelékét bővebb magyarázatért és az adventi liturgikus naptár összeállításának példájáért. Az általános használat alól az adventi vasárnapok a kivételek, amelyek csak a C évben használhatók.

Budapest, 2003. július 2.

Sarlós Boldogasszony ünnepén

Ádvent 1. hete

Vasárnap

Napi könyörgés

Istenünk, ki mindenható vagy, kérünk, ébreszd föl akaratumkat, hogy amikor az Úr Krisztus eljön, jótetteinkkel léphessünk elébe, és az Ő jobbára kerülvén birtokba vehessük a mennyek országát. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány *Jer 33,14–16.*

Szentlecke *1Tesz 3,12–4,7.*

Evangélium *Lk 21,25–36.*

Testvéreim! A mai nappal a liturgiában új esztendő kezdődik. Megint itt van az Ádvent. Azok a hetek, amikor emlékezve készülődünk az Úr második eljövételére és az Úr születésének az ünnepére. Ilyenkor a Tanító Egyház újra meg újra elmondja: ébredj, ember! Mert az esztendő gondolatai, bajai, örömei közepette a lélek el tud aludni. El tud kábulni egy kicsit. Szelíd józanságra van ahhoz szükség, hogy az ember készülni tudjon az Úrral való találkozásra, amiből négyet ismerünk, a négy eljövételnek megfelelően.

Az első volt az, amikor az Ige testté lett és Betlehemben e világra megszületett. Ez volt az ő első eljövetele. Az utolsó lesz az, amikor hatalommal és dicsőséggel az ég felhőin eljön és megítéli az emberiséget Ádámától az utolsó emberig, s következik a föltámadás. Az igazaknak a boldog, örök életre, a gonoszoknak az örök kárhozatra.

S közben van két eljövétel, ami személy szerinti találkozást jelent. Az első eljövétel a kegyelemé, amelyik ahhoz a betlehemi eljövételhez hasonlít – csöndes, kicsit észrevétlen is –, olyan, mint amikor a harmat érkezik. De aki befogadja, Isten igéjét fogadja be, a Megtestesült Igét. Ez újra meg újra megtörténik, akár azért, mert gyónni kellett, akár azért, mert a lélek növekszik és egy gyermekhez az Úr másként jön, mint egy öreghez, egy kamaszhoz mint egy, az élete delén járó férfihöz, nőhöz. De jön, főként a szentáldozásban.

A harmadik eljövétel az, amikor a halál törvénye szerint kilépünk ebből az életből, s nem annyira az Úr jön hozzánk, mint mi megyünk Őhozzá. Amikor meghalunk. De ez a találkozás számunkra olyan, amilyen a kegyelemben érkező Úrnak a fogadása volt. Ezért kell egy szelíd józanság az élethez. Amit az Úr olyan aggódó szeretettel mond: vigyázzatok, el ne nehezédjék a szívetek tobzódásban, részegeskedésben és az élet gondolatai közepette.

Mennyire ismeri ő az embert! Mennyire tudja, hogy ezekre az Úrral való találkozásokra alkalmatlanná tud válni egy emberi szív a gazdagság miatt! Amikor tobzódik. Amikor úgy érzi, hogy nekem mindenem megvan, sőt, mindenből rengeteg van, fölöslegem van, én ahhoz nyúlok, amihez akarok, és azt élvezem és addig élvezem, amíg nekem tetszik, énnekem ne magyarázzanak Istenről, Krisztusról; nem érdekel! Örök élet?! Ugyan kérem! Az van, ami most pillanatnyilag megragadható, én minden napnak leszakítom a maga virágát! Megtehetem. Mert virágerdőim vannak!

Igen ám, csak az a virágerdő a gazda szeme láttára elhervad; és a tobzódó ember egyszer csak szemben találja magát az elmúlással. A ruháit megeszik a molyok, az értéktárgyait megeszi a rozsda, a tőzsdén elvész a részvényeinek az értéke, a bank csődbe megy és ami

tegnap még olyan túlaradó bőséggel volt, ma egy darab papír, amit nyugodtan szét lehet tépni, mert már semmit nem ér.

Ezt a gazdagok élik meg, s ez valami iszonyat! Amire válaszul egy gazdag ember, amíg a gazdagsága tart, a pohárhoz tud nyúlni. Elkezd magát valamivel kábítani. A régiek csak az alkoholt ismerték. A mai ember sok mást is ismer, amivel el tudja kábítani magát, hogy kikapcsolja a mulandóságnak és az elmúlásnak a fölismerését. A szíve olyan állapotban van, hogy már nemcsak azt mondja, hagyjanak engem békében, nem érdekel, hanem ebben az állapotában már süket. Már hiába szólnak hozzá, nem hallja meg a szót.

Hány de hány kábítószeres sors mögött ez a tapasztalat húzódik meg, hiszen a kábítószerező fiatalok jelentős hányada nagyon jómódú családból való. Igen, úgy látszik, nagyon korán megtapasztalták az értékek elmúlását.

Bennünket azonban valószínű nem ez a két veszedelem fenyeget, hanem a harmadik. „Vigyázzatok, el ne nehezeden a szívetek az élet gondjai közepette.” Mert mennyire el tud nehezeden a szívünk! Vagy azért, mert túl nagy a teher, amit viselnünk kell, vagy azért, mert sokáig kell hordozni. Vagy egyszerűen csak öregsünk, megszökik belőlünk az erő, és a tehertől, amit tíz évvel ezelőtt még játszói könnyedséggel vittünk, roskadozni kezdünk, s egyszer csak fölmerül a lélek előtt az elesett embernek a képe: Uram Istenem, és mi lesz velem, ha óvatlan lépéssel elbotlottam és már nem lesz erőm fölállni, s a teher, amit hordozok, agyonnyom? Ez az, ami bennünket leginkább fenyeget.

Ezért van szükségünk arra a szelíd józanságra, amely időben fölméri: Uram, Istenem, az életnek a terheit Te adod, leszámítva a bűneimet, amit néha okatlanul elkövetek, s azután egyszer csak kezdem érezni, milyen rettenetes terhet jelent ez; de hiszen ott van a szentgyónás, és ezeket a terheket Te azonnal leveszed a vállamról, az élet terheit azonban nem. A mindennapos gondokat, a felebarátot, a férjemet, a feleségemet, a gyerekeimet, azoknak a bajait... nem veszed le. De az erő Tőled való. Nem az én fizikai erőm az, ami ezeket a terheket viszi. Hanem az élet, amit Te adsz.

És itt lép be az Advent az emlékezéssel: hogyan is volt az, amikor az Úr jött, és a Szűzanya meg Szent József már tudta, hogy körülbelül három hét, és ez a kicsi meg fog születni. Már ott vannak Betlehemben. Betlehemben, a népszámlálásnak a zürzavarában, egy barlangistállóban. Mert máshol számukra nem volt hely. És József nem gyűjtja föl a rokonnak a házát, aki őt nem fogadta be, nem szít lázadást, hanem valami szelíd józansággal teszi azt, amire a törvények kényszerítik, aláveti magát a népszámlálásnak. S esténként boldogan tér haza abba a betlehemi barlangba, a Szűzanyához és a születendő kicsi Jézushoz.

Olyan jó lenne, ha megéreznénk, hogy a liturgia elvisz minket Betlehembe. A Rorátéval is, meg az egész Ádventi idővel. Olyan jó lenne most beköltözni Betlehembe, legalább azokra az órákra, amikor módunk van erre, mert otthon vagyunk és csend van. Jó lenne figyelni és kérdezgetni Szent Józsefet a férfiakkal, Szűzanyát a nőknek arról, hogyan is volt az az utolsó három hét, két hét, két nap? Hogyan is volt? Mert ők ketten, a Boldogságos Szűz és Szent József olyan tapasztalatok birtokában van, ami ez a szelíd józanság. Őket nem kábította el semmi. Gazdagságuk nem volt, az élet gondjain viszont uralkodni tudtak. Mert várták a Megváltót. Várták a Megtestesült Igét, akiről sok dolgot ők még nem tudtak, amiket mi már tudunk, de megtapasztalták azt, hogy ennek a születendő Gyermekeknek már a magzati jelenléte életet hoz. Mégpedig olyan erővel, hogy amikor az ember úgy érzi, Istenem, hallom a liturgiában, hogy „hozzád emelem az én lelkemet, Uram”, s hallom a konszekráció előtt, hogy „emeljük föl a szívünket...”, én Uram, Istenem, hogyan emelhetném föl, mikor már nincs hozzá erőm? – akkor ez a kicsi, jelenlévő Jézus elkezd éreztetni azt a vonzást, amiről később így beszélt: „Majd ha engem magasba emelnek a földről, ha majd megfeszítenek, én mindeneket magamhoz fogok vonzani!” – Ami azt jelenti: aki az ő közelébe kerül és hajlandó kitárni a szívét, azt, ha nincs is ereje fölemelkedni a megfeszített Krisztushoz, Krisztus ereje odavonzza, fölemeli. Részünkről csak a jóakaratot tételezi föl. Azt, hogy akarjuk.

Hát itt most, az Advent kezdetén ez a szentmise legyen a részünkről ennek a jóakaratsnak a jele és ajándéka. Annak kifejezése, hogy Uram, Istenem, én úgy fölemelném a szívemet Hozzád! Vonzz magadhoz! Adj erőt, hogy ott, Betlehemben tanulni tudjunk a Szűzanyától, meg Szent Józseftől. És már most, ebben a köztes időben, amikor a kegyelemben jössz hozzánk és a halálunkra készülünk, engedd megérezni, hogy azt a szívet, amelyik a közeledbe kerül, amelyiket Te vonasz, azt Te megenyhíted! És étellel tudod megtölteni. Amen.

Hétfő

Napi könyörgés

Kérünk, Istenünk, segíts minket, hogy Fiad eljövételét fölkészülten várjuk, hogy amikor eljön és bezörget, imádságban virrasztva találjon minket, és ujjongva dicsőíthessük Őt, aki Veled és a Szentlélekkel egységben él és uralkodik, igaz Isten, mindörökön örökké.

Szentlecke Iz 2,1–5.
Evangelium Mt 8,5–13.

Testvérek! Hála legyen a mi mindenható Istenünknek, az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, hogy ezt az adventot újra kezdhetjük. Mert meghallottuk az Úr Krisztus hívó szavát az ő Egyházában. Miután megint lepergett egy esztendő, tele gondokkal, bajokkal, be nem teljesült reményekkel, csalódásokkal, s mindegyikünk megint egy esztendővel öregebb lett...

A történések olykor mintha azt mondanák: „Fölöslegesen vársz. Teljesen hiába remélsz, mert... nézd csak!... megint, ebben az évben sem történt meg, amit annyira szeretted volna...!”

És ha őszinték vagyunk, akkor szíven talál ez a kicsit gúnyos mondat. Mert tényleg, vannak dolgok, amiket nagyon szeretünk volna – és nem történtek meg. S mindaddig nem is történnek meg, amíg meg nem tanulunk úgy várni, ahogyan a Szűzanya várt, *azt* várni, amit ő várt, úgy készülődni, ahogyan azt tőle – és egyedül tőle – lehet megtanulni, tudniillik hogy mit is kell tenni azért, hogy a reményeink beteljesedjenek? ... Mert ugye, az ember szeretne egy bajok nélküli életet. Szeretnénk derűs jövőt, amit jó várni... meg szeretnénk azt, hogy ha nem a szenvedéseink gyarapodnának, hanem... úgy lehetne örülni minden percnél, mindennek, ami történik és mindenkinek, akivel találkozunk. – Mennyire szeretnénk mindezt! És az életünk nem ilyen.

De amikor az Egyház egy új esztendőt kezd, márpedig advent első vasárnapján új esztendőt kezdünk, akkor az Egyház mint jó édesanya maga köré gyűjti a gyermekeit, és azt mondja: nem baj!... ne azt sirasd, hogy már megint mi történt veled tavaly... – hanem kezdjük újra!... kezdjük egy új esztendőt!... és tanulj. ... Tanulj várni, meg készülni, meg készülődni.

És ezen az első reggelen azt kérjük a Szűzanyától, hogy magyarázza el nekünk egy kicsit, miért is mondja azt: *tanulj* meg várni, készülni, készülődni. – Ez nem ugyanaz? Mert azt általában halljuk, hogy hát az advent a várakozás ideje. Hát persze! Csakhogy nem mindegy, hogy mit várunk, mire várunk. Mert más dolog az, hogy én valaminek a hírét vettem és várom, mint valami elkerülhetetlent, tele félelemmel, úgy gondolván, hogy ami jön, az számomra bajt hoz. Mégis kénytelen vagyok várni. Mert jön. Föltartóztathatatlanul. – És hány ilyen dolog van az életben, aminek egyetlen orvossága a világ szerint: felejtés!... ne is gondoljunk rá!... úgy is jön... és úgy is bajt hoz, úgy se tudom elkerülni, hát legalább addig, míg rám nem szakadt, ne gondoljak rá!

Ezzel szemben, ha valami olyant várunk, amiről azt reméljük, hogy jó lesz, arra lehet készülni. De ez a készület is kimerülhet csupán abban, hogy próbálom a körülményeket úgy rendezni, hogy az, amit – vagy az, akit – várok, ne forduljon vissza, hanem lássa, hogy a helyét elkészítettem. Van azonban olyan készülődés is, amely azt jelenti: közöm van ahhoz, amire, akire várok, ezért nemcsak a körülményeket, nemcsak a környezetet, hanem önmagam is elkezdem készíteni annak számára, amire várok, vagy annak, akire várok. Van egy olyan népdalunk, amelyiknek egy refrén-sora mondja: Csinosítom magamat, mert várom a galambomat... – Készülődni ezt jelenti. Hogy valami fogalmam van arról, hogy mi tetszik annak, akire várok, mi jelenti a legszebb és legméltóbb fogadtatást annak, akire várok; és azt magamban elkezdem készíteni. Magamat elkezdem csinosítani...

Aki házasságot kötött, emlékezzék rá, hogy a jegyességének az ideje ettől volt annyira szép, mert mindennek az volt az értelme, hogy kedvét találja bennem az, aki majd a férjem lesz vagy akinek én majd a férje leszek... – Megváltozik ettől az élet, ha egy ilyen szándék belép egy emberi szívbe.

A Szűzanya pedig arra tanít minket: Gyermekeim, ha hisztek az élő Istenben, ha hisztek az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben és elhiszitek azt, hogy én, amikor Gábrriel jött, az Isten Anyja lettem, akkor gyertek, hallgassatok rám, és én elmondom nektek, hogyan lehet úgy „csinosodni”, hogy amikor az Isten Fia, a vőlegény jön, elmosolyodjon. És a tekintetéből az öröm sugározzon: de szép vagy!

A Szűzanyáról az Egyház azt tanítja, hogy mindegyikünk előtt ő az első hívő, a tökéletesen hívő, ő a legszebb. Mert szeplőtelen! Mert ő nem ismeri az eredeti bűnök az átkát. Nem hordozza azt a torzulást, amivel mindegyikünk, Ádám-ivadékként, erre a világra születünk. Az ő „csinosodása” nem azzal telt, hogy a csúfságot levesse magáról, hanem neki minden rezdülése az volt, hogy a szépsége ragyogóbb legyen.

De ez nem azt jelenti, hogy nem tud együttérezni velünk. Ez nem azt jelenti, hogy mi, amikor bűnös emberként odamegyünk hozzá, elkerget azzal, hogy „ne haragudj, én csak a szeplőtelenekkel tudnék valamit kezdeni... te meg mi vagy?!” Szó se róla! – Hanem ahogyan egy édesanya a születés pillanatától kezdve tudja, mit kell tenni a kicsivel annak érdekében, hogy tiszta legyen, élni tudjon, hogy szép legyen... – a Szűzanya is tudja ezt! És öröm neki, ha mi ilyen lélekkel jövünk a rorátéokra és ezt kérjük tőle: Szűzanyánk! Kezdj el bennünket újra tanítani! Mindegyikünket külön-külön is, meg mint közösséget is. A Szűzanyának ugyanis van fogalma arról, hogy mit jelent egy nép és mit jelent az, hogy egy közösség – mégpedig nem kicsi! – kell, hogy fogadja az Istent. Készülődjön az Isten fogadására. ő ezt ismeri. – És látta, hogy a népe mit tett, amikor jött az, Akire annyira vártak. Tud tanítani. És akar is.

Amikor a Szentatya megkezdte a 25. uralkodási évét, akkor a szívünkbe letette a rózsafüzért azzal, hogy: Fiaim, leányaim, én, aki talán nem is olyan sokára elmegyek tőletek, mert nekem is múlik az idő, lelketekre szeretném kötni és a szívetekbe szeretném tenni azt az imaformát, mely az Egyház számára iskola.¹ És ennek az iskolája..., a készülődés iskolája. Oda szeretnék vinni titeket Máriához, a Boldogságos Szűzhöz, hogy együtt tanuljunk tőle. Tanuljuk megismerni azt a Megváltó Krisztust, Akinek az érkezésére várunk. S a Szentatya elmond néhány nagyon fontos dolgot, amiből ez világosodik ki, hogy az Úr Krisztusra nemcsak várni kell, hanem meg kell Őt ismerni. Hogy ő hozza mindazt, amire mi emberek annyira vágyunk. ő hozza a tisztulást a bűnöktől, a gyermeki kapcsolatot az Istennel, és egy örök életet hoz, amelyik boldog tud lenni. Csak éppen a fogadására *készülni kell!*

Ezért ha az Úr ezt megengedi és a Szűzanya lesz annyira jó, hogy befogad minket, kuporodjunk oda a lábához Betlehemben, abban a barlangban, ahol az utolsó heteket várva Szent Józseffel együtt *készüldtek* az Úr Jézus születésére. Kérjük őket, segítsenek nekünk! Először is a napjainkat időben úgy befejezni, hogy holnap kora reggel föl tudjunk ébredni, s el tudjunk jönni. És kérje a Szűzanya számunkra azt az éber, figyelő lelket, mely a tanító Egyház szavában meghallja a Szűzanya tanító szavát, s meghallja mindazt, amit az Egyház nekünk a Megváltó Krisztusról el tud mondani.

S a legnagyobb, amit nagyon csöndesen, és kicsit félve kérünk a Szűzanyától, az, hogy tanítson meg minket látni. Ne csak hallani, hanem meghallani és látni is, mit is tanít az Egyház? Segítsen meghallani és meglátni, hogy Akit várunk, jelen van körülöttünk, az Egyházban is, és bennünk is. Amen.

¹ A Szentatya 2002. október 16-án adta ki a Rosarium Beatae Mariae Virginis apostoli levelét.

Kedd

Napi könyörgés

Kérünk Téged, irgalmas Istenünk, ebben az adventi időben jóságosan siess oltalmunkra, hogy eljövendő Fiad jelenlétéből vigaszt merítve a régi ember bűneiből egészen megtisztuljunk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 11,1–10.
Evangelium Lk 10,21–24.

Testvéreim! Amit az evangéliumban hallottuk, Jézus azt mondta a tanítványoknak: „Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok. Mert mondom nektek: A próféták és királyok közül sokan kívánták látni, amit láttok, de nem látták, akarták hallani, amit ti hallotok de nem hallották.”

Testvéreim, amit ezek a boldog fülek hallottak, mi is halljuk. S amit ezek a boldog tanítványi szemek láttak, mi is látjuk. Láthatjuk, ha akarjuk. És amit ők hallottak, az a Hegyi beszéddel kezdődött, Jézus szavaival: boldogok a lelkiszegények és boldogok a szelídek.

Azután... az a kis tanítványi kör, a Tizenkettő, meg a hetvenkettő, meg a többiek, s mindenekelőtt a Boldogságos Szűz, meg Szent József megtanulták Jézustól, hogy milyen is a szelíd ember. Elsőként a Szűzanya, aki a maga szeplőtelenességéből fakadóan úgy nő bele a világba, mint a szelíd ember. Aki hordozza mindazt a kegyelmet, amit egyáltalán befogadni képes. Mi többiek pedig születünk Ádám-ivadékként vadnak, s azután megszelídülhetünk. Ha akarunk.

És ez a második Roráté-szentmise – aki többször is jár rorátéra, annak egyszer csak rögzül ez – az „állatkertes” szentlecke szentmiséje. Mert a szentleckében a legveszedelmesebb vadak szerepelnek: oroszlán, párduc...

Amit Izajás látott, az egy kép. De isteni kép. Modell. – Nézd csak!... majd ha eljön az, Aki Megváltója lesz az embernek, ő a legveszedelmesebb ragadozókat meg fogja szelídíteni. Azután a ragadozó, meg az áldozata együtt fog növekedni. S egy kicsinyke Fiú lesz az, Aki majd terelgeti őket. A medvét, meg a párducot, az oroszlánt, meg a kígyót, és akkor még szó sincs a madarokról. A karvalyról, meg a sasról, a vadakról.

Csak hogy nekünk akarnunk kell szelídülni. Az, hogy itt vagyunk, ez épp azt jelenti: szeretnénk szelídülni. S amikor egy év elmúlik, akkor a számvetésében mindig ez a kérdés van igazában ott, hogy mennyit szelídültem az elmúlt esztendőben?

És az Úr nem azt várja tőlünk, hogy bújjunk ki a bőrünkéből, hanem azt, hogy a természetünkben adott energiákat adjuk oda az ő szolgálatára. Szelíden.

Nem véletlen, hogy amikor a Megváltó Krisztus modelljét adja a kinyilatkoztatás, a bárányt állítja a szemünk elé. A kezes-bárányt. Amelyik ártatlan és szereti a pásztorát. Amikor meghallja a hangját, elindul és megy, amerre a pásztor megy. Amikor nyírásra kerül a sor, nem tiltakozik, hanem odasimul a pásztorra keze alá. Mert ösztönösen tudja, hogy nekem nem fog ártani a pásztorom. – Sőt, ahogyan a Megváltó szenvedésében látjuk, ő maga az a Bárány, amelyik némán megy és engedi, hogy föláldozzák. Az Atyának. Mert ő ismeri az Atyát és ő tudja, hogy ha a megváltásnak ezt az útját írta eléje, ezzel az Atya a Fiúnak nem ártani akart. Hanem példát akar adni az embernek. Hogy nézd csak!... és engedd magadat szelídíteni...

Csak nekünk ehhez az Egyházban el kell hinnünk azt, hogy bennünket a bűn vadít meg. És addig, amíg az ember a bűnbánatban meg nem szabadul a bűneitől, és nem adja jelét

annak, hogy én *akarok* szabadulni, addig nem lehet szelídülni. Addig csupán színjátékokat lehet játszani.

Maga az Úr Krisztus mondta: óvakodjatok a hamis prófétáktól, mert báránybőrbe bújt farkasok. Akik tudják, hogyan kell viselkedni, de belül a ragadozó-természetük nem szelídült meg.

A megtérés, a bűnbánat szelídít. És amikor mi a Szűzanyához jövünk, és kérjük őt – Mária, taníts minket! –, ő tud segíteni és tanítani abban a témakörben, hogy milyenné is kell szelídülnünk? Ő magát a bűnbánatot nem ismeri. De a bűn rosszát igen. Sőt, nálunk sokkal jobban látja és tudja, hogy micsoda károkat okoz a bűn, ezért a maga anyai szeretetével mindent el tud követni azért, hogy bennünket megmentsen. A vadságból is, ami már a bűnnek a következménye, meg a bűnöktől, amik elvadítanak. És micsoda szelídség az, amit benne, a Szűzanyában látunk! Kérjük tőle, hogy segítsen!

Azután, minél idősebb az ember, annál inkább látja, hogy a feladat, a szelídülés nem is olyan egyszerű! Mert nemcsak arról van szó, hogy ideális esetben, mondjuk húsz éves, harminc éves fejjel rájövök, hogy én bizony egy párduc-természet vagyok... vagy... én egy kis vipera vagyok. Hanem, ahogy múlik az idő, több vadállat is elő tud belőlünk bújni. Amit föl nem tételeztünk magunkról. A szelídülő ember azonban meglátja. Észreveszi. S nem veszíti a kedvét. Mert ha mint párduc meg tudott már szelídülni, most pedig kibújik belőle egy kis kígyó, akkor tudja, kitől kell tanulni, hogyan kell tanulni, mit is jelent a bűnbánatnak az útja.

Milyen jó lenne, ha egymást úgy tudnánk látni, mint tükröt. A mellettem lévő embert, a férjemet, a feleségemet, a mellettem lévő embert, akinek a reakcióiból ráismerhetek, hogy miféle vadállat lakik bennem? Mert esetleg nem is veszem észre, hogy mint medve, ráléptem. Vagy mint egy vadmacska, megmártam. De amikor ő fölszisszen, vagy elsírja magát, abból valami látható. Hogy ártottam neki. Lehet, hogy nem akartam, de... valami vadság bennem megmutatkozott. És akik igazán szeretik egymást, azok merik egymástól megkérdezni is: mondd, mit tehetnék annak érdekében, hogy szelídebb legyek?

A katolikus lelkiségnek ez sajátja. Ettől nagyon konkrét. Nagyon fogható. És itt megtestesül az, amit egy lélek az Úr Krisztussal, meg a Szűzanyával él meg. Mert aki oda tud fordulni a Boldogságos Szűzhöz azzal, hogy „Szűzanyám, segíts nekem szelídülni...!” – az jobban észreveszi maga mellett azt a fölajduló embert is, és oda tud hallgatni a szavára, mely azt kéri: ha szelídülni akarsz, akkor... tedd ezt – vagy ne tedd azt...

Hát segítsen nekünk a Boldogságos Szűz ebben az ádventben – szelídülni. Kérje számunkra a bátorság kegyelmét, hogy merjünk szembenézni a bennünk élő vaddal. Azután akarjunk szelídülni. Amen.

Szerda

Napi könyörgés

Kérünk, mindenható Istenünk, készítsd föl szívünket Egyszülötted eljövetelére, hogy méltónak ítéljen minket az örök élet lakomájára és Tőle fogadhassuk az égi eledelt, aki Veled és a Szentlélekkel egységben él és uralkodik, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 25,6–10.
Evangelium Mt 15,29–37.

Testvéreim! A tegnapi napnak a témáját hallva – szelídülnünk kell: a medvének, párducnak, kígyónak, farkasnak és sasnak is szelídülnie kell bennem – a felületes hallgatóban fölbredhet a tiltakozás: Szó sem lehet róla! Hiszen ezek szerint el kell veszíteni az egyéniségemet, s magamra kell öltetni valami kényszerzubbonyt vagy egyenruhát; elveszítem az arcomat, s lesz belőlem egy szelíd – azaz tehetetlen – bábú.

És nem így van. Sőt! Pontosan fordítva van. A vadság jelent egyenruhát. Egyen-arcot. Mert a vad ember – és nem a vadállat – kegyetlen és gögős. Jaj annak, aki meg nem hajlik előtte és nem tapsol neki. Ha az egyéni érdeke úgy kívánja, akkor a vad ember számára nincs se Isten, se ember, s nem számít, hogy a másiknak a vére folyik, vagy jajgat. A fontos az, hogy az ő bevétel-rovata gyarapodjék. Kegyetlen.

És ez teljesen egyforma Keleten és Nyugaton, Északon és Délen, ötszázezer évvel ezelőtt, Káinban, vagy ma, egy terroristában. Ez ugyanaz. Ez az az egyenruha, mely megfosztja az embert a személyiségétől, egyéniségétől. Mert itt nincsenek nevek. Itt számok vannak. Akkor is, amikor azt számolják, hogy egy különítmény mekkora, s akkor is, amikor a bevételt számolják.

Mígnem a szelídülő ember elkezd önmaga lenni. Mert a mi szelídítésünk a keresztség szentségében kezdődött el, amikor nevet adtak nekünk. Egy olyan nevet, amelyik a világtörténelemben egyedül *csak a miénk*. Olyan nevet, amely ha majd az utolsó ítéleten elhangzik, ott, az egész emberiség fölött, tudni fogjuk, hogy ez a saját nevünk, most nekem szóltak... engem szólítottak... *személy szerint*. – Föltéve, hogy engedtem magamat szelídíteni. Mert ha jobban odafigyel az ember arra, amit Izajásnál az Úr mondott, ott nem arról volt szó, hogy megszűnik a medve, megszűnik a párduc, megszűnik a kígyó, megszűnik a sas, és lesz valami... Isten tudja milyen formátumú lény ... – ez a jövendölés nem arról szólt, hogy a szelíd emberből lesz valami formátlan, fölismerhetetlen egyen-ember, hanem arról szólt, hogy „nem ölnek és nem ártanak az én szent hegyemen...”, hanem a medve *medveként* szelíd. A párduc *párducként* szelíd. Neve van. Neve lesz.

Mint ahogy családban – érdekes megfigyelni – egyszer csak a fölnövekvő gyermekekben fölbred a vágy, hogy neki valami kis háziállat kell!... hacsak egy aranyhörcsög vagy egy papagáj..., de lehetőleg egy kutya..., az első, hogy nevet ad neki. És elvárja attól az állattól, hogy a gazdájának tekintse. Tekinti is. És annak az állatnak neve lett.

Egy szelídülő ember egyszer csak fölfedezi önmagát. Hogy... nekem az Egyházban, amikor ott ülök a tanító Krisztus lába mellett és hallgatom Őt, nevem van. És megérezem, amikor az Úr rám tekint. És fölismerem a percet, amikor hozzám, személy szerint eljön. ő Isten. Éppen ezért nem zavar senkit az, hogy kétszázán vagyunk itt... vagy százezren vannak ott egy pápai szentmisén. Mindenki személy szerint érzi magát érintve. És ez nem tömegpszichózis. Ez az Istennel találkozó embereknek a titka. És a csodája. A szelídülő embereknek a csodája.

És most nagyon föl kellene hangzania a szívünkben az Úr szavának: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtok, meg terheket viseltek.” ... Akik nem fegyvert köszörültök éjszaka, hogy a hajnalban vadászni induljatok. Hanem terheket viseltek... és fáradtok... és estére el tudtok úgy fáradni, hogy még egy Miatyánkot sem tudtok végigmondani, mert elalusztok. ... Jöjjetek hozzám! És én felüdítelek titeket. Én újra erővel töltelek el benneteket. Csak tanuljatok tőlem. Mert én szelíd vagyok és alázatos-szívű.

Na, itt van a vad ember ellentéte! A kegyetlen és gőgös embernek az Isten-ember az ellentéte, a szelíd és alázatos-szívű Jézus. Aki nemcsak tanítja, hogyan lehet szelídülni, hanem amikor önmagát adja eledelül, egy olyan táplálékot ad, ami szelídít. Ugye, az elmúlt évszázadnak volt a nagy biológiai felfedezése, hogy a takarmány az állatokat, a táplálék az embert mennyire befolyásolni tudja. Ezt a mi Krisztusunk kétezer évvel ezelőtt tudta... Öröktől fogva tudta, és ezért adta nekünk önmagát eledelül. Önmagát, a szelíd és alázatos-szívű Isten-embert.

S ez az, amit Izajás a maga prófétai látásával látott... hogy majd Jeruzsálemben, a Sion-hegyén rendez az Úr egy lakomát, és ott megold minden bajt... letöröl minden szemről minden könnyet... leveszi a halálnak a leplét az emberről... – és mi tudjuk, hogy ez hogyan történt... mi tudjuk az Utolsó vacsorát, tudjuk az Úr Krisztus kínszenvedését, kereszthalálát, föltámadását, sőt, itt a szentmiséken részesei vagyunk mindennek – ha szelídülünk...

Kérjük meg a Szűzanyát, segítsen nekünk!... meghallani, amiket az Úr mond. Kérje a szívünknek a bátorságot, hogy merjünk szelídülni!... meg kérje azt a kegyelmet, hogy néha megérezze a szívünk azt az örömet, hogy milyen mértékben szelídülök, olyan mértékben válok önmagammá. Az emberré, akit bennem akar látni a Mindenható Isten.

És amikor áldozunk, azzal a szent félelemmel közeledjünk az Úrhoz, hogy „Jézusom, én még nem vagyok szelíd... de már terheket viselő, fáradó ember vagyok... nem fegyverrel jöttem ide Hozzád... nem is fegyvert gyűjteni jöttem ide, hogy ha kimentem a templomból, vadászni kezdjek, hanem erőért jöttem. Erőért jöttünk. Meg azért, hogy megköszönjük Neked azt a szelídséget, amit már hordozhatunk, és kérünk, növeld bennünk ezt az erőt, hogy egyre inkább szelídek és alázatos-szívűek tudjunk lenni, mint Te vagy, Jézusom.” Amen.

Csütörtök

Napi könyörgés

Mindenható Istenünk, kérünk, ébreszd föl hatalmatod és nagy erőddel siess segítségünkre, hogy amit bűneink késleltetnek, azt irgalmasságod siettesse. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 26,1–12.
Evangélium Mt 7,21–27.

Testvéreim! Ma este Mikulás estéje van. Mert holnap lesz Szent Miklós napja. És ilyenkor az ártatlan kicsinyeknek egy kicsit összeszorul a szíve, hogy vajon elég jó voltam-e?... mert korábban hallottam, hogy a Szent Miklós jön, és a jó gyermekeket megjutalmazza... Vajon elég jó voltam-e? ... Nemcsak virgácsot hoz-e nekem? És boldogok azok a kicsinyek, akiket az édesanyjuk tanít jónak lenni. Meg akiknek vannak testvéreik. Akikkel együtt tud tanulni jónak lenni.

És ez nemcsak a kicsinyek meséje. Amit az Úr Krisztus mondott ott a Hegyi beszéd végén, annak a lényege ez: mondom nektek, a mennyek országába nem a szavak emberei jutnak majd be, akik mindent meg tudnak magyarázni, és mindenek az ellenkezőjét is meg tudják magyarázni... hanem a tettek emberei. Akik jók lettek. A tetteikkel. Akik meghallották azt, amit nekik az Isten Fia mondott – és megtették. És ezzel ők maguk is jóvá lettek, és a testvéreiket is tanígtatták jónak lenni. Mi, amikor itt vagyunk a Rorátén a Szűzanya mellett, kérdegethetjük őt és Égi Édesanyánk megtanít jónak lenni.

Ezzel kapcsolatban pedig ma reggel két dolgot kérdezzünk és próbáljuk a szívünkbe fogadva el-elgondolkodni rajta. Az első kérdés: hogyan lehet jónak lenni? S mit jelent az, hogy az ember jó? A tegnap, meg a tegnapelőtt hallottak után az első, amit tudnunk kell: nem azt jelenti jónak lenni, hogy ki kell bújni a bőrből és valami egyenzubbonyt magamra öltetni, s akkor belepasszolok egy masszába... – Nem. Önmagammá kell válnom. Ha medve-természetem van, akkor jó medvévé kell lennem. Ha kígyó-természetem van, jó kígyóvá kell lennem. Abban a természetben kell jónak lennem, amelybe Isten megteremtett, hogy a maga dicsőségéből egy picike kis fény rajtam – mindegyikünkön – tükröződni tudjon.

Na de, Szűzanyánk!... mit jelent az, hogy jó medve? S a Szűzanya elkezd tanítani nekünk: gyermekeim a jóság egy többtényezős dolog. Az első tényezője az, hogy igaz. A másik tényezője, hogy ártatlan. A harmadik tényezője, hogy ajándékozza azt, amije van. Tehát nem kígyóbőrbe bújt párduc. Hanem párducbőrbe bújt párduc. Az, aminek Isten teremtette. Igaz.

Egy ember akkor igaz, ha a teste meg a lelke összhangban él, és a hittel megvilágosított értelem képes irányítani. És az egész ember igazodik ahhoz, amit a hit fényében lát és hall, s ezáltal igazán az, aminek az állapota diktálja: igazán férj, igazán feleség, igazán nagymama, igazán ilyen-olyan-amolyan szakember. De mindenekelőtt egy gondolkodó és szeretni tudó lény, akit nem az ösztönei, nem az érzéki vágyai meg az anyagi érdekei, hanem a meglátott igazság fénye vezérel. Ez a jóság első tényezője.

A második tényező az ártatlanság. Ami azt jelenti, hogy mindaz az energia, ami az emberben van, mindaz a kezűgyesség, meg értelem, meg ügyesség, talpraesettség, amivel rendelkezik, nem az ösztöneit, nem az érdekeit szolgálja, hanem a testvéreit. Azt a családot, amiben a hit fényénél él. Ártatlan. És ha bántás éri, fölajdul, de nem a bosszún töri a fejét. Hanem a megbékélésen. És a megbocsátáson.

A harmadik tényezője a jóságnak, hogy ajándékozza azt, amije van. Jól tudja, hogy élni kell, de ez az életnek csak az egyik fele. Az életnek a nagyobbik fele az, hogy hogyan adom oda azt, amim van és aki vagyok. Eladom-e és állandóan a piacát keresem-e annak, amim van és ami vagyok, vagy elajándékozom. Főleg azoknak, akikkel a szeretet köteléke köt össze.

Na, ebből a háromból – igazságból, ártatlanságból és az ajándékozó szeretetből – áll össze az ember jósága, ami minden tettén fölragyog.

A második kérdésünk a Szűzanyához, hogy miért fontos ez? Mert hallom a tanításból, hogy ez a világ elmúlik... meg a testet a lélek leteszi... meg innen a földről semmit magunkkal nem viszünk... hát akkor mire jó ez az egész? Valahogy érzük meg azt, hogy vége legyen a földnek, azután jöjjön az örök boldogság. – Erre a Szűzanya azt mondja: gyermekem, a dolog nem így megy. Azért kell megtanulnod jónak lenni itt a földön, hogy beléphess a mennyek országába. És rád lehessen bízni azt az életet, amiről – és ezt most a mennyországból mondja a Szűzanya – nektek ott lenni a földön igazában nem lehet fogalmatok. Mert – hallottuk – szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem foghatta itt a földön, hogy mi az, amit az Isten azoknak készít, akik szeretik Őt.

És csak egy villanásnyira érdemes elgondolkodni azon, hogy vajon mi lesz velünk a mennyországban?... ahol nem születnek gyermekek... ott már nincs a földi értelemben vett családi élet, ott nincs olyan értelemben munka, ahogyan itt a földön van. – Mi papok is, néha úgy megriadunk attól, hogy mit fogok én csinálni a mennyországban, ahol nincs gyóntatás – mert ott nincs bűn és nincs bűnbánat –, valószínű prédikáció sincs..., nincs temetés... mit fogok csinálni pap létemre?... mit fogok én ott csinálni? – Nem tudjuk. De azt az egyet hisszük és tudjuk, és a Szűzanya erre a tanú, hogy nincs munka és tevékenység nélkül az, aki a mennyországba jut. És erre éppen a Szűzanya a legnagyobb példa, akiről földi szemmel nézve szintén megkérdendő: vajon mit csinál? Égi szemmel nézve azonban tudjuk, hogy ő a Királynője a mindenségnek, a földnek is, és Édesanyja minden krisztushívőnek. Azaz minden krisztushívő a gondja. Éppen ezért micsoda öröm neki, amikor ilyen kérdéseket kap a földről: Szűzanyánk, mit is jelent jónak lenni?... Mire jó az, hogy tanulunk jónak lenni? Akkor a Szűzanya azt mondja: nézzetek rám... hallgassatok rám... és készüljétek arra az elmondhatatlan boldog életre, ami kinek-kinek, mindegyiteknek készít az én Fiam. Aki ezért jött. Ezért, hogy ti ezt fölfogjátok, megtanuljátok és kezdjétek jónak lenni.

Olyan jó lenne, hogy ha a karácsonyra való készülétkben ez ott tudna lenni bennünk. Ez a fölismerés, hogy Istenem, most jön egy ünnep, amire készülünk és tanulunk jónak lenni.

Segítsen meg minket a Boldogságos Szűz, hogy az igazságunk növekedjék. S tudjunk bűnbánatot tartani, ha néha kibújunk a bőrünkéből és valami más bőrt próbálunk magunkra húzni..., ami persze nem megy. Mert aki elindult a jóságnak az útján, rosszul érzi magát egy másik bőrből. Ez az a készlet, amit az ember akkor érez, amikor valamit elvétett, és megszólal a lelkiismeretünk: most pedig menj el gyónni!... és bújj vissza a bőrödbe. És vissza tudunk bújni. A feloldozás teszi ezt. Hogy megint önmagunk tudunk lenni. Az, akit az Úr Krisztus vár tőlünk.

Olyan jó lenne, ha ez a karácsonyi készülék gyarapítaná bennünk az igazságot és az ártatlanságot, s leginkább azt az őszintén ajándékozó szeretetet, ami az Úr Krisztusban megtestesült, s ahogy lehet, a saját állapotunkban próbálnánk is megvalósítani. Amen.

Péntek

Napi könyörgés

Kérünk, Istenünk, ébreszd föl a te hatalmat és jöjj el, hogy bűneink fenyegető veszedelméből kiragadjon minket a te oltalmad, és üdvözítsen szabadító kezed. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 29,9–24.
Evangélium Mt 9,27–31.

Testvéreim! Ha az ember templomokban kicsit figyelmes és észreveszi a képeket, vagy vannak szentképei, emlékezhet rá, hogy a kicsi Máriát és Szent Annát gyakran ábrázolják úgy, hogy Szent Anna ül egy széken, a kicsi Mária úgy odahajlik az ölébe; Anna kezében könyv van, ujjával mutat is egy sort, s a kicsi Mária pedig olvas. Vagy egy másik nagyon gyakori kép: az Úr Krisztus egy trónon ül, és a bal kezében könyv van.

Ez utóbbi kép azért furcsa, mert a szenteknek az ábrázolásokon olyan eszközt szoktak adni a kezükbe, amiről rájuk lehet ismerni (ezt mondjuk egy-egy szent attributumának). Egy evangelistának vagy Szent Pálnak például a kezében természetesen ott a könyv, mert ők írtak, az egyik az evangéliumot, a másik leveleket. Az Úr Krisztus azonban egy árva sort sem írt könyvbe; leszámítva, amit a porba írt a házasságtörő asszony esetében. És mégis könyv van a kezében.

Ez az a könyv, amiről Izajás beszél. Hogy amikor majd eljön a beteljesedésnek az ideje, a hitetlen ember, aki nem engedi, hogy a bűntől megszabadítsák, úgy fog járni, mint amikor valaki kap egy levelet, mégpedig egy könyv-méretű levelet, és nem tudja meg, hogy mi van benne. Odaadják az írástudónak, aki tud olvasni, de becsületes és azt mondja: ez a könyv le van zárva. Pecséttel. Nem vagyok jogosult feltörni. Nem tudom elolvasni. – Odaadják az írástudatlannak, az is becsületes, s azt mondja: én nem ismerem a betűket. Látom, de nem tudok olvasni.

De van ennek egy becsúletes megoldása is, amikor az illetéktelen feltöri a könyvnek a pecsétjét, és elkezd mesélni a saját álmait. Nem azt, amit ott írva lát, hanem amiről úgy gondolja, hogy a címzett, vagy aki a kezébe adta a könyvet, azt szeretné hallani. Látszólag olvas, de nem azt, ami oda van írva, hanem amit hallani akarnak tőle... amiért valaki megfizeti; hát akkor hallja. És a címzett nem tudja meg, mi van a könyvben.

Az Úr Krisztus kezében azért van könyv a képeken, mert ő maga az Élet Könyve. Aki Őt megismeri, az úgy jár és azzal az történik, mint amikor kapok egy több oldalas levelet, fölbontom, és megértem, hogy mit üzennek nekem.

A Szűzanya az első, aki az Élet Könyvét megkapta. És közöttünk ő az, aki tökéletesen értette, hogy mi van ebbe a könyvbe írva. Számára ez a könyv igazában a saját szeplőtelen fogantatásával elkezdődött, de az első lappal akkor találkozott tudatosan, amikor Gábiel köszöntötte őt. És érti az üzenetet. Ezért tud értelmesen kérdezni és mondani: „én az Úr szolgáló leánya vagyok... történjék velem az, ami ezen a lapon írva áll”. Azután kezdték követni egymást a szavak, a sorok, a bekezdések, a lapok, a fejezetek.

És amikor mi tiszteljük a Szűzanyát, szeretjük őt és lekuporodunk a lábához, akkor olyan állapotba kerülünk, mint gyermekkorunkban, amikor este lett, a mama leült, s mi oda tudtunk kuporodni a lábához: anyu, mesélj!... És a mama kézbe vette a legkedvesebb mesekönyvünket, s elkezdett belőle mesélni. Azaz elkezdett tanítani az életről. Így vagyunk

mi a Szűzanyával. Főleg akkor, amikor rózsafüzérezünk. Amikor imádkozzuk az Üdvözlégyeket, a Miatyánkokat, meg a titkokat.

Ha egy irodalomtörténész most azt kérné tőlem, igazoljam történeti adatokkal a következő mondatot, nem tudnék neki irodalmi hivatkozást mondani. Csupán az Egyház hagyományában érezhető, hogy amikor a magyarok megismerték a rózsafüzért, kézbe vették és úgy nevezték el, hogy „olvasó”, megérintette őket ez a titok, hogy miközben én a rózsafüzért mondom, vagy közösen a rózsafüzért imádkozzuk, az Élet Könyvét olvassuk. Sorról-sorra, lapról-lapra, fejezetről-fejezetre.

A Rorátékon az első fejezetet olvassuk. Az Angyali üdvözlét, azokat a hónapokat, amikor a Szűzanya meg Szent József készülődött a Gyermekek születésére. És a Gyermekek megszületett. Betlehemben. Jó dolog az, hogy ha az ember elkezd ezeket a dolgokat *lát*ni.

De ez a mai reggel az Egyházban tanítóknak nagyon súlyos mondanivalót hordoz, mégpedig a prófétai becsületet. Hogy ha egyszer valakire rábízják az Élet Könyvét, Krisztust – mondván: hirdesd, azaz olvasd azoknak, akiknek nincs a kezében a könyv vagy esetleg nem is tudnak olvasni, olvasd nekik az Élet Könyvét –, jaj annak az olvasónak, ha erre azt mondja: fáradt vagyok... nem olvasok... ma nem. Vagy elkezdek mesélni a saját bölcsességemből és nem azt olvasom, amit ott írva látok. Jaj nekem...

Katolikusnak lenni, katolikus papnak és tanítónak lenni, katolikus hívőnek lenni azt jelenti: ami abban a könyvben írva van – aki az Úr Jézus Krisztus –, azt teljes egészében, katolikus módon a tanító átadja, a hívő pedig fogadja. Nem a könyvet, hanem az Életet, amit ez a könyv hordoz.

S amikor mi megvalljuk azt, hogy bűnös emberek vagyunk, akkor azt valljuk meg, amit az a két vak, aki kereste Jézust és tudta: én még nem látom a fényes valóságot, de tudom, hogy van. Ezért keresem. És hiszem, hogy ő meg tud ajándékozni a látással. Amikor pedig bocsánatot nyerünk a bűneinkre, akkor megkapjuk a látást. Hogy olvasni tudjunk. Köszönjük ezt meg!

És érintse meg a szívünket az az öröm, hogy mi az Élet Urával, aki maga az Élet Könyve, rendszeresen tudunk találkozni. És ez ránk, papokra is érvényes, akik úgy el tudunk néha fáradni... elkedvetlenedni... De amikor egy papnak a szívét megérinti újra a fölismerés: Uram, Istenem, én úgy adhatom az életet, ahogy Tőled kaptam... és a világ nem az, aminek a vakok mondják... hanem a világ a Tiéd... egy fényes, élő, eleven, úton lévő valóság – ilyenkor a pap szíve is meg tud dobbanni az örömtől. Amint a hívő is, aki meg tudja érezni, hogy Istenem, az Élet felé vagyunk úton... s már vannak tapasztalataim arról, hogy micsoda öröm az, amikor az Élet Könyvének egy-egy fejezetét megismerem!

Hát, engedje a Szűzanya, hogy ott kuporoghassunk a lábánál! És ahogy a kicsi Mária oda tudott hajolni a mama, Szent Anna ölébe a könyv fölé, úgy mi is – engedje a Szűzanya – tudjunk oda hajolni az ölében lévő kicsi Jézus fölé, Aki nekünk az Élet Könyve. Amen.

Szombat

Napi könyörgés

Istenünk, ki elküldted Fiadat a világba, hogy kiszabadítsd az embert a bűn hatalmából, kérünk, add, hogy akik áhitattal várják segítségedet, eljuthassanak az igazi szabadságra. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 30,19–26.
Evangélium Mt 9,35–38; 10, 1–8.

Testvéreim! Amikor a Szentatya a rózsafüzért kezünkbe adja, azt mondja nekünk: Gyermekeim, én tudom, hogy micsoda ajándék a rózsafüzér a Jó Istentől. De azt is tudom, hogy milyen nehézségeket tud az ember felhozni vele szemben. Három nehézséget említ a Szentatya, köztük az elsőt, hogy azt mondják, a rózsafüzér unalmas. Mert ugye, amit ötvenszer meg kell ismételnem egy imádságon belül, hát... mire a végére érek... már azt az ötvenet is meguntam... s amikor százötvenszer kell ismételnem ugyanazt?!... Megnézem a szövegét és kiderül, hogy ez tegnap, ma és holnapután is ugyanaz a szöveg... hát ez eleve arra van ítélve, hogy unalmat gerjessen az emberben.

És ezért – mondja a Szentatya – vagy az imádkozó veszi el a kedvét, vagy nem fogja megtanítani a következő generációt a rózsafüzérre, mondván, hogy én nem akarom, hogy a gyermekem unatkozzék... Nos, aki a rózsafüzérrel még nem találkozott igazán, az mondja ezt: kérem, ez egy unalmas ismétlés... nem nekem való.

Az ismétlés ugyanis nem az unalom anyja, hanem a tudásé és a megismerésé. Régen baj van akkor, ha az ember valamivel csak egyszer találkozhat. A mulandó dolgaink pedig ilyenek. Azokkal egyszer találkozom, s még egyszer nem tudok vele találkozni, mert már el is múlt. – Erre találta ki a mai ember azt, hogy semmi baj, *keresd az újat!*... Nem baj, hogy az a másik elmúlt... Ne gondold rá... ne törődj vele... Sőt, ide nézz, én állandóan valami újjal kínállak meg... – Eltereli az ember figyelmét a dologról magáról, s élveztetni, illetve eladja nekem az újdonságot. Amiről én, naiv újszülött, azt hiszem, hogy új, de aki nálam csak tíz évvel öregebb, látja, hogy az az újdonság csak egy húsz évvel ezelőtti variáció megismétlése. Ráütötték az újdonság bélyegét – és eladható. Az ember pedig nem veszi észre, hogy megint becsapták.

Ezzel szemben – mondja a Szentatya – az életnek a titka az ismétlődés. És ott nincs unalom. Mert lehet, hogy első pillantásra a dolog megismétlődött, de éppen az idő miatt, a mulandóság miatt, ami minden dolgunkon rajta van, a százszor ismételt dolog nem ugyanaz a századik, mint a kilencvenkilencedik alkalommal volt. Aki él, az nem arra figyel, hogy hányadszor ismétlem, hanem arra figyel, *amit* ismétel – ha egyáltalán figyelnie kell rá. Mert a mi életünket a mi Teremtő Istenünk úgy alkotta meg, hogy amíg egészséges, nem kell rá különösebben figyelni: működik ... azaz ismétlődnek benne a folyamatok... a szívünk ver, a tüdőnk lélegzik, a vérünk kering... sejtjeink élnek – mindaddig, amíg egészségesek vagyunk. És épp emiatt tudunk a lélek dolgaira figyelni. A lélek dolgai pedig, mivel a lélek a másik világból való, nem mulandó természetűek. Hanem ha egyszer elkezdtek létezni, megmaradnak. Ha pedig az Isten dolgairól van szó, ott nincs idő. Az öröktől fogva mindörökké ugyanaz. De ahányszor találkozom vele, mert én, az ember mulandó vagyok és véges, minden találkozásom valami többlet-ismeretet hoz. Nem újdonságot. Mert ugyanazzal találkozom. De egyre inkább megismerem azt, Akivel találkozom.

Na, ez zajlik a rózsafüzérben. Meg ez történik a liturgiában, a szentmiséken is. És ezért nem röstelli az Egyház azt, hogy az ádventben újra meg újra ismétlődik az Áház király felé elhangzott jövendölés, meg az Angyali üdvözlés. Négyyszer-ötször halljuk. A zsinat előtt ez a két szentírási rész kísérte végig az egész ádventot. Az idősebbek talán még emlékeznek rá, hogy latinul hallották egy és ugyanazt a szöveget esetleg huszonnégyszer vagy huszonkétszer.

És azt mondja a Szentatya: Gyermekeim, csak arra szeretnék titeket emlékeztetni, hogy aki szeret valakit, gondolja meg, hogy a szeretet megmutatkozásakor szavak, rezdülések, gesztusok ismétlődnek. Ami sem neked, sem a másinak nem unalmas... mert mindig benne van a már elmúlt időnek a tapasztalata is... meg a készítetése is. Ugyanazok a szavak, melyek tegnap csak annyit mondtak: „én úgy örülök neked”, a kettőnk közti apró karambol után ma, amikor újra kimondom ugyanezeket a szavakat, már hordozzák a bánatomat is, a bocsánatkérésemet is; és a válaszban ott hangzik a megbocsátás is.

Valahányszor elindulunk a rózsafüzérrel a Szűzanya felé, és ott vagyunk nála, ő elmondja nekünk, hogy az ő élete is ismétlések sorozata volt; imádságban, munkában, szenvedésben, hitben. Ezért ért meg bennünket. Amint annak idején ő odahajtotta a fejét a mama, Szent Anna ölébe, kérve, hogy mama, mesélj – s Szent Anna mondani kezdte az Ószövetség népének a történetét... a kicsi Mária pedig hallgatta és itta a szót, még nem tudva, hogy ő az a szűz, akiről Izajás az Áháznak beszélt, de amikor a Gábrieltől hallja, hogy „ne félj, te kegyelmet találtál Istennél!... és a Fiad, akit szűzként fogsz világrahozni, az Isten Fia lesz, király lesz!”, kezdte sejteni, hogy amiről addig csak hallott, most elkezdődik –, kérjük meg őt, hogy segítsen nekünk! Gondolkodni... elgondolkodni azon, hogy az ismétlés nem az unalom anyja, hanem – amint a régiek mondták – az ismétlés a tudás anyja.

Az ismétlés a megismerésnek az anyja. Mi pedig arra teremtettünk, és azért élünk itt a földön, hogy a mi Istenünket, a Teremtő, Megváltó, Megszentelő Istenünket megismerjük. Ehhez újra meg újra találkozunk kell Vele. Újra meg újra hallanunk kell a szavát. Mert aki csak egy kicsit is kezdi megismerni Őt, megszereti. Mert az Isten jó. Igaz és szent.

Hát segítsen nekünk a Boldogságos Szűz és ezt a hajnalunkat most vegye kézbe és tegye oda az égi oltárra. Annak jeléül, hogy megköszönjük, hogy ismételhettük. Hogy most már hatodszor itt lehetünk. És imádkozzon értünk a Szűzanya, hogy a szívünkben már élő megismerés – Istenről és arról a másik világról – gyarapodjék. Segítsen nekünk! Amen.

Ádvent 2. hete

Vasárnap

Napi könyörgés

Irgalmas Istenünk, kérünk, add, hogy ne késleltessenek minket földi gondjaink, hanem az égi bölcsességtől vezérelve siessünk Fiad eljövetele felé, hogy részesei lehessünk az örök életnek. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány *Bár 5,1–9.*
Szentlecke *Fil 1,4–6;8–11.*
Evangélium *Lk 3,01–6.*

Testvéreim! Az Úr eljövetelére emlékezvén készülődünk az ő eljövetelére. Arra az elsőre, mikor az Ige Testté lett és Betlehemben megszületett. Erre emlékezvén tanulunk várni. És halljuk az Egyház szavát: Emeljük föl szívünket.

Az Adventot ezzel kezdtük: Hozzád emelem, én Uram, a lelkemet. Ne engedd, hogy megszégyenüljünk! De a múlt vasárnap hallottuk, hogy meg tudja kísérteni az embert a kislelkűség, meg a kicsinyhitűség. Főleg az idősebbeket. Mégpedig három forrásból. Mert vagy azt érezzük, hogy túl nagy a teher, amit hordoznom kell..., talán nem anyagilag, még csak talán nem is egészségileg..., de benn, a szívemben. Túl nagy a teher. A másik forrás, hogy túl sokáig tart. Fáradok.

S a harmadik, amikor már nemcsak fáradok, hanem öregszem és kezdem tapasztalni: Uram, Istenem! Azt a terhet, amit tíz éve még játszi könnyedséggel vittem, most újra meg újra elesek alatta.

És ebből ki tud alakulni az ember szívében az a fajta szomorúság, hogy én „ezt úgyse tudom végigcsinálni!” Emelgetném a lelkemet, és nem bírom. Hogyan lesz ebből üdvösség?

De közben hallom, hogy az Isten hív! Üdvözíteni akar! S akkor a kislelkűséget megtetézi a kicsinyhitűség azzal a kísértéssel, hogy „te csak ne képzelődj, lehet, hogy elvileg az Isten tud üdvözíteni, lehet, hogy ő hatalom, erő, minden; de a te esetedben vagy nem tud rajtad segíteni, vagy nem akar rajtad segíteni; teljesen felesleges minden erőfeszítésed”. Ez a kicsinyhitűség. Amikor nem tudom föltételezni a másiktól – ebben az esetben az Üdvözítő Istenről – , hogy tényleg üdvözíteni akar.

Ennek az orvossága nem az – ami egyébként természetesen adódik az emberi szívből – , hogy hát akkor adjuk föl, akkor ne is strapáljuk magunkat, akkor próbáljunk meg valahogy elevickélni a végéig, azután úgyse tudjuk, hogy mi lesz...

De nem orvosság a nagyképűség sem. Az a meggondolatlan kapkodás, hogy akkor legalább azt, amire most képes vagyok, mindenre és mindenre tekintet nélkül megcsinálom. Ahogy a régiek mondták: leszakítom minden napnak a maga virágát és nem érdekel, hogy ez a virág elhervad, hogy a tövével mi lesz, hogy a másikkal mi történik – nem érdekel!

Nem ez az orvosság! Hanem a remény hogy elhiszem az Üdvözítő Istennek, hogy ő az, aki! Hatalmas, igazságos, és irgalmas, rajtam is segíteni akar, és segíteni fog! Az Atya, a Fiú és a Szentlélek, a maga igazságos irgalmával.

Mint ahogy adta a nagy példát a népében, mert az Ószövetség népében ott van a hatalmas minta. Ezért jó ismerni az Ószövetséget, ezért jó újra meg újra, esztendőről esztendőre megfigyelni, hogyan is történt az az első eljövetel? Amit az evangéliumban hallottunk, már

harminc évvel Betlehem után van. És az elmúlt harminc esztendő alatt, mióta Gábriel jött és a kicsi Jézus Betlehemben megszületett, a helyzet csak romlott. Mert akkor, amikor Gábriel jön és a kicsi Jézus születik, igaz, hogy népszámlálás van, igaz, hogy a Római Birodalom hatalmas karmait érzi Isten népe, de még van királya. Még van uralkodója, még van egy ország, amelyik – ők úgy mondták, hogy Dántól Beérsebéig, azaz északról délre és keletről nyugatig – még egységes ország; de eltelik harminc év, és ez az ország szétesett négyfelé. Maradt Jeruzsálem néhány kilométeres körzettel, Júdea, s ott ül a császári helytartó, Poncius Pilátus. A másik három területen három negyedes fejedelem, akinek még a gondolatát is ellenőrzi a Római Birodalom. Ha valamikor, akkor ezekben az órákban úgy érezték az üdvösséget váró szegények és szelídek – nem a hatalmasok, nem az okosok, nem a bölcsek, a vének meg a törvénytudók, hanem a kicsinyek – hogy „Istenem, elhagyta minket! A próféták nem erről jövedöltek. Itt most mindennek vége van. Adót kell fizetnünk a császárnak, megszámlált minket, a fiainkat besorozza katonának, oda viszi ahova akarja, olyan adókat szed, amibe belepusztulunk. És nincs menekülés.”

És ekkor elhangzik az Úr szava, János fölött: Most menj és hirdesd meg a népemnek: tartsanak bűnbánatot, és készítsenek utat az Úrnak, aki már köztük van! Persze a következő három év megmutatta, hogy a helyzet ezután is tovább romlott. Mert ez a nép a hozzá küldött Üdvözítőt nem fogadta be, pedig a tulajdonába jött. Kiszolgáltatják a rómaiaknak és megfeszítik. De amit az Úr a próféták szavával megmondott – betelik majd az idő és eljön a Pásztor, aki uralkodni fog, és országának nem lesz vége –, afölött nem lesz hatalma sem Rómának, sem senki másnak. Az az ország nem fog részekre esni. Annak az országnak az alkotmánya nem fog parlamenti szavazásoktól függeni. Mert az az ország igazságból és irgalomból épül.

Erre emlékezünk. És egy gondolkodó ember egyszer csak rájön, hogy Úristen, hiszen a tulajdon életében ugyanez történik! Még nem is vagyok a végén, de már látszik. S a történelem egészében is alighanem ugyanez fog lejátszódni, bizonyos mozzanatai már látszanak.

Mert amikor az ember azt tapasztalja, hogy fogy az erőm a terheim hordozásához, akkor igazában azt tapasztalom, hogy romlik a helyzetem. Pedig fiatalon azt reméltem, hogy egyenes vonalban, mint egy kilőtt rakéta, megyünk az üdvösségbe. S nem ez történik. De a remény, amit az Úr Krisztus a keresztség szentségében meggyújt mindazokban, akik hisznek, a remény erőt ad. És a kislelkűségből meg a kicsinyhitűségből alázat születik, amely pontosan tudja önmagáról: Istenem, amiket én Tőled hallottam – jóllehet a szívem legbenső vágyainak a beteljesedéséről beszélnek –, az az én erőmmel nemcsak nem megy, hanem már azt is tudom, hogy nem is fog menni; akármit csinállok, nem fog menni. Az én erőmmel nem, de a Tiéddel igen!

Ott a példa. Ott az Úr Jézus meg a Szűzanya, meg az apostolok, meg a szentek földi élete. Ott a példa, amit Szent Pál fogalmazott meg olyan istenadta világossággal, hogy az erő a gyöngeségben válik nyilvánvalóvá. Erre kapjuk a gyengeséget. Erre kapjuk azt, hogy meg tud kísértetni a kislelkűség is, meg a kicsinyhitűség is, de megszületik bennünk az alázat, az a boldog fölismerés is: Uram Istenem, az, hogy itt vagyok, hogy egyáltalán el tudtam jönni – és el akartam jönni Hozzád –, hogy tudok bűnbánó lenni, tudlak hívni és várni... ez a bizonyosság! Mert ezt nem én csinálom. Ez nem az én gyöngeségem gyümölcse, ez a Te erőd, bennünk és bennem. Ettől fényesednek az adventjeink, ahogyan megyünk az öregség felé, előre. A reménytől.

S most itt, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepe közelében kérjük meg a Szűzanyát, hogy ő – aki ezt szintén ismeri, hiszen először ő élte meg ezeket a képtelen helyzeteket, hogy amit az Úr mond, az teljesül, egyre rosszabb körülmények között, de teljesül – segítsen nekünk! Hinni, remélni és szeretni ezt az irgalmasan igazságos Istent, aki minden embert, minket is, üdvözíteni akar. Amen.

Hétfő

Napi könyörgés

Istenünk, szálljon föl színed elé imádságunk: segíts minket, hogy tiszta szívvel szolgáljunk Neked és így köszöntsön ránk Egyszülötted megtestesülésének nagy ünnepe. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 35,1–10.
Evangélium Lk 5,17–26.

Testvéreim! Az ember szembe mer nézni azzal a kérdéssel, hogy mit akarok én tulajdonképpen az életem egészében. Amit a kicsi katekizmus így kérdezett: Miért vagy a világon? – Ha az ember őszinte, akkor meg kell vallania: Én szeretnék boldog lenni. Azután esetleg többet nem is tud az ember mondani. Mert ebben minden benne van. – Az Egyház tudósainak a jóvoltából mi részleteiben is meg tudjuk mondani: ez a vágy, hogy az életem egészében boldog szeretnék lenni, azt jelenti, élni akarok, mégpedig örökké szeretnék élni, mégpedig úgy, hogy a vágyaim, a legalapvetőbb vágyaim beteljesüljenek. S egy darabig az ember azt hiszi, hogy az alapvető vágyaim akkor teljesülnek be, ha gazdag vagyok. A rendelkezésemre áll minden, amire épp szükségem van, sőt, még azon túl is, amihez éppen kedvem van.

Csak furcsa módon, akinek a gyermekkorra egy kicsit is rendben volt – az a gyermekkorra emlékszik vissza úgy, hogy akkor boldog voltam. S ismét az Egyház szent tudósai jóvoltából tudjuk, hogy azért, mert egy gyermek körül ott vannak olyan személyek, akikről ez a kicsi tudja: ezek nem ártani akarnak nekem. Ha bajba kerülök, van hozzá erejük, hogy megmentsenek. Ha pedig valamire szükségem van, ők előre tudják, gondoskodnak rólam, sőt olykor megkérdezik: Mit kívánsz?

Ezért olyan szép emléke valószínű mindegyikünknek, hogy gyerekkorunkban, így karácsony előtt, Advent idején, a szüleink megkérdezték tőlünk: Mit hozzon a Jézuska? Mit kívánsz karácsonyra? – És a vágyunk rendszerint teljesült. – Azután beleértünk a felnőtt életbe és az ember alapvető csalódása az, hogy napról-napra tapasztalnia kell: Nem lettem boldog azoktól a dolgoktól, amiket megszereztem. Mert használom és egyszer csak el kell dobnom azokat: a szándékom ellenére elhasználódnak. Bármilyen szép volt új korában, bármennyire örültem, amikor megszereztem, egyszer csak érdektelenné válik. És kezdi az ember megtapasztalni, sokszor anélkül, hogy meg tudná fogalmazni, hogy kellene valaki, aki ha bajban vagyok, megvéd, ha valamire szükségem van, nem kell mindig külön kérvényezni nála, elég siet és segít, illetve olykor megkérdezi: Nincs valami kívánságod? – Amikor az Egyház azt tanítja, hogy jele és eszköze az emberek közötti egységnek és az Istennel való bensőséges egyesülésnek, akkor ez más szóval azt mondja: Az Egyház jele és eszköze az ember boldogságának.

De az Advent a bűnbánatnak is az ideje. És hányszor, de hányszor követ el az ember bűnt, mert azt hiszi – belső tévedéséből, vagy külső hatásokra –, azt hiszem, hogy a boldogságomhoz most éppen ez kell, ami ellen a lelkiismeretem tiltakozik. És azt hiszem, hogy boldog leszek, ha megteszem amit nem szabad, vagy nem teszem meg, amit meg kellene tenni. Mint ahogy az eredeti bűnbánat történt. Hogy az ember az ördög kísértésére azt gondolta – elsőként Éva, azután Ádám –, hogy a boldogságomhoz már csak az hiányzik, hogy egyek az Élet fáját előlem elzáró úton a jó és a rossz tudásának a fájáról. És akkor boldog leszek. És hányszor, de hányszor, amikor elhangzik az ember felé a számonkérő szó,

hogy: Miért csináltad? A válasz könnyek között az: Mert boldog akartam lenni. És becsaptak. Vagy: Tévedtem.

Most mi Betlehemben vagyunk. Készülődünk az Úr Jézus születésére. És Őbenne az Isten adja nekünk azt, aki – ha bajba kerülünk – meg tud menteni. Ő a Maga isteni mindentudásával előre messze tudja azt, hogy nekünk mire van szükségünk. Adja. És néha megkérdezi: Nincs valami kívánságod? S ilyenkor jó bátornak lenni – és most Advent idején ennek van az ideje – és őszintén megmondani az Úr Jézusnak: „Jézusom, én nem egészséget kérek Tőled, vagy legalábbis nemcsak azt, nem gazdagságot kérek. Boldog szeretnék lenni!” – És erre nem az a válasz, hogy „Hát ne haragudj ... túl sok amit kívánsz ...” Hanem a válasz mindig az: „Nos, épp erről van szó! Erre vagy teremtve. Ezért van az egész megváltás, ezért van az Egyház, hogy boldog tudjál lenni. Csak engedd, hogy a boldogság-fogalmadat az Egyház, a tanításával, a szentségeivel tisztítsa. Engedd – mondja az Úr Krisztus –, engedd, hogy elvegyem a bűneidet. Azokat a tévedéseidet, meg gyöngeségeidet, amikor úgy akartál boldog lenni, ahogy nem lehet. Nem azért, mert az Isten irigy önkényével, ilyen-olyan törvényekkel megkötözött, hanem azért, mert az Isten tudja – jobban tudja, mint te –, hogy ha boldog akarsz lenni, akkor nem szegheted meg az élet tíz parancsolatát.” Jó dolog az, ha az ember őszinte. A vágyaiban is, meg a bűnbánatában is.

Segítsen minket a Boldogságos Szűz, aki elsőként tapasztalta meg azt, hogy az embernek a boldogság-vágya lehet szent és – beteljesedik. Segítsen nekünk őszintén vágyakozni a boldogságra. Elhinni az Egyházban azt, hogy az Úr Krisztus hozza a boldogságunkat; s bánjuk meg a bűneinket, amikor úgy gondoltuk, hogy mi jobban tudjuk, hogyan lehetünk boldogok.

És akkor megadatik az Úr Krisztustól a bűnbocsánat, megadatik az a belső béke, mely türelmesen ki tudja várni, hogy amikor és ahogyan azt az Isten látja jónak, a vágyaink, a boldogság utáni vágyunk – beteljesedjék. Amen.

Kedd

Napi könyörgés

Istenünk, ki az egész emberi nemért küldted Egyszülöttedet, kérünk, engedd, hogy születésének ünnepét örvendezve várjuk, és érezzük, hogy üdvösséget hoz nekünk a te Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus, aki Veled és a Szentlélekkel egységben él és uralkodik, igaz Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 40,1–11.
Evangelium Mt 11,2–15.

Testvéreim! Akik hozzák Keresztelő Szent János kérdését – Te vagy az eljövendő?... te vagy-e az, akire Ábrahám megkapta az ígéretet és akire várunk? – azoknak Jézus egy olyan feleletet ad, hogy akinek van füle, az meghallja a választ. E válasz: Igen, Én vagyok az. De akinek nincs füle, az hall egy rejtvényt: Menjetek és mondjátok Jánosnak, hogy mit láttatok...

Mit látunk? Akinek nincs füle, nincs szeme, amellet ott lehet személy szerint a Megváltó, s nem ismeri föl... Mert a szíve süket és vak. És ez az embernek a tragédiája, hogy miközben a mellette lévő igazságot nem látja és nem hallja, fennen verheti a dobot, kürtöltethet maga előtt és kiáltva hirdetheti, hogy én vagyok az igazság bajnoka... ide figyeljete, emberek!... aki engem hallgat, az igazságot hallja... – S eközben ő maga süket és vak... És hányszor történt ez már az emberrel!

Mert az egész kérdésnek a kulcsa a szívnek a tisztasága. A szívnek az alázata. Mert ha az igazság megjelenik az ember előtt, abban a pillanatban elkezd látszani a tulajdon vadsága, igaztalansága, meg rosszasága. Azonnal látszani kezd.

Egy élő szívű ember, úgy gondolnánk, a természete szerint amikor látja a különbséget, elindul a jobb felé. És nem arra indul el, hanem a másik irányban. Mert érzi, hogy mozdulni kell, de amíg az eredeti bűn uralkodik benne, az elhomályosult értelem fordítva lát. S összececeréli a *van-t* a *nincs-csel*. És a nincs jobban tudja vonzani, mint az, ami ott volna a szeme előtt... De nem, ő fordítva cselekszik.

A látás óriási ajándék, amit minden ember megkap. És amikor az ember látni kezd, igazában elvarázsolja az, amit lát. A látott dolog elkezd magához hasonlónvá tenni azt, aki nézi, aki szemléli. Néha az emberben fölvetődik a kérdés, hogy... a csoda vigye el... mivel varázsolja el az internet az embereket?... a legkisebbektől a legöregebbekig?... oda lehet tapadni a képernyőhöz, estétől hajnalig... nem veszi észre, hogy már elmúlt az éjszaka... Itt van a válasz: mert valamit lát... és a látás oda tudja bilincselni az embert a látott dologhoz... De az internetről elmondják, hogy kérem, ez egy virtuális világ... Ha ezt magyarra lefordítom, akkor ez egy látszólagos világ, amely valójában nincs, csak úgy látszik mintha volna... – és a pusztá látszat le tudja bilincselni és el tudja varázsolni az embert.

Mindaddig, amíg egyszer csak a szív el nem kezd gondolkodni. Azon gondolkodni, hogy létezik az, amit én látok?! Mert a pusztá látvány igazában nem ad nekem életet. Nekem ahhoz, hogy éljek, kapcsolatot kellene találnom azzal, amit látok. Kikapcsolom a számítógépet – és az egész virtuális világ eltűnt. Baj van.

Ezzel szemben egy élő szívű ember, akit a keresztségben újjáteremtettek, akit egy kicsit is neveltek a jóra, vagy nem nevelték ugyan, de egyszer csak a lelkiismerete megszólalt és elindult a jobb felé, az elkezd látni. Kezdi látni azt, hogy mit is jelent az, amit az imádságaiban mond. Elkezd látni a templomban. Elkezdi látni és szemlélni a hallott tanítást.

Ide csatlakozik a Szentatyának a rózsafüzérről tanított anyagából az a nagy alaptétel, hogy a rózsafüzér természete szerint a láttatásnak az imádsága. Megtanít szemlélni. Azaz

úgy látni, hogy elkezdem érzékelni a hallott és mondott dolgok valóságát... Először kapok róla egy átfogó képet, azután egyre több részletet meglátok belőle és elkezdem fölfogni, hogy milyen pontokon kapcsolódik oda az életem ahhoz, amit látok. A titkokhoz. Azokhoz az istenadta valóságokhoz, amik nem a mi világunkból valók, de nekünk szólnak és értünk vannak. S mivel e titkoknak a foglalata a Megtestesült Ige, Jézus Krisztus, ezért a Szűzanya, aki a leghosszabban és a legközvetlenebbül láthatta a Megtestesült Igét, megtanítja e titkok ismeretére mindazokat, akik hozzá azzal fordulnak: Szűzanya, Szűzanyám, Szűzanyánk, mesélj nekünk!... mondd el nekünk azt, amit te láttál, hallottál és átéltél, taníts meg arra, hogy ami veled történt, mi velünk hogyan történhet meg! Megtanítja mindazokat, akik lélekben vannak annyira szegények, hogy mernek őszintén kérni: Szűzanyám, én lehet, hogy eddig vak voltam, lehet, hogy még most sem látok semmit, de elhiszem az Egyházban, hogy tőled tanulhatok látni. Segíts nekem! És akkor a Szűzanya odavisz bennünket a Megváltó Krisztushoz, akinek van hatalma ma is mindenkit látóvá tenni.

De a helyzet nagyon komoly, és drámai. Mert gondoljunk csak az Úr Krisztus utolsó csodájára Jeruzsálemben, amikor a vakon születettet gyógyította meg. Pont egy vakot. Akinek gyógyulását az ellenségei, a hitetlenek nem hitték el. Nekik mondja Jézus: Én világossága vagyok ennek a világnak. Én azért jöttem, hogy akik vakok voltak, lássanak. Akik pedig azt mondják magukról, hogy mi látunk, azok vakuljanak meg. S amikor jön a kérdés a hitetlen ember részéről: csak nem vagyok én is vak?!... Akkor mondja Jézus: Ha vak volnál, ha vakok volnátok, nem volna bűnötök. És meg tudnád benneteket ajándékozni a látással. De tibennetek ott van a gőgnek és a tagadásnak a bűne. És azt mondjátok: mi látunk... Ezért megmarad a bűnötök. Pedig itt áll előttetek a világ Világossága. És ti nem akarjátok meglátni.

Ez az, ami végtelenül komoly ebben a kérdésben: csak egy emberszív képes arra, hogy kimondja: én nem akarom!

Mi azonban akarjuk. Mi szeretnénk látni! Akkor is, amikor a rózsafüzért imádkozzuk, akkor is, amikor itt vagyunk a templomban, akkor is, amikor elgondolkodunk a tulajdon életünkön. Meg a körülöttünk történő eseményeken.

Segítsen nekünk a Boldogságos Szűz! Tanítgasson látni!... szemlélni, szemlélődni és észrevenni azt, hogy a Megváltó Krisztus velünk van. Amen.

Szerda

Napi könyörgés

Mindenható Istenünk, ki megparancsoltad, hogy készítsük el Krisztus Urunk útját, engedd kegyesen, hogy gyöngeségeink föl ne emésszék erőnket, míg az égi Orvos vigaszt hozó megjelenésére várunk. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 40,25–31.
Evangélium Mt 11,25–30.

Testvéreim! Minden történelmi korszaknak megvan a maga nagy kísértése. A mi korunknak a nagy kísértése a szabadság. Amit ha valaki előtt meglobogtatnak, illik lángra lobbanni és mindent odadobni a szabadságért. Az Egyháznak pedig hirdetni kell az Evangéliumot és benne az előbb hallott részletet, mely mintha az ellenkezőjét mondaná: „Vegyétek magatokra az én igámat és tanuljatok tőlem, (...) és nyugalmat találtok lelketeknek.” Igáról van szó, teherviselésről van szó, ami – úgy tűnik – ellentéte a szabadságnak.

És nem az! Mert aki embernek született a világra, Isten teremtménye. És az Isten magának teremtette az embert. Szeretéből. És hogy Szeretet az Isten, ezt karácsonykor mindenki, aki csak egy pillanatást is vet Betlehemre, a kicsi Jézusra, valamit megérez belőle. Ha pedig Szeretet az Isten és ő mondja: Vegyétek magatokra az én igámat! – akkor nem az ellenség beszél. Akkor ez az iga nem lehet ellentéte a szabadságnak. Hanem a szeretetnek a kifejezési formája. És aki komolyan éli az emberi életet – és ehhez nem kell kereszténynek lenni, csak embernek kell lenni bárhol és bármikor –, aki komolyan emberként él, az tudja, hogy az emberi életnek értelmet ad az, ha a szeretetből igát viselhet. Akár az őserdő mélyén, akár egy világáros kellős közepén. És vesztét okozza az embernek, ha nem tud szeretetből igát viselni. Ha nem tud szeretetből szolgálni. És nem érzi legalább egy ember oldaláról azt: köszönöm neked, hogy az igát, ami kettőnket összeköt, viseled. És úgy viseled, ahogyan teszed.

Izajástól pár nappal ezelőtt azt hallottuk, hogy szelídülnünk kell, és szelídülni fog az ember. Izajás ezt látta, hogy nem kell az embernek kibújni a bőréből, és nem kell mindenkinek igavonó ökörré változnia, hanem medveként, kígyóként, verébként vagy sólyomként, oroszlánként vagy hangyaként szelíden lehet viselni azt a picike kis terhet, amit egy hangya viselni képes, vagy azt a rettenetes terhet, amit egy elefánt elvinni képes. Szelíden. Nem fegyverként, és nem erődítményeket építve valaki, főként az Isten ellen. Hanem szolgálva.

Az Utolsó vacsorán mondja az a Jézus, aki Isten megtestesült Szeretete: Maradjatok meg az én szeretetemben. Mondja azoknak, akik vállukra vették már az ő igáját. A tanítványoknak. A Tizenkettőnek. Az édesanyjának. Mondja: Maradjatok meg az én szeretetemben. Mint ahogyan én megtartom az én Atyámnak a parancsait és megmaradok az ő szeretetében... – mondja, amikor tudja, hogy órákon belül vállára kell vennie a keresztet. Az emberiség megváltásának az igáját. És megteszi. Örömmel megteszi. Sőt, vágyva vágyott erre az órára. Mert én tudom – mondja a mi Megváltó Krisztusunk –, hogy az én Atyám parancsa élet. Akkor is, ha nekem meg kell halnom értetek. Én tudom. Éppen ezért vegyétek magatokra az én igámat.

S aki hűségesen ki tud tartani egy állapotban, egy esküvő után egy házasságban, egy szerzetesi fogadalom után a szerzetben, egy papszentelés után a papságban, vagy egy

magányossá döntött élet során a magányában, hordozza az Úrnak az igáját. És minden, amit tesz, szelíden, jól tesz, az Úrnak a szolgálata. És nem kell röstelkednünk azon, ha néha megszólal a szívünkben az a kicsit kíváncsi, kicsit féltő, mégpedig önmagunkat féltő kérdés: de mi lesz a jutalmunk?!

Ugye, emlékszünk rá, a tanítványok is megkérdezték ezt. Péter, meg János, Jakab, meg András: Mester, nézd, mi elhagytunk érted mindent, mi hordozzuk a Te igádat... mi lesz a jutalmunk? És erre az Úr Krisztus nem azt mondta, hogy: Na, jó, vége a tanítványságtoknak... ha ennyi idő alatt nem fogtátok föl, hogy ilyet nem illik kérdezni, akkor tűnjetek el... keressék másokat... – Nem kergette őket el.

Mert ő tudja – hiszen ő a mi teremtő Istenünk – ő tudja, hogy az emberi szívben élnek ilyen vágyak: ha én valakinek az igáját viselem, akkor ő az én gazdám, tehát joggal várok tőle jutalmat. Ezért nem kergette őket el. És ezért hangzik az előbbi mondataiban is: Ti, akik görnyedeztek, meg terheket viseltek, jöjjetek hozzám! Tanuljatok tőlem... tanuljatok tőlem szelídséget, meg alázatosságot. És megmondja a jutalmat. Azt mondja: nyugalmat talál a lelketek. És ennél több nincs. Mert aki megtalálta a lelke nyugalját, az életet találta meg. Aki pedig elvesztette a lelke nyugalját, az életét veszítette el. Minden szabadsága ellenére. Mert ez a nyugalom nem az idegszorongásnak a kábulata. Nem is a kábítószereknek az extázisa. Hanem a teremtett ember és a teremtő Isten találkozása.

Amit Szent Ágostontól sokszor-sokszor idézünk: Magadnak teremtettél minket, Istenünk. Éppen ezért nyugtalan a szívünk – a lelkünk –, amíg oda nem találunk Hozzád. De ha egyszer odataláltunk, és fölfogtuk azt, hogy igát szántál nekünk, pontosabban a szeretet kötelékét akarod velünk összekötni, ha egyszer ezt mi megtaláltuk, a szívünk már itt a földön megtalálja a nyugalját. Az Istent.

Ezért akkora ajándék egy ádvent, amikor – főleg, ha sorozatban jönnek egymás után az ádventok –, a lelkünk meg a szívünk lassan-lassan úgy megtanul készülődni az Úrral való végső találkozásra. Mert az ádvent nemcsak Betlehembe vezet el, ahol megcsodálunk egy édes, tündéri kis gyermeket, hanem az ádvent megmutatja ezt is: nézd csak, ennyire szeret bennünket az Isten; és készülj, mert hozzád is jönni akar... már most... már ma.

A bűnbánatunk pedig mindig annak beismerése: Jézusom, én vagy nem Hozzád mentem enyhületért, cipelvén a terheimet, vagy éppen kibújtam az igából és elcsatangoltam... bocsáss meg érte! S amikor ő föloldoz, eloldja azokat a kötelékeket, amik az embert a földhöz, meg a bűnhöz kötik, és újra megköti az igának a kötelét, a szeretet kötelékét.

Melyikünk nem tapasztalta még azt, hogy egy jó gyónás után micsoda béke tölti el az ember lelkét?!... Az a nyugalom, amiről itt az Úr beszélt. S micsoda erőt lehet meríteni a szentgyónásainkból s főleg az áldozásainkból, ahol az Úr megteszi, amit mond: Hogy ha ti hozzám jöttök és tanultok tőlem, én megennyhítelek titeket. És erőt adok az iga viseléséhez.

Köszönjük meg! Főleg azt, hogy viselhetjük az Úr igáját. Viseljük. És egymásban is becsüljük meg ezt. És olykor bátorítsuk egymást: ne félj, ha roskadozol, ott vagyok melletted!... Talán egy kicsit én is meg tudlak támasztani... Mindenesetre le ne vedd a válladról az Úrnak az igáját!... hogy az ő békéje, a te Istened békéje el ne vesszen belőled!... meg belőlem sem. Amen.

Csütörtök

Napi könyörgés

Istenünk, kérünk, serkentsd föl szívünket hogy utat készítsünk Egyszülöttednek, és engedd, hogy az ő eljövételének erejéből megtisztult lélekkel szolgáljunk Neked. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 41,13–20.
Evangélium Mt 11,7–15.

Testvéreim! Lassan az advent közepére érünk. És most ezen a reggelen először egy kicsit tudatosítsuk magunkban azt, hogy nemcsak mi, akik fizikailag útra tudunk kelni és itt vagyunk, nemcsak mi vagyunk itt ezen a szentmisén. Hanem figyelnek ránk mindazok, akik már elköltöztek ebből a földi életből és ebbe a templomba jártak. Sőt, itt voltak Rorátékon. Lélekben velünk vannak. Meg hányan, de hányan vannak azok, akik most otthon talán egy kicsit el is sírják magukat: de szeretnék ott lenni!... És vagy már olyan öreg vagyok, hogy nem merek útra kelni, vagy beteg lettem. Egyelőre nem mehetek. De lélekben itt vannak mind. Velünk együtt. Akiket út közben esetleg, lépcsőházban megállít valaki, s azt kérdezi: hova sietsz?... Baj van? – Nem, nincs semmi baj. – Hát akkor miért nem alszol? – Most erre az ember vagy nem tud válaszolni semmit, vagy ad egy kitérő választ, hogy: dolgom van... És nem biztos, hogy eszünkbe jut, hogy amikor Rorátéra sietünk, olyan állapotban vagyunk, mint amikor Jézus tanítványaitól megkérdezték, pontosabban Jézustól kérdezték meg, hogy miért nem böjtölnek a tanítványaid? Erre ő azt mondta: Hát böjtölhet a másznép, amikor vele van a vőlegény? Nem böjtölhet. Hanem örül a vőlegény jelenlétének. S aki Rorátéra indul és megkérdezik, miért nem alszik, ugyanezt éli meg: Hát alhatok, amikor jön a Vőlegény? Alhatok-e, mikor elmehetek Ahhoz, aki szeret minket, és szeret engem?!... Nem alhatok... És amíg fizikailag képes vagyok rá, addig megyek és örülök annak, hogy szeret az Isten.

Kérjük meg a Szűzanyát ma reggel, hogy imádkozzon értünk, hogy a szívünkben meg tudjon világosodni, mit is jelent az, hogy szeret bennünket az Isten. Mert tényleg szeret. Mindegyikünket úgy, amilyennek megteremtett. Csak nekünk ahhoz szelídülnünk kell, hogy ezt a szeretetet megérezzük és méltók legyünk arra, hogy bennünket szeretni lehessen.

És most egy pillanatra nézzük Keresztelő Szent Jánost. Micsoda megbecsüléssel beszél róla Jézus. Pedig felnőtt korukban nem is találkoztak. Leszámítva a keresztelést, ott a Jordánnál. De tudnak egymásról. János egy igaz próféta, aki megvallja: nem én vagyok a Krisztus. Én csak az előfutára vagyok, hogy készítsem Neki az utat. És amikor Jézus nyilatkozik, a legnagyobb megbecsülés hangján beszél róla, akit mint a prófétáját szereti. Azt mondja, asszonyok szülőttei között nincs nagyobb. ő az az Illés, akiről a próféták beszéltek, hogy majd eljön. Hát eljött. Itt van.

Megváltozik az embernek a közérzete, ha megérinti a szívét ez a fölismerés, hogy hiszen engem szeret az Isten! Azután... felnőtt fejjel ezt a fölismerést követi egy szomorúnak látszó kérdés: de vajon mit lehet rajtam szeretni?! ... Az ember felnőtt fejjel, öregedő fejjel már ismeri önmaga korlátait. A gyöngeségeit. Tudja, hogy milyen bűnökre voltam – és volnék – képes. És nagyon őszinte a kérdése: mit lehet rajtam szeretni?! Főleg az Isten mit szerethet rajtam?!

S erre az Egyház a Szűzanyától tanulva ezt a bölcsességet, meg persze a szentektől, azt mondja: látod, az első, amit benned az Isten szeret, épp ez. Ez az őszinte fölismerésed; hogy nem vagyok méltó arra, hogy szeressen engem az Isten.

S Keresztelő Szent Jánostól halljuk ugyanezt. Mikor kérdezik tőle: te vagy a Krisztus? Azt feleli, nem. Sőt, én arra sem vagyok méltó, hogy a sarujának a szíját megoldjam. Ugyanígy, én sem vagyok arra méltó, hogy szeressen minket és szeressen engem az Isten. És Ő szeret. Különben nem élnénk. S ha méltók akarunk lenni arra, hogy az Isten szeretete sugározni tudjon felénk, akkor nekünk szelídülnünk kell!

De emlékezzünk rá: a szelídségünknek három nagy ténye van. Az igazság, az ártatlanság és a jóság. Bátorság kell ahhoz, hogy az ember őszintén merje vállalni az Istentől kapott természetét. Azt a medve, tigris, párduc, kígyó... és lehet ragozni végig az állatkertet... a hangyáig bezárólag. Jó dolog az, ha az ember tudja önmagáról, hogy az én természetem pedig ilyen; és nem akarok mindenáron más lenni, hanem tudomásul veszem. Elfogadom. Elfogadom magamat olyannak, amilyenek az én Istenem engem megteremtett. De a rendelkezésekre álló energiákkal nem ölni akarok, és ártani, hanem segíteni és jót tenni. Szeretnék ártatlan lenni. És jó. Ajándékozni azt, amire képes vagyok. Szolgálni. Abban az igában és azokban a kötelekekben, amiket igazában Isten szeretetéből kaptunk.

És ugye, tegnap föl mertük tenni a kérdést, hogy mi lesz a jutalma mindennek? És tegnap hallottuk az Úr Krisztustól: Megtalárod a lelkednek a nyugalmát. Megtalárod az életet. S ez még nem minden. Mert amikor a Tizenkettő kérdezte, nekik azt mondta: Ti, akik értem elhagyatok mindent, fogjátok látni, mert én gondoskodom rólatok, hogy százannyit kaptok, mint amit elhagyatok és tiétek lesz az örök élet. A halálotok után fogjátok meglátni, hogy mi a jutalma annak, amit értem tettetek.

És mond az Úr egy mondatot, ami jelzi az Isten felénk irányuló szeretetének a beteljesedését, a megkoronázását. Azt mondja: aki nekem szolgál, azt megtiszteli az Atya. Isten irántunk való szeretetének a tökéletessége és a vége ez, hogy megteremt, segít, megbocsát, megszentel, adja az erőt a szolgálathoz, amit az ember, ha megtett, az Isten tiszteli meg a teremtmény embert.

És akkor nyilván újra fölvetődik a lélekben a kérdés – és ez már az üdvözülő léleknek a kérdése: dehát mit jutalmaz bennem?... Uram Istenem, csináltam én valamit? Legfeljebb tettem azt, amit kellett. És a Szentháromság egy Isten az egész mennyországgal, a Szűzanyával az élén rámosolyog egy ilyen lélekre: Látod? Az első, amit most meg fogok benned jutalmazni, ez. Ez az igaz, őszinte, alázatos fölismerés... hogy „mit lehet bennem jutalmazni?”... Épp azt, hogy elfogadtad Isten szeretetét.

Mint ahogy a legszebb emberi kapcsolatoknak is ez a kulcsa. Szeretettel fordulnak emberek egymás felé, és az egyik azt szereti a másikban, hogy elfogadja a szeretetemet. És ez minden.

Köszönjük meg az Úr Krisztusnak, hogy itt lehetünk. És ismételjük meg a Szűzanya felé a kérést: Mária, te Boldogságos, aki végig az életeden bármi történt, Egyiptomban is, a Golgotán is, a szíved mélyén ezt te soha el nem felejtetted: szeret az Isten. És ami történik, ezért történik. Szűzanyánk! Segíts nekünk, hogy ezt a tudatot – legalább néha – át tudjuk ölelni, és örülni tudjunk annak, hogy az Isten szeretetében élhetünk. Amen.

Péntek

Napi könyörgés

Mindenható Istenünk, kérünk, engedd a te népednek, hogy Egyszülött Fiad eljövetelét virrasztva várja, s miként üdvösségünk Szerzője tanított, égő lámpással siessünk elébe. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 48,17–19.
Evangélium Mt 11,16–19.

Testvéreim! Az Úr Krisztus mondta: Az ég és a föld elmúlik. Minden elmúlik, de az én igéim nem múlnak el. S mi valahányszor a liturgiában, a szentmisében halljuk az Isten szavát, halljuk a végén a figyelmeztetést is: Ez az Isten Igéje! S egy élő lélek egyszer csak elkezd fülelni: mit is hallottam? Lehet, hogy most nem is emlékszem rá, de legközelebb... legközelebb már figyelni kezdek, amikor azt hallom: Szentlecke..., vagy azt hallom: Evangélium... Oda kell figyelnem, mert az Úr el nem múló Igéit hallom.

Izajástól hallottunk egy panaszt. Mégpedig az Úr ajkáról. Annak a mindenható Úrnak az ajkáról, Aki Ábrahámnak megígérte, hogy ha engedelmeskedsz és hiszel nekem, nézz föl az égre... annyi lesz az ivadékod, mint az égen a csillag...; menj ki a tengerpartra, számláld meg a homokszemeket..., ha hiszel és engedelmeskedsz, annyi lesz az ivadékod, mint a fövény a tenger partján.

De amikor Izajás ajkán elhangzik az Úr panasza, ez a nép nem engedelmeskedett. És ezért mondja az Úr, hogy: Ha hallgattál volna a szavamra, akkor... az ivadékod annyi lett volna, mint amennyit én Ábrahámnak mondtam és nem töröltetett volna el a neved a színem előtt. De te nem hallgattál rám... S akkor már az Ószövetség népe túl volt Jeruzsálem pusztulásán, már szétszórattott szerte a földön. Jön az Emberfia, jön, hogy a szétszórtaakat összegyűjtse, és az ő tekintetében az első pillanattól kezdve, amikor a születése után kinyitotta a szemét, az első gügyögéseiben, amikor emberként elkezdett beszélni, a hívó szó hangzik: Térjete meg! Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az Evangéliumnak! Higgyetek a bűnbocsánat evangéliumának. És amikor a keresztről végignézi a haldokló Krisztus a körülötte lévő sokaságon, ugyanaz a panasz sugárzik a tekintetéből: bárcsak hallgattál volna rám, én népem!... mert szét fogsz szórani... Jeruzsálemben kő kövön nem marad, mert nem hittél a te Urad szavának.

Az Egyház – amikor Krisztusra tekint – látja a tekintetében ezt a panaszt és a várakozást: Ember, én eljöttem hozzád... én szólítalak... hívlak, tanítalak, ha engeded, vezéred vagyok egy úton, mely a földről átvezet a mennyek országába. Ha engeded és akarod, én kézen foglak. És megtanítalak szelídnek lenni. És akkor élni fogsz. De ha nem hiszel, és nem engedelmeskedsz, el fogtok veszni mind.

Ugye, az elmúlt napokban, szerte a városban és szerte a világon meggyulladtak a hanukka-gyertyák. Számunkra furcsa jel, ami Izrael fiainak olyan, mint nekünk a feszület. Csak mintha Izrael nem értené vagy legalább is amikor felénk interpretálja ezt a jelet, akkor nem azt mondja, amit ez a jel mondani akar. Ugyanis ez a hanukka-gyertya (menóra) a jeruzsálemi Templomnak az emléke: ott állt a Templom szentélyében egy hét-ágú lámpatartó, mécses-tartó, és azt jelképezte, hogy a mindenséget, a bolygókat is, a csillagokat is, a fényt is a mindenható Úr teremtette, akinek ez a háza, a jeruzsálemi Templom. És amikor lerombolták a Templomot, nem maradt belőle semmi. Kő kövön nem maradt.

Ezt a hétágú gyertyatartót azonban a rómaiak hadizsákmányként magukkal vitték, és amikor a diadalmenetet tartották Rómában, a zsidó háború végén, ezt a gyertyatartót, ezt a menórát ott vitték a diadalmenetben. Azután Titusz diadalívére föl is vették. S aki ma Rómába elvetődik, és jó szeme van, elég magasan, de azon a diadalíven mind a mai napig ott látja a menóra képét. Egy hétágú lámpatartó, mécsesstartó, amelyiken a mécsesek egy vonalban égnek. Mi pedig most, karácsonyra készülve látunk az üzletekben egy hanukamenórát, amelynek háromszög alaprajza van. Ez azért különös, mert Izrael nem hisz a Szentháromságban, nekünk viszont a háromszög – magától értetődően – a Szentháromságról beszél. A hanukka-gyertyákkal Izrael azt mondja: mi vagyunk a világ világossága, ezért gyújtunk hét gyertyát. De ebben a világosságban nem látták meg a Megváltó Krisztust, azt a kicsi Gyermeket, akit a Szűzanya hordozott és Betlehemben világra szült. Márpedig már Szent Pál látta és ki is mondta, hogy mindaddig, amíg valaki Krisztus arcán nem látja meg az isteni fényt, igazában sötétségben jár. Nem érti, ami történik. Nem láthat. Aki pedig hisz Krisztusban, az elkezd érteni a történelmet is, az életét is, önmagát is.

Ezért nagyon fontos, hogy elindul-e a lélek Betlehembe? És ha odaérkezik, tud-e várni, tud-e készülni arra, hogy amikor fölhangzik az Evangélium – megszületett az Isten Fia e világra – készen legyen, s méltó legyen arra, hogy belépjen a barlangba és leboruljon a Megváltó Krisztus előtt. És elkezdje Benne látni a hívó Istent, aki szeret bennünket, s akinek tekintetében észre kell vennünk az aggódó szeretetet: jaj, csak hallgass a szavamra, mert én, aki a te Teremtőd és Megváltód vagyok, tudom, hogy az életed függ attól, hogy hiszel-e és engedelmeskedsz-e nekem. Én ezt nálad jobban tudom – mondja a mi Istenünk. Ezért van a tekintetében az aggódás: ha már idáig eljöttél és engedted a vonzásnak, még nem is tudtad, de a szeretetem vonzott ide Betlehembe, ha már itt vagy, csak el ne vadulj, csak el ne felejtse, hogy mit láttál. Hogy amikor ugyanez a szeretet menet közben, a hétköznapjaidban szól és azt mondja: ne hazudj, le lopj, tiszteld atyádat és anyádat, ne rágalmazd a másikat, légy hűséges, ne paráználkodjál, s főleg szeresd a te Uradat, Istenedet mindenek fölött, amikor ezt a hangot hallod – mondja már a kicsi Jézus tekintetében az aggódással –, jaj, csak meghalld minden áldott nap, amit Én mondom neked!

És amikor ott vagyunk a Golgotán – és a szentmiséken a Golgotán vagyunk – akkor a megfeszített Krisztus tekintetében ég ott ugyanez az aggódás. Mert ő azt is tudja, hogy fölládozhatja magát, kérlelheti az Atyát – Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek –, mindazonáltal az ember még Vele, a Megfeszítettel szemben is tud kegyetlenül hitetlen lenni; tudja megdobálni a Megfeszítettet. Amivel nem Neki árt, hanem önmagának.

Vigyük magunkkal a szívünkben az Úr Krisztus ajkáról ezt a szót, ezt a mondatot: bárcsak hallgatnál a szavamra! Mert ha hallgatsz rám, ha hiszel nekem, ha engedelmeskedsz, azaz szeretsz, akkor – ahogy Izajásnál már mondta – én leszek a te vezéred, én tanítalak, én oltalmazlak és összegyűjtelek titeket mindenünnen a föld minden részéről az én országomba. Bárhol a földön, aki úgy fekszik le, hogy „én holnap rorátéra megyek”, annak adja jelét, hogy érzi a vonzást. Érzem a vonzást, az Istenem szeretetének a vonzását – és mozdulok.

Ebben a szentmisében köszönjük meg ezt. Hogy meg tudjuk tenni. Mindazokkal együtt, akik nincsenek ugyan itt, de szeretnének itt lenni. Mert az Úr látja, hogy kinek-kinek mi lakik a szívében. És Neki egy otthon búslakodó beteg, öreg, aki olyan szívesen itt lenne, éppen olyan kedves, mint aki itt van. Sőt. Talán kedvesebb.

Köszönjük meg a hitet és kérjük meg a Szűzanyát, a Boldogságost, vigyázzon ránk! Bárcsak minden áldott nap hallanánk az Úr szavát, s meg is tennénk, amit mond. Amen.

Szombat

Napi könyörgés

Mindenható Istenünk, keltsd föl szívünkben dicsőséges ragyogásod napját, s miután eloszlott bennünk az éjszaka minden homálya, Egyszülötted eljövetele nyilvánítson minket a világosság fiaivá. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke *Sir 48,1–11.*
Evangélium *Mt 17,10–13.*

Testvéreim! Amikor a Szentatya a rózsafüzérről ír nekünk, azt mondja: én tudom, hogy a rózsafűzér imádkozásának vannak nehézségei. Az első nehézség, hogy a rózsafűzér unalmas. S akkor a Szentatya elmondja nekünk, hogy aki kicsit is szereti az Istent, annak nem lehet unalmas, hiszen a szeretet ismétlésekből épül. Egy megismételt szó vagy gesztus mindig gazdagabb, mint az összes előző együttvéve. Ezért meri az Egyház tanítani a rózsafűzért és adni nemzedékről nemzedékre tovább.

A másik nehézség, ami a II. Vatikáni Zsinat után vetődött föl, hogy mivel az Egyház életének a csúcsa a liturgia, főként a szentmise, ehhez képest a rózsafűzér tulajdonképpen zavaró körülmény. És az Egyházon belül el tudott hangozni az a kicsit gúnyos vélemény, hogy tessék csak emlékezni arra, hogyan nézett az ki, hogy a pap az oltárnál misézett, morogta a latin szöveget, a padokban pedig az öregasszonyok rózsafűzereztek. Hát micsoda dolog ez?!

Erre a Szentatya azt mondja, hogy ez egy istenáldotta dolog volt. Mert miközben a pap latinul bemutatta a kereszt áldozatát, az Isten népe ott a padokban a rózsafűzérrel ugyanazokra a misztériumokra figyelt. Emlékezett rá és amennyire képes volt, jelezte, hogy akarom, hogy részem legyen benne. Azt mondja a Szentatya: a rózsafűzér soha nem zavarta és nem zavarja a liturgiát. Természetes, ha a liturgia magyarul zajlik, nemzeti anyanyelven zajlik, az embernek nem kell a rózsafűzér segítsége ott, a szentmisében. Oda lehet figyelni a hangzó szóra. Hanem amikor nem szentmisén vagyunk, a rózsafűzér a legjobb imaforma ahhoz, hogy magunkkal vigyük azokat a titkokat, amiket a liturgia megjelenít és szentségi formában ad át.

Olykor megkérdezik az Egyházat – mondja a Szentatya –, hogy honnan vette a rózsafűzért, hiszen nincs benn a Bibliában. Nos, a rózsafűzért közvetlenül a Szűzanyától kapta Szent Domonkos. Akkor már 1200 év eltelt az Egyház életéből, amikor Szent Domonkos a rózsafűzérnek ezt a formáját, amit ma általában ismerünk, megkapta. No de a Szűzanya ott volt az Úr Jézus fogantatásától a mennybemenetelig. Ott volt az apostolok körében és Szent Lukácstól írott bizonyítékunk van arra, hogy a Szűzanya emlékezett, és elmondta az emlékeit a tanítványoknak. Máskülönb az előbbi evangéliumi részt sem tudnánk felolvasni. Ezt nem Lukács találta ki. Hanem mint most mi, Lukács egyszer csak bekopogott a Szűzanyához, leült a lábához, azután – nyilván nagyon csöndesen és nagyon szelíden – megkérte: Mária, Jézus Anyja, mondd el nekem (s valószínű nem egyedül volt), mondd el nekünk, hogyan is kezdődött? És akkor a Boldogságos Szűz elkezdte mesélni – és most jól értsük a szót –, elkezdte nekik elmesélni: Akkor az én nagynéném, az Erzsébet már a hatodik hónapjában volt, amikor egyszer csak belépett hozzám az Úr Angyala. És elmondta. Elkezdte mondani, elmesélni mindazt, aminek az emlékezetét ő hányszor de hányszor végigélte már, mire Lukács odaért hozzá.

Arról az édesanyák tudnának mesélni, hogy mit jelent számukra a gyerekek emlékezete akkor, amikor már kiröpültek a házból, és esetleg a mama özvegyen ott maradt egyedül. Egy özvegy férj meg tud örülni a magánytól. Egy özvegy édesanya soha. Mert az újra meg újra éli a szüléseit... a kicsinyekkel való örömeit és bánatait. És egy-egy levél egy-egy mondatában a gyerek meghallja, hogy hiszen a mama emlékszik... mindenre emlékszik.

Na hát ha ez egy földi édesanyára igaz, a Boldogságos Szűzre fokozottan igaz. És ma, amikor van egy csendes percünk, próbáljunk meg belegondolni abba, hogy végülis a Szűzanyának volt három éve, amikor Kafarnaumban egyedül van,... Szent Józsefet már eltemette,... Jézus elment. És ő csak híreket hall Róla. Emlékezik. Mint ahogy pünkösöd után, amikor már megszületett az Egyház, s már jönnek az emberek napkeletről és napnyugatról a pogányok, és találkoznak vele, s kérdezik: Mária, Jézus Anyja, hogyan is volt? S akkor ő a Golgotáról is tud nekik mesélni; hogyan is volt az, amikor ott függött a kereszten; és titeket is nekem gyermekül adott ...

Ezt érzi meg minden katolikus hívő, aki a Szűzanyához odafordul, hogy Mária nem idegen. Nem egy fenséges nagyasszony, akit testőrök köre vesz körül, és jaj Istenem, csak meg ne szólítson, mert azt se tudom, hogy hogyan kell neki válaszolni? – A Szűzanyát mindegyikünk édesanyjának érzi. Ez nagy csoda. Annyiféle ember, annyiféle történelmi helyzetben ugyanazt a Máriát ugyanúgy anyjának tudja érezni. És viszont, a Boldogságos Szűz mindegyikünket végig a történelmen, aki az ő Fiának a hívője lesz és az Egyház tagjává válik, azt ő gyermekeként szereti. És megosztja velünk az emlékeit. Mindet.

Most, amikor a karácsonyra készülünk, a Szűzanya egyik legszebb emlékére készülünk. Amikor kilenc hónappal az Angyali üdvözlés után ölbe vehette a kis Újszülöttet, akiről egyedül ő – és mellette Szent József – tudta, hogy ő az, akire vártunk, a Megváltó. És ezekben a napokban, hetekben, amiket ma átélünk, s jönnek a hírek az Európai Unióról, érdemes egy csöppet belegondolni abba, hogy a Szűzanyáék, az a nemzedék, akihez ő is tartozott, a Római Birodalommal kapcsolatban ugyanezt élte át. Csak egy kicsit már előbbre jártak a történések fázisaiban, mert amikor Augustus császár kiadta a parancsot, hogy írássá össze az egész földkerekség, az olyan volt, mintha majd egyszer az EU elrendeli, hogy most pedig népszámlálást tartunk Írországtól Görögorszáig. Egyszerre. Akkor majd mi is fogjuk érezni, hogy egy nagyobb hatalom szorítása mit is jelent? Amint ők is érezték, hogy a Római Birodalom akár össze is roppanthat minket.

De ott Betlehemben, az éjszaka kellős közepén megszületik a Megváltó, aki minden szorongató hatalom fölött áll. És bármi történik egy emberrel, bármit csinál vele egy evilági hatalom, az a kicsinyke Fiú, Mária Fia, az Isten megtestesült Fia meg tudja szelídíteni és meg tudja menteni.

Éppen ezért szeressük csak a rózsafüzért! Ne szentmise alatt imádkozzuk, akkor a szentmisére figyeljünk. De nagyon jó dolog, ha az ember táskájában, zsebében, valamilyen formában a rózsafüzér ott van. Azután miközben mellettem – mondjuk – a buszmegállóban káromkodnak, hogy még mindig nem jön a busz, egy katolikus hívő meg tudja őrizni a nyugalalmát, csendesen összegezve, hogy tegnap csak egy tized időt vártam, most meg elmondtam már a második tizedet, a busz még mindig nem jött... de íme, a harmadik tized közepén megjött.

Nagyon jó dolog, ha az ember nemcsak a szentmisén, nemcsak a Rorátén, hanem bármikor, amikor éppen nem kell valamire nagyon odafigyelnie, oda tud kapcsolódni a Szűzanyához. S vele együtt tud emlékezni, részben az üdvtörténet misztériumaira, részben a saját életünkben már megtörtént csodákra. Akkor föl tudunk készülni arra, ami az életünknek a vége, amikor az ember azt érzi, hogy most nem világi hatalmak, nem adószedők, hanem a fizikai lételemet kioltó erők vettek körül, és meg fogok halni. Akkor, ha megtanult az ember a Szűzanyával emlékezni és ismeri az üdvösség titkait, az a haldokló ember tudja, hogy most

leteszem a testemet és a megváltásom *most* fog megtörténni. Ha jól, azaz szelíden tudok meghalni.

Engedje nekünk a Szűzanya, mint Szent Lukácsnak megengedte, hogy odakuporodjunk a lábához újra meg újra. Hogy hallgathassuk őt. És amire tanít, az megfogadjon a szívünkben és teremni tudjon. Amen.

Ádvent 3. hete

Vasárnap

Napi könyörgés

Istenünk, ki látod, hogy a te néped hittal várja Urának születése napját, add meg kérünk, hogy elérkezzünk az üdvösség öröméhez, s ünnepi áldozattal és vidám örömmel adhassunk érte hálát. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány *Szof 3,14–18.*

Szentlecke *Fil 4,4–9.*

Evangelium *Lk 3,8–18.*

Testvéreim! Ma az Egyház rózsaszínbe öltözik. Az Advent 3. vasárnapjához értünk, mely az öröm vasárnapja. A rózsaszín az örömmel a színe az adventi koszorún is, a miseruhán is, hiszen az Egyház készülődik egy találkozásra, az Urával. Úgy is mint szolga, úgy is mint gyermek, úgy is mint jegyes. És esztendőről-esztendőre fölhangzik Szent Pálnak a szava, a bilincsekben lévő apostolnak a szava: „Örvendjete! Ismét mondom, örvendjete az Úrban! Mert az Úr közel van.”

Nekünk azonban tanulni kell, hogy mi jelent: az Úrban örvendni? Advent elején hallottuk Izajástól a nagy jóvendölést, hogy ha majd eljön a Megváltó, Jessze törzséből származik és megnyugszik rajta az Úrnak a lelke. A bölcsesség, meg az értelem, a tanács meg az erősség, meg a jámborságnak a lelke – és azzal fejezi be, hogy az Úr félelmében leli majd a gyönyörűségét. A Megváltó olyan lesz, aki az Úrban fog örvendni.

Izajás még nem tudta, hogy a Megváltó majd az lesz, aki a Szentháromság boldogságából jön. A második isteni személy lesz Ő, nem az örömből jön, hanem a boldogságból, és megtanít minket, embereket először igazán örülni, és meghív a saját boldogságába. És ez úgy kezdődik el, ahogyan Izajás látta: az Úr félelmében leli a gyönyörűségét. Nem a saját ösztöneit fogja követni, nem másoknál fogja keresni az elismerést; hanem az Úr akarata lesz számára a forrás, amiben az örömet keresi – és megtalálja.

Ezért fontos tudni ezt, mert aki Jézus Krisztusban hisz, hozzá tartozik, annak meg kell tanulnia Általa élni. Máskor úgy szoktuk mondani, hogy meg kell tanulnunk rokonságot találni az ő természetével: hogyan élt, milyen volt Ő? – Mert az időt arra kapjuk, hogy egyre inkább hasonlónak váljunk hozzá, magunkra öltük Őt. És ennek része ez, hogy tanulunk az Úr félelmében gyönyörűséget találni.

Persze a világ erre elneveti magát és azt mondja: hát nem veszed észre, hogy léprecsaltak?! Micsoda öröm az, amelyik félelemben van?! ... Hát ilyen nincs! ... Aki fél, az nem örül.

És akkor most, itt a karácsonyban a világ kitergeti a maga kártyáit, mondván: ide nézz, hányfajta örömet kínálok én neked? Elsősorban most, karácsonykor az ajándékozás örömét. Hányféle formában tudsz örülni, ha ajándékozol?! – És jön a reklámáradat, hogy mi mindent lehet, mi mindent illik, mi mindent kellene ajándékozni. – Engem pedig, a gyanútlan embert, elsodor magával a fogyasztói társadalom ideológiája, mely egy halom csalódással jár, kiábrándulással jár, költekezéssel jár, és igazában nem adja meg azt, amit az ember keres, a tiszta örömet.

Az Úr félelme pedig megadja. Mert aki féli az Urat, az azokkal a kérdésekkel találja magát szembe, amiket Keresztelő Jánosnak tettek föl. Mikor jönnek hozzá a legkülönbözőbb állapotban lévő emberek és kérdezik tőle: Mester, ha igaz az, amit mondasz, hogy nem te vagy a Krisztus, de már köztünk van, s hogy itt valami ítélet készülődik és a gyümölcstelen fákat kivágják, a pelyvát tűzrevetik, szét fogják választani a tiszta búzát a konkolytól – ha ez így van, akkor mit csináljak?! Mit csináljak, ha katona vagyok? Ha vámos vagyok? Még az utcanők is odamentek hozzá: Mester, mit csináljunk? – És János az istenfélelem szellemében mondja nekik: legyetek igazságosak és ami önmagában rossz, azt ne tegyétek! A többi pedig az irgalom Urának a dolga lesz. Akár katona vagy, akár vámos vagy, akár utcalány vagy, mindegy. Féldd az Istent! És amit ő a törvényében mond, ezek után tartsd meg.

A dolog itt kezdődik el, amikor kivilágosodik az embernek az, hogy amit én csinállok, az sérti az én Urannak a törvényét és sérti Őt magát. Ha egyszer ítéletre kerülök, megbüntet, s ezt nem akarom, éppen ezért megtartom a törvényét. És ha ehhez még a bűnbocsánat is hozzájárul, akkor a lélek elkezd tapasztalni az örömet az Úrban. Azt a fajta örömet, hogy még ha ítéletre kerülök is, amennyiben rajtam állt, megpróbáltam jóvátenni a gonoszságaimat, ezért nem kell félnem az én Uramtól, hogy elítél. Mostantól fogva úgy szolgálom, hogy ha rám néz, örömet találja bennem.

Minden dolgozó ember ismeri, milyen jó, amikor úgy végzem a dolgomat, hogy bármikor érkezik egy ellenőrzés, az ellenőr végig nézhet mindent az utolsó szögletig és megállapíthatja, hogy ez az ember tisztességgel és becsülettel megtette a dolgát. És ha a tulajdonossal találkozom, örül nekem.

De ez csak a kezdet. A folytatás a gyermek öröme az Úrban, az istengyermek öröme az Istenében, akire már gyermeki gonddal figyel: jaj, csak meg ne bántsam Őt, akinek mindenemet köszönhetem. Ezt viszont az ember a gyermekkorából ismerheti: micsoda öröm az, amikor nem rosszat csinállok, hanem teszem a dolgomat, vagy tetejébe még valami meglepetést is készítek az apunak vagy az anyunak, azért, hogy a szeretetemet kifejezzem. Már maga a cselekedet egészen különös örömet okoz. Amit megkoronáz az, amikor az apu vagy az anyu, vagy mind a kettő hazajön és azt mondja: kisfiam, köszönöm! – és megsimogat.

Azután folytatódik a dolog a jegyesek örömeivel. A léleknek azzal a jegyesi örömeivel, amit a Megváltó Krisztusban való félelemből tapasztalhat meg. Amikor már felnőttként, érzékelve a világot, tapasztalva sokmindent a lélek tudja, hogy nekem haza kell mennem, mégpedig az Egyház menyasszonyságának részeseként, egy menyegzőre. Hűségesnek kell lennem, meg szépnem, a magam korlátolt lehetőségei között.

Erről a szentek beszélnek, azok, akiknek megadatott, hogy itt a földön sok mindentől megszabadulva, sok terhet letéve, sok mindent elhagyva csak az Úrnak éljenek, ezért már itt a földön megtapasztalták ezt a jegyesi-menyasszonyi állapotot és örömet.

És mindez együtt van a karácsonyban. Föltéve, hogy nem sodorja el az embert a világ, hanem a karácsony Jézus Krisztusnak a születése, amit a Szűzanyával meg Szent Józseffel együtt ünneplünk. És furcsa módon minél szegényebb valaki, annál közelebb van a lehetőséghez, hogy a karácsonyt úgy tudja átélni, hogy az Úr félelmében megtalálja a tiszta örömet.

Kegyelem ez. Ami át tudja lendíteni a magányos, öreg, kiszolgáltatott, szegény embert azon a keserúségen, amivel siratja, amije volt, vagy irigykedik azokra, akik a házban a falnak a túlsó oldalán óriási zene-bonával ünneplik – egymást. Nem a született Krisztust, hanem egymást. Hogy az ilyen irigységen meg a keserúségen az ember túl tudjon lépni, ide kell a kegyelem, ami persze jön és mindenki szíve ajtajában ott van, csak éppen ki kell nyitni a szívünket az Úr félelmével: csak meg ne bántsam!

Segítsen nekünk a Szűzanya, hogy ez a hét, ami még az Adventből hátra van, valóban a karácsonyra való készület legyen. Az Úr Krisztus születésére való készület legyen. – És

akkor... adventről adventre lassan megtanuljuk, hogy mit is jelent *örvendeni az Úrban*? És meg tud születni a szívünkben a remény, hogy ha már itt a földön ez a „tanulok örülni az Úrban” ilyen békével és ilyen örömmel tud eltölteni belül, miközben körülöttem zajlik sokminden, mi lehet az, amire a meghívót kaptuk, a mennyország boldogsága? – Amen.

Hétfő

Napi könyörgés

Kérünk, irgalmas Istenünk, hajtsd hozzánk füledet, hogy szavunkat meghalld és bennünket meglátogató Fiad kegyelmével világosítsd meg szívünk sötétségét. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Szám 24,2–7. 15–17a.
Evangelium Mt 21,23–27.

Testvéreim! Amit a Szentleckében hallottunk, az egy hatalmas jövendölés. Valaki prófétál, aki nem Izrael népéhez tartozik. Bálaám ugyanis pogány. Amikor Szentleckében olvasott szavakat mondja, Mózes még életben van, élete végén van, s már elmúlt negyven esztendő, a pusztai vándorlásnak a végefelé járnak, és már úton vannak arrafelé, hogy átkeljenek a Jordánon és elfoglalják az Ígéret Földjét. A népek pedig, akik között átvonulnak, mindent elkövetnek annak érdekében, hogy megakadályozzák a honfoglalásukat.

A moabita király, hallván a híreket, hogy ezek jönnek és nem lehet őket megállítani, hív egy „látó” embert. Nem az ő népéből való, de tudja, hogy ez a Bálaám kapcsolatban áll az éggel. És amit megátkoz, az tönkremegy, amire áldást mond, az boldogul. Hívja, hogy Bálaám, jöjj, ésátkozd meg Izraelt. Bálaám először nem akar jönni. Mert ő azt a jelet kapta az ég Istenétől, hogy ha megszólal, meg kell áldania Izraelt. A moabita király pedig azt kéri tőle, átkozza meg őket. Végül a király minden kincsét odateszi Bálaám lábához, mondván, megfizetlek, az országom felét odaadom neked, csakátkozd meg őket! Bálaám annyit mond: én nem mondhatok mást, mint amit az ég Ura rajtam keresztül üzen. Azután áldozatot mutatnak be, s Bálaám megnyitja az ajkát és elmondja azt az áldást, amit hallottunk: ez a nép virulni fog, élni fog, gyarapodni fog, győzni fog, de nem önmagáért. Hanem mert támad majd benne egy Csillag.

Azt mondja Bálaám: nem látom az idő távlatát – látom Őt, de nem most. Szemlélem, de nem a közelben van. De jön, és győzni fog. Azután azzal folytatja a jövendölését, hogy a környező népek, akik ezt a Csillagot nem fogadják el, el fognak veszni. Sőt, majd nyugat felől hajók jönnek és el fogják pusztítani Izraelt. Mert a Csillagot nem fogadja el... – mondja 1200 évvel Krisztus előtt ez a pogány látó ember.

És amikor a Csillag, az Úr Krisztus eljött, megtörtént, amit az összes próféták, Bálaám is láttak. Aki hisz a Megváltó Krisztusban, az látja a Csillagot! Sőt, ennek a Csillagnak a fényénél lát mindent. Minél inkább előrehalad valaki az időben, és a hitben él, annál inkább ennek a Csillagnak a fényénél lát.

A csillagvilág, az egész univerzum ad egy bámulatraméltó modellt ahhoz, hogy az ember látásmódja mekkorát tud tévedni. Elemi iskolában is tanítják, tanítjuk, hogy nagyon sokáig, mondjuk ezelőtt ötszáz évvel még általános volt a felfogás, hogy a mindenség közepe a Föld. És minden a Föld körül forog. Tessék fölnézni az égre. A Nap fölkel, a Nap lenyugszik, a Nap járja a maga útját a Föld körül, és ha éjszaka kimégy, és elég hosszan kinn maradsz, akkor megfigyelheted, hogy az egész égbolt forog a Föld körül. Mígnem jön Kopernikusz, és azt mondja, emberek, ez pont fordítva van! Nem a mindenség forog a Föld körül, hanem a Föld forog a maga tengelye körül és a Nap körül. És mi, balga emberek, ha erre nem gondolunk, tudjuk azt elmondani, hogy nézd csak, hogyan kering a Föld körül a Nap! És nem így van.

Ez a modell azt mutatja, hogy az ember tud egocentrikus lenni. Tud úgy gondolkodni, úgy látni és úgy élni, hogy én vagyok a világ közepe. Minden körülöttem forog. És aki nem körülöttem forog, az tévelyeg az űrben. És tudunk mindent úgy berendezni, hogy nekem vagy a szűk baráti körömnek, akikkel egymást kölcsönösen erősítjük, a világ pedig körülöttünk forog, amint kívánjuk. Holott a mindenségnek egy középpontja van és ez a Boldogságos Szűz Mária Fia, Jézus Krisztus. Ezt fölfedezni és ezt elhinni egy lélek számára kopernikuszi fordulat. Amikor rájön, hogy nem én körülöttem forog minden, hanem én magam is része vagyok egy Krisztus köré rendezett rendszernek. És addig ép az életem, amíg ez a kapcsolat az egész rendszer középpontjával él és megvan.

Amikor valaki ezt fölfogja, más fényt kap minden. És ha ezzel a tudattal teszi az ember mérlegre önmagát, meg a dolgait, egészen másként mutatkoznak a dolgok. Míg az egocentrikus ember az eredeti bűnből örökölt vakságnak a rabja. Akkor is, ha nagyon hangos, akkor is, ha nagyon agresszív, akkor is, ha éppen kétségbe esik.

Ezt a világosságot elsőként a Szűzanya látta, ő fogta föl. Ezért volt fontos az ő szeplőtelen szíve, mert az ő látását nem homályosította el semmi fajta rossz. És amikor Gábiel jön és Mária hallja, hogy anyja lesz a Megváltónak, látni kezdi a Csillagot. Azután megszüli, szoptatja, nevelgeti, őrzi, menekíti; de tudja, hogy ő a mindenség közepe.

És amikor mi a Szűzanyához jövünk és kérjük őt: Mária, te Boldogságos, az Úr Jézus Anyja, taníts minket látni; mesélj nekünk arról, hogyan láttad te az életedet minden bajával, gondjával, nehézségével, veszedelmével együtt, hogyan láttad te ... mondd el; ő elmondja. A rózsafüzérben is.

És amikor a Szentatya azt mondja, gyermekeim, a rózsafüzér látni tanít, s úgy gondolom – mondja –, hogy az eddigi háromszor öt tized közé jó lenne beépíteni egy negyedik öttizedes tömböt, a világosság rózsafüzérét adja nekünk. S ez nem véletlen. A Szentatya a pápai trónnak a magasából látja, hogy az emberek szomjazzák a fényt, ezért bárhol kezdenek beszélni róla, az ember megmozdul; anélkül, hogy meggondolná, hogy esetleg nem is jószándékkal csalogatnak a fényre, vagy vajon nem lidércfény-e az, amit ott nekem gyűjtanak. Az ember a fényre megmozdul.

A Szentatya azt mondja: gyermekeim, a gyermekségtörténet és a szenvedéstörténet között ott van az Úr Krisztus nyilvános élete, ott vannak azok a pillanatok, melyekben fölragyogott a Megváltó Krisztus istensége. Ezért, gyermekeim, a rózsafüzérbe építsük be ezt a tömböt azokkal a titkokkal, hogy *Aki a Jordánánál megkeresztelkedett* – s elhangzott fölötte az Atya szava: Ez az én szeretett Fiam; azután: *Aki Kánában megmutatta az ő isteni erejét*, hogy a pusztaság akarásával a vízből bort tud teremteni; azután: *Aki meghirdette Isten országát*, egy létformát, amit ő világosít meg és éltet, mint ahogy a Nap élte a Földön az életet; *Aki a Tábor-hegyén megmutatta a maga isteni dicsőségét* annak a három tanítványnak. S végül: *Aki az Eucharisziában nekünk adta magát* az Utolsó vacsorán. Ezért kör alakú és fehér a szentostya: a Nap – kicsiben.

Amikor fogadjuk Őt, a Világ Világosságát fogadjuk a szívünkbe. És amennyire hiszünk Neki, ő annyira megvilágosítja a szívünk sötétségeit, meg a szépségeit is. Mert – és ez az, amiről mindannyiunknak tapasztalata van – kereszténynek lenni, katolikus kereszténynek lenni nemcsak annyit jelent: ember, ismerd be, hogy gazember bűnös vagy és csússz a porban! Nem erről van szó. Hanem arról: ember, fedezd föl, hogy a saját, örökölt látásmódod szerint egoista vagy, úgy gondold, önmagad körül forog a világ. Térj meg tehát, és tarts bűnbánatot, kezd el látni magadat is, a világot is Krisztus világosságában! Légy szelíd és légy jó. És akkor az Úr Krisztusnak a fényében elkezd látszani, mutatkozni az ember szépsége. Másoké is, a magunké is. Katolikus kereszténynek lenni tehát azt jelenti: ezt a szépséget megköszönve, őrizve, gyarapítva, világosságban járva vagyunk úton az örök világosság felé.

Amikor a halottainkért imádkozunk, mindig azzal fejezzük be, hogy *adj, Uram, neki örök nyugalmat és az örök világosság fényeskedjék neki!* Ez az örök világosság a Krisztus.

Segítsen nekünk a Boldogságos Szűz, hogy miközben karácsonyra készülünk, az a világosság, ami már eddig is megvilágította az életünket az Úr Krisztus jóvoltából, erősödjön és gyarapodjon bennünk, és a végén elérkezhessünk az örök világosságra. Amen.

Kedd

Napi könyörgés

Irgalmas Istenünk, tekints reánk, akiket kegyelmedből újjáteremtettél, hogy Egyszülötted eljövételének ünnepére a régi ember minden bűnétől megszabaduljunk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 5,1–7.
Evangélium Mt 21,27–33.

Testvéreim! Amikor az Egyháznak szemrehányást tesznek, hogy „hát tessék, ahelyett, hogy valami nagy karitatív vagy gazdasági programot hirdetne világ nyomorúságának enyhítésére, mit csinál? Szentévet hirdet és búcsúkat ajándékoz.”²

Amikor ezt mondják, akkor az Egyház csak annyit mond: Igen. A pápa Szentévet hirdet és búcsúkat ajándékoz. Ő tudja, hogy ezzel megteremti a Megváltó Krisztus azt az erkölcsi alapot, amire rá tud épülni minden nyomorúságnak az enyhítése. Míg ha az az alap, amit Krisztus jelent, nincs ott, minden nyomor-enyhítő akció, minden karitatív ilyen-olyan mozgalom az Ádám-ivadék ember bűneibe fullad bele. Mert kiderül, hogy a segélyszállítmány elindult, és nem érkezik meg, vagy megérkezik, de a piacra kerül, s kiderül, hogy ebből megint valakinek óriási haszna lett, amit a nyomorultak fizettek meg újra.

Az az erkölcsi alap, amit az Úr Krisztus jelent, az embernek az újjáteremtése: egy ember, aki fölfogja a bűnt, megkapja a kegyelmet, hogy megbánhassa, és megkapja a bűnbocsánatot. S minekutána helyre áll valami alapvetően fontos kapcsolat az Isten és az ember között, az ember újjászületik, mint az Isten gyermeke, s akkor el tud kezdődni egy olyan fajta élet, amelyik érzékeny a másik nyomorúságára, és érzi a kötelezettséget, hogy észre kell vennie a másikat is. Ugyanis az a természet, amit mi Ádámától, Évától öröklünk, ennek az ellenkezője. Érzéketlen, sőt, mi több, tud kegyetlen lenni! Tudja látni, hogy az a másik sír, tudja látni, hogy az a másik éppen megsebesül, és mégis gyötri a másikat.

A mai világnak éppen ezen a téren van egy óriási kísértése. Ez pedig a jogállam. Amire olyan büszkék vagyunk. Kérem, végre – és ki merünk mondani ilyeneket –, az államalapítás óta végre 1989-ben érkezünk el ahhoz a perchez, hogy „magyar jogállam”!

Kiderül, hogy ez a jogállam lehetőséget ad arra, hogy iszonyatos csalások és bűnök történjenek, mert a jognak megvan az a kísértése és tulajdonsága, hogy csak azt bünteti, amire konkrétan paragrafus van. Ha én elkövetek valami gázságot, s nincs rá törvény, ki tudok bújni a felelősségrevonás alól – és tudok szemtelen lenni, mondván, ki mondta azt, hogy én egyáltalán valami rosszat tettem? Mutasd meg nekem azt a törvényt, aminek az alapján engem el lehet ítélni! Ez van annak a hátterében, amikor történik egy csalás és elhangzik a hivatalos állásfoglalás, mely szerint ez ugyan etikailag kifogásolható, ámde jogilag feddhetetlen. Amikor azt mondják: ez etikailag kifogásolható, magyarra fordítva ez azt jelenti, hogy ez bizony bűn volt, itt valaki tudva és akarva megkárosított másokat, esetleg nagyon sokakat. De nincs rá paragrafus, következésképpen hagyni kell futni. Sőt, mi több, ő kerekedik felül, és becsületsértésért beperli azt, akit nem győz meg a jog.

Ezzel szemben az az új ember, akit az Úr Krisztus a keresztségben életre hív, akinek a bűnbocsánattal megadja egy új élet lehetőségét, ez az új ember egészen másként érzékeli ezeket a helyzeteket. Vegyünk egy konkrét példát. Vagyok egy munkaadó, van egy alkalmazottam. Megegyezünk abban, hogy havonta kapsz 40 ezer forintot. Eltelik az első

² Az 1999 karácsonyán megnyitott Nagy Jubileum Év búcsújáról van szó.

hónap, várja a fizetést – nem kapta meg, nem tudok fizetni. – Eltelik a második hónap, nem tudok fizetni. Eltelik egy fél év, nagylelkűen kifizetem neki az elmúlt fél évet. És amikor ő utána néz, akkor kiderül, hogy igen, mert én ezalatt a fél év alatt az ő pénzét befektettem, megforgattam, gyarapodtam... És most mit sírsz?! A félévi béredet megkaptad! Csak éppen a szerződésünk nem erről szólt! A szerződés úgy szólt: te dolgozol heti x órát, én pedig ennek fejében havonta neked fizetem a béredet. Nem tartottam meg a szerződést, becsaptam? A nyomorult mit tud csinálni? Viseli, mert különben munkanélküli lesz. És én ezt tudom. Ezért merem vele megcsinálni. Esetleg másodszor is, harmadszor is. – Ez a bűn! Amikor tudva és akarva megcsalom a másikat. És még fölényes is vagyok vele szemben, mondván, úgy se tudsz csinálni semmit, mert erre paragrafus nincs.

Amikor az ember bűnt követ el – ugye, emlékszünk a Katekizmusból, hogy ki követ el bűnt –, tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten akaratának. Annak az akaratnak, amit keresztényként az ember megismert; vagy ha nem vagyok keresztény, akkor a szívembe van írva mint természettörvény. De amikor elém kerül egy helyzet – mondjuk lophatnék –, és a lelkiismeretem szól, hogy ne csináld, és én mégis megcsinálom, akkor követem el a bűnt.

És a bűn nem egy egyszeri aktus (ezt jó a szemünk elé állítani a búcsú kapcsán is): a bűn nem egyszerűen annyi, hogy „Na bumm, megszegtem a törvényt. És azután?!” – A bűn nem ennyi. Amikor bűnt követek el, megcsalom mindazokat, akik rám számítottak. Bajt csináltam nekik is! Számítottak arra, amiről a megegyezésünk szólt. Számítottak arra, hogy amit én csinálok, arra a másik, harmadik, negyedik, ötödik ember építeni tud. Lélekben is. Amikor én bűnt követek el, megcsalom mindazokat, akik rám számítottak.

A bűn felelősséggel jár. Utána az embert megkérdezi a tulajdon lelkiismeretén keresztül a Mindenható Isten: Mit csináltál? És miért csináltad? S a bűnös nem mondhatja: Jaj, hát így hozták a körülmények! Nem mondhatja ezt, mert tudta és akarta a rosszat.

Felelős vagyok mindenért, ami a bűnömből másokra mint kár átháramlott. Erről beszél Izajás. Erről beszél az Úr Krisztus is az evangéliumban. S ez történik igazában minden emberi életben, amikor valaki így vagy úgy elkötelezte magát a jóra; házasságot kötött, vagy szerzetesi fogadalmat tett, vagy pappá szentelték. A bűneink ezt az elkötelezettséget tagadják meg. És ha tényleg bűnt követek el, akkor hűtlen vagyok ahhoz a szóhoz, amit egyszer, Isten színe előtt valakinek megígértem. És a bűnömből fakadó összes fájdalomért, minden keserűségért, amit a másíknak okoztam, minden bajért, ami az én bűnömből következett, felelős vagyok.

Ezért a bűnbánat és a bűnbocsánat óriási fordulat, amikor én, az ember, aki tudva és akarva hűtlen voltam, belátom, hogy mit csináltam; és merek őszinte lenni, kimondani, hogy nem kellett volna! Bánom. És hallom a megbocsátó szót: nem baj, felejtjük el! De a bajok, amiket okoztam, ott maradtak. És egy élő lelkiismeretet terhel minden, amiért felelősnek érzi magát.

Amikor a pápa búcsút engedélyez, akkor ezt a megbocsátott bűnök után visszamaradó terhet veszi le a lélekről. Ezt a megbocsátott bűnök után visszamaradt jóvátételi kötelezettséget rendez el és szabadítja föl a lelket arra, mondván: ezek után légy hűséges és légy jó! És teremj! Tedd a jót és tartsd a szavadat, amit adtál embereken keresztül a te Istenednek – vagy közvetlenül a te Istenednek.

És ezért a búcsú egy rendkívül komoly és rendkívül fontos dolog. Ezért meri az Egyház mondani, hogy – minekutána az Úr Krisztustól megkapta a lehetőséget erre – a legtöbbet kínálja föl akkor, amikor bűnbánatra hív, az Úr Krisztus nevében meg tudja bocsátani a bűnöket, és el tudja engedni a bűnökből következő terheket és adósságokat. Mert ezzel támad az az állapot egy-egy lélekben, amely alkalmas a szó befogadására: „és most ezekután menj és légy jó! Teremj édes fűrtöket. Tedd a jót, hogy a másik, aki találkozik veled, kenyeret kapjon tőled, meg iható vizet kapjon tőled. Meg irgalmat kapjon tőled, mint ahogyan te a bűnbocsánatban is, a búcsúban is az irgalommal találkoztál.” Amen.

Szerda

Napi könyörgés

Add meg, kérünk, mindenható Istenünk, hogy Fiad eljövételének közelgő ünnepe orvosolja földi életünk bajait, és eszközölje ki számunkra az örök életet. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 45,6b–8.18.21b–26.
Evangélium Lk 7,19–23.

Testvéreim! A kicsinyeknek ma már azt mondják a jó szülők: figyelj csak, már csak kilencet alszunk. Két kezeden elfér az éjszakák száma, ami még hátra van, mert már csak kilencet alszunk és a Jézuska jön! Ez nekünk, felnőtteknek azt is jelenti: még kilenc éjszaka és a Szentatya meg fogja nyitni a Szentévet. A nagy rehabilitációnak az idejét, az Úr kedves esztendejét, amikor az Egyház kapuja kitárul és várja a hazatérő gyermekeit. Illetve... várja a már otthon élő gyermekektől azt, hogy a Megváltásnak a kincsét, a Megváltás misztériumát, a Megváltó Krisztust jobban szeressük, mint eddig.

A búcsú szabadulást jelent az adósságainktól. Az Egyház azt mondja a búcsúról: a búcsú a már megbocsátott bűnök után visszamaradt, ideig tartó büntetések elengedése az Isten színe előtt. Amit az Egyház kincstárát kezelő pápától minden katolikus keresztény megkap, aki teljesíti a búcsú föltételeit. Erre lehet azt mondani: el tudja mondani az Atya még egyszer ugyanezt? Ez egy olyan bonyolult mondat volt, hogy alighanem még egyszer ugyanígy el sem mondható. – A búcsúnak nem is az a föltétele, hogy az ember el tudja mondani ezt a bonyolult mondatot. A búcsúnak nem ez a föltétele, hanem az, hogy az ember meggyónja a bűneit. És ezzel közösségbe kerüljön a Megváltó Krisztussal. A bűnbánatban és a szentgyónásban hangozzék el az, hogy „én vétkem, íme, Uram Krisztusom, az én vétkem, oda adom Neked! Engedem, hogy elvedd a bűneimet.” És közösségben kell lenni Péterrel, a pápával.

Ezért mondja az Egyház, hogy búcsút csak a katolikus hívő nyerhet. Most erre persze a mai embernek azonnal beugrik, hogy: hát... újra!... tessék! Hát ez a katolikus Egyház! Diszkriminál. Hát nem kirekeszti az összes többit?

Csak azon kellene elgondolkodni, hogy egy gyerek, aki bevágta maga mögött az ajtót és elment, s egyelőre nem hajlandó hazajönni, perelheti-e a szüleit, mondván, hogy engem kirekesztettek. Bocsánat! Te mentél el otthonról. És nem a szüleid nem engednek haza, hanem egyelőre te nem vagy hajlandó hazamenni. Ha itt kirekesztés történt, akkor önmagad rekesztetted ki magad, otthonról. Amikor az Egyház azt mondja, hogy a búcsú a katolikus hívőnek szól, akkor ezt mondja: búcsút azok nyerhetnek, akik belül vannak már az atyai házon. Akik az Egyházban otthon vannak.

És van a búcsúnak még egy éredekessége. Hogy nem adható át földön élő másik testvérnek. Sem katolikusnak, sem nemkatolikusnak. Megint lehet mondani, hogy micsoda önzés ez! A búcsú továbbadható a földről a tisztítóútzben szenvedő lelkeknek, de itt a földön, a küzdő egyházban az élő egyháztag a másinak nem tudja továbbadni! Mégpedig azért nem, mert ez annyira személyes ügy, annyira a Krisztussal közösségben lévő és a pápával közösségben lévő léleknek az ügye, hogy ezt a másik ember helyett én nem tehetem meg. Nem tudom megcsinálni. Mert az a másik, hogyha közösségben van Krisztussal, és közösségben van a pápával, és a lelke él, akkor neki is ott a búcsú lehetősége, nyerje el a

búcsút ő is, ha akarja. Ha viszont nem akarja, akkor valami olyan helyzet áll elő, hogy én becsöngetnék hozzá egy ajándékkal, és ő ki se nyitja az ajtót, mondván, ez nekem nem kell.

Ellenben a tisztítótűzben szenvedők, akik már nem tudnak érdemeket szerezni, akik már nem tudják az adósságaikat személy szerint törleszteni – ők már csak szenvedni tudnak –, nekik a földön élő Egyház ajándékozhatja a búcsút. A teljes búcsúkat is, a részleges búcsúkat is.

Mert a búcsúnak két alapvető fajtája van. A részleges és a teljes.

A teljes búcsú azt jelenti, hogy ha azt valaki elnyeri, megszabadul minden adósságától, ami addig fölhalmozódott a bűnei következtében. Mint egy ma született bárány, olyan állapotba kerül, ártatlan és teljesen szabad lesz az ember. Ami jót most tesz, az az életet gyarapítja, és nem adósságot törleszt belőle. Ha a tisztítótűzben szenvedő lelkek közül valaki egy teljes búcsút kap, abban a pillanatban számára a tisztítótűznek vége. Átléphet a Mennysországba.

A részleges búcsú azt jelenti: azt az érdemet, amit a jócselekedet tartalmaz, amihez ez a részleges búcsú kötve van, azt az értéket az Egyház, a pápa megkettőzi. Azaz kétszeres értéke lesz a jócselekedetnek. És ebben az Egyház egy hatalmas közösséget él meg; mely által, ha az ember lelke elkezd élni, fogalma támadhat arról, hogy mit is jelent az Egyház lelki kommuniója? Lelki közössége?

Mint ahogy egy-egy Roráté is ennek a lelki közösségnek a megnyilvánulása. Annyiban is, hogy sokkal többen vagyunk itt, mint gondolnánk, mint amennyi szemmel látható. Mert nyilván itt vannak mindazok – lélekben –, akik ebbe a templomba jártak, de már nincsenek itt a földön. Már a Mennysországba vannak, s velünk együtt ünneplik a Rorátékat. És van két másik csoport, akik szívük szerint, a vágyaikban szintén itt vannak. Azok, akik ide jártak, meghaltak és a tisztítótűzben vannak. Ők onnan látják, hogy mi történik itt. És mindazok, akik szívük szerint itt lennének, de betegek vagy öregek, és nem tudnak jönni.

Engedje meg az Úr Krisztus az ő kegyelmével, hogy adventi készülletünk jó legyen! Hogy azokkal a lehetőségekkel, amiket a Szentév hoz – az Úr Krisztussal való közösség, a pápával való közösség és az egymással való közösségnek a megélésével – élni tudjunk, és meg tudjuk ízlelni azt, mit jelent, hogy az Egyház Krisztus egyetlen közösséget alkotó titokzatos Teste. Amen.

Csütörtök

Napi könyörgés

Mindenható, irgalmas Istenünk, ki látod, hogy a te szolgálód bántódnak bűneik miatt, kérünk, megváltást hozó Egyszülötted eljöveteleivel deríts örömeinkre minket. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 54,1–10.
Evangélium Lk 7,24–30.

Testvéreim! A búcsú a Szentévnnek is, az Egyháznak is nagy kincse. Mert azt jelenti, hogy az a katolikus hívő, aki teljesíti a búcsú feltételeit, elnyeri a már megbocsátott bűnei után visszamaradt ideigtartó büntetések elengedését. Vagy közvetlenül a pápától nyeri el, vagy attól, aki a pápa megbízásából búcsút engedélyeztetett. Ilyen számunkra a megyéspüspökünk.

A búcsúnak feltételei vannak. És amikor az Egyházat megkérdezzük, hogy mik ezek a feltételek? Akkor azt mondja: a szentgyónás, a szentáldozás, s annak a jócselekedetnek a végrehajtása, amihez éppen a búcsú kötődik.

És miért olyan fontos a szentgyónás? Miért olyan fontos a szentáldozás? Hát azért, mert a búcsúban a pápa az Egyháznak a kincstárából az Úr Krisztus megváltó halálának és életének végtelen érdemeiből, s a Szűzanya meg az összes szentek érdemeiből engedi el az adósságainkat. Azaz a mi adósságaink elengedésének volt ára. És van ára. Mert amikor az ember az Egyház életét egy kicsit kezdi látni, akkor látja, hogy az a kincstár az nem kiürül, hanem folyamatosan telik. „Alaptökéjét” Krisztus élete és halála, a megtestesülés misztériumától egészen a pünkösdig terjedő összes misztérium és érdem együtt alkotja, s állandóan csatlakoznak hozzá a földön élő hívők szent életének és jó cselekedeteinek érdemei. De az első feltétel a gyónás; ami igazában azt rejti magában, hogy ha valaki kéri az adósságainak az elengedését, annak először közösségbe kell kerülnie a Megváltó Krisztussal. És ez történik a szentgyónásban, meg a szentáldozásban. Mert ha nem is mindig jut eszünkbe, amikor elmegyek gyónni, igazában megdicsőitem Krisztust, a Megváltót. Hogyan? Úgy, hogy a gyónást megelőzi a bűn őszinte beismerése. Akármilyen hosszú idő telt el azóta, hogy utoljára gyóntam, fölismerem, hogy vétettem. És elhiszem Krisztusnak azt, hogy ha Vele közösségbe akarok kerülni, akkor meg kell vallanom a bűnömet az Egyház fölszentelt papja előtt.

Nos, amikor ezt valaki megcsinálja, azért abban benne van az is, hogy „Jézusom, azért ez nem egy kellemes dolog. Senki másnak a földön, talán még a feleségemnek sem csinálnám meg. De a te kedvedért, és Neked, a Te szavadra megteszem. Elmegyek és megvallom, hogy mit műveltem, vagy mit nem műveltem.” – Ez a „kedvedért”, meg a „Te szavadra”, ez annak a szeretetnek első megmozdulása, amely tud szembefordulni önmagával, tud tenni valami olyat, ami nekem most esetleg nagyon kínos, nagyon kellemetlen. De, Krisztusom, a kedvedért megteszem.

És amikor hallom a feloldozó szót, létrejön – Krisztus, a Megváltó és köztem, a megtért bűnös között – a szeretetnek a kapcsolata. Amit a szentáldozás teljesít be. Amikor igazán kitárom Előtte a szívemet: Jézusom! És most jöjj, én ugyan nem vagyok méltó, de most a szívem a te hajlékod lehet. Gyere! És ha lehet, maradj nálam! És ő jön!

Enélkül kérni az Egyházban az adósságaim elengedését – lehetetlen. De ha ez a két föltétel megtörtént, gyóntam és megáldoztam, ezek után odafordulhatok a pápához és kérem tőle az adósságaim részleges vagy teljes rendezését.

Igen ám, csak ahhoz, hogy ez a kérés hiteles legyen, ahhoz nekem közösségben kell lennem a pápával. S ennek a közösségnek a kifejezése az, hogy imádkoznom kell a Szentatya szándékára. Rendes körülmények között a Hiszekegyet, a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Dicsőséget. Ez a négy ima kifejezi, hogy én Péter székéből hallottam a hit tanítását, amit a Hiszekeggyel most megvallok; engedtem, hogy Jézus hazavezessen az atyai házba; ez fejezi ki a Miatyánk; vallom a megtestesülés misztériumát, hogy az a Megváltó Krisztus, akivel a szentgyónásban meg a szentáldozásban közösségre kerültem, az Isten megtestesült Fia, akinek édesanyja a Boldogságos Szűz Mária; ezt fejezi ki az Üdvözlégy. Végül ez az egész azért történik, hogy megdicsőüljön az Isten, bennem is. Ezt fejezi ki a Dicsőség, mint ima.

A teljes búcsúnak mindezek mellett van még egy föltétele, ami – amikor az ember először hallja.... hát... úgy... jól van! – De amikor belegondolok, az ember megremeg tőle. Ugyanis a teljes búcsú föltételezi azt, hogy a lélek semmifajta bűnös vagy rossz dologhoz nem ragaszkodik. A legkisebbhez sem. Tehát egy olyan lelket tételez föl a teljes búcsú, amelyik teljesen odafordult az Istenhez, az Atyához, a Fiúhoz és a Szentlélekhez és csak a jót akarja szeretni.

És ezzel a föltétellel nem is olyan egyszerű dolog elnyerni a teljes búcsút. Alighanem igazán, teljes búcsút a haldoklók tudnak nyerni, akik elszakadnak mindentől, ami ehhez a földhöz tartozik, akik ha bűnbánattal és szentáldozással érkeznek oda a halál küszöbéhez, képesek arra, hogy tényleg elszakadjanak mindentől, ami rossz és ami bűn. És van egy teljes búcsú, amit a pápa a haldoklóknak ad és küld. Ezért olyan fontos, hogy szentségekkel érkezzen meg az ember a halála küszöbéhez, mert ott az utolsó gyónáshoz, meg szentáldozáshoz, meg a szentkenetkezhez hozzá tartozik egy pápa áldás, mely teljes búcsút hoz a haldoklónak.

Mindazonáltal ez a föltétel lehetséges és teljesíthető. Nem azt mondja az Egyház, hogy teljes búcsút csak az nyer, aki elragadtatásban egy méter magasra fölemelkedik a földről, nem! Hanem ha az ember őszinte a bűnbánatában, akkor tudja, hogy azok a nem egészen tiszta ragaszkodásai ide, meg ide, meg ide megkötik a szívét. És ha teljes búcsút akarok nyerni, akkor ezzel akaratilag szembe kell fordulnom. Akarnom kell, hogy ezek a kötelmek megszűnjenek: Istenem, ezek a ragaszkodásaim ugyan voltak, s lehet, hogy vissza is jönnek, de tudom, hogy jobb lenne, ha nem volnának, éppen ezért most aktuálisan megtagadom őket. – És ezzel a teljes búcsú elnyerhetővé válik.

Óriási dolog az, amikor a szentgyónással meg a szentáldozással az ember visszakerül a szeretet összefüggésébe, vagy megerősödik a szeretet összefüggéseiben. Itt van a nyitja annak, miért nem lehet másokért, a földön élőknek följánlani a búcsút? És miért lehet a tisztítóüzben szenvedőknek följánlani? Azért, mert a szeretetnek a kapcsolatát a földön élő embernek személy szerint kell helyreállítania vagy ápolnia. A tisztítóüzben szenvedő lelkek azonban a szeretet összefüggésében vannak. Kegyelem állapotában vannak. Ők tehát ennek a föltételnek megfelelnek.

Nem egyszerű dolog a búcsúról mindezt megjegyezni. De az, hogy az Egyház személyekből épül, azt jelenti: gondolkodó, az igazságot föl ismerő és az igazságot szerető emberekké kell válnunk. És ebben a búcsú, amit az Egyházban a szeretet összefüggéseiben nyerhetünk, igen nagy segítséget ad. Élünk vele, most, a karácsonyra készülve is, hogy minél tisztább legyen a szívünk az újszülött Jézus fogadására. Amen.

Péntek

Napi könyörgés

Mindenható Istenünk, kegyelmed járjon előttünk és minden tettünkben kövessen minket, hogy akik várva várjuk Fiad eljövételét egész életünkben segítségedre támaszkodhassunk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 56,1-8
Evangélium Jn 5,33-36.

Testvéreim! A mai nappal az advent kétharmada befejeződik, és a kicsinyeknek már azt mondhatjuk, hogy már a két kezeden elfér ahányat alszunk, már csak nyolcat alszunk, és jön a Jézuska. Holnap tizenhetedikével megkezdődik az előkészítő oktáva. Ott hátul az egyik székre letettem az Ó-antifónákat, meg a Magnificatot, amit holnaptól kezdve imádkozik az Egyház a zsolozsmában. Akinek még nincs, vigye magával, az esti imához, mindegyikünk tegye hozzá és sóhajtsunk, hogy: „Ó Megváltónk, ó Istenünk, gyere, jöjj, mert Terád vágyik a szívünk, és Te vagy az, aki az emberiség egészének is, meg egyenként is, mindegyikünknek olyan vagy, mint egy menyasszonynak a vőlegénye, vagy egy vőlegénynek a menyasszonya.”

Ugye tegnap hallottunk arról, hogy az ószövetségi képek között az egyik nagyon fontos kép az eljegyzés, a jegyesség, a házasság megkötése és a házasságnak a képe, ami az Ábrahám-tól fakadt választott népnek a története, meg az Egyház története, és ha figyeltünk, akkor ma Izaiásnál az Úr arról beszélt, hogy Én nem csak Ábrahám ivadékainak vagyok az Istene, én az ember Istene vagyok. És bárhol születik valaki, ha megtanul engem szeretni – mondja az Úr –, megtartja a törvényemet, én elfogadom a kezéből az áldozatát és befogadom a házamba, mert az én házam minden nép számára az imádság háza lesz – mondja az Atya, aki ennek a háznak az Ura, a Teremtője, aki ezt a házat az édes egyszülött Fiának alkotta, és azt akarja, hogy ebben a házban az ő Fia legyen a vőlegény és az ember legyen a menyasszony.

Amikor az Úr Krisztus Egyházat alapított, ezt a házat kezdte el építeni a sziklára, Péterre. És azóta épül, belőlünk emberekből, akik nem tudjuk megérteni, miért. De tudunk hinni, meg tudjuk úgy élni az életünket, hogy de jó lenne megszelídülni, megtanulnunk szeretni, szeretni a mi Istenünket mindenek fölött és szeretni egymást, mint testvért.

De ma a jegyességnek a képén gondolkodunk még egy kicsit, mert az ember először nem is sejtí, hogy mennyire átszövi ez a nem is kép, hanem valóság az egész életet, az Egyház egész életét. Csak ehhez föl kell elevenítenünk, hogy a jegyesség az a kicsit félelmetes, ugyanakkor már örömteli állapot, amikor egy emberi szív úgy érzi, megtaláltak és megtaláltam a páromat, alighanem. És már megkaptam tőle az ígéretet, hogy az enyém lesz, és én is már megígértem neki, hogy az övé leszek, és csak az övé leszek. És ennek a jeleként már jegygyűrűt hordunk mind a ketten.

De még készülődünk, készülődünk a házasságra, egy szövetségkötésre és az a szövetség majd arra fog szólni, hogy mi ketten a szeretetnek és az életnek kizárólagos, fölbonthatatlan és termékeny szövetségében fogunk élni, hűségesen mindhalálig, amíg ásó, kapa, nagyharang el nem választ minket egymástól. De a jegyesség már hűséget követel, és ami a félelem a jegyesség időszakában, az először a másikra irányul és belőle fakad, hogy: vajon az a másik gondolja-e annyira komolyan a dolgot, mint én, ha én komolyan gondolom. Az öröme pedig az, hogy alighanem megtaláltam és alighanem megtaláltak. És a házasság, mint szövetségkötés, ezt megpecsételi.

Az Egyház pedig tanítja, hogy a házasság, a keresztény házasság, ez a kizárólagos, fölbonthatatlan és termékeny életszövetség csak tükröződése, képe, fénye annak a kapcsolatnak, ami a Megváltó Krisztus és az Egyház között fenn áll, és már nem a jegyesség félelem, öröm keverékében, hanem abban a bizonyosságban, hogy ő meghalt értünk. Nem csak ígérte, hogy „a tiéd leszek maradéktalanul”, és itt a „tiéd” jelenti az emberiséget, a megváltottakat mind, és egyenként mindegyikünket; hanem megcsinálta, megtörtént. Ezért született, ezért jött. Tehát a maga részéről a szövetség meg van kötve, és nemzedékről-nemzedékre mi emberek kapjuk a hívást, meg a lehetőséget, meg a feladatot, hogy ezt fölfogjuk és elfogadjuk.

És mi nem is gondoljuk, hogy mennyire átszövi az Egyháznak az életét, alapjában a házasságokban, a családokban. Ahol rendes körülmények között, ha a két felnőtt úgy éli a házasságát, meg úgy élte a jegyességét, ahogy azt az Úr Krisztus tanítja és lehetővé tette és megmutatta, akkor a felnövekvő kicsinyek meg tudják tapasztalni azt, hogy micsoda biztonságot ad az életnek a szülők fölbonthatatlan élet- és szeretet szövetsége. És ha ilyen felnőttektől hallják a szót, hogy: kislányom, kisfiam, ha a házasságra készülsz akkor: „így és amúgy nem”, akkor van hitele a szónak, és van hatása a szónak. Akik házasságban élnek jó, ha néha meggondolják, hogy a párommal megélt kapcsolatom modellezi az Egyház és az Úr Krisztus kapcsolatát. És ha ezt a kapcsolatot én elrontom, nem figyelek rá oda, vagy elkezdem olyan formában élni, ahogyan ezt nekem kívülről sugallják, ellenpélda leszek, cáfolat leszek és elbizonytalanítom először a tulajdon gyerekeimet, az unokáimat is beleértve és az egész ismeretségi körömet. Hány mai fiatalnak mentsége ez, hogy nem látott példát a szüleitől, a felnőttektől; de hány gyerek áldja még késő öregkorában is a szüleit azért, hogy megmutatták, hogyan lehet igazán szeretni az Egyházban.

Ennek a folytatása a lelkipásztorkodó papságban az, hogy akiket az Egyház a papságra és a lelkipásztorkodásra fölkészít, azoknak megtanítja, hogy jól gondold meg, mert neked egy konkrét plébánia közösségével szemben, vele kapcsolatban, és azon belül mindenkivel kapcsolatban, a megváltó Krisztus vőlegényi szeretetét kell megélned. Olvasd el hozzá az efezusi levelet, ahol már Szent Pál magyarázza, hogy egy vőlegény mindent megtesz a menyasszonyáért, hogy élni tudjon, egészséges lehessen és szép legyen. Ha tehát te lelkipásztornak készülsz, erre a szolgálatra készülsz, jól gondold meg. Ez persze az idősebb és öregebb papokra rója ugyanazt a felelősséget, mint ami a szülőkön nyugszik, hogy ezt az öreg papoknak meg kell élniük, a következő papi generáció elé, és természetesen a hívők felé.

A harmadik változat a szerzetesség, ahol férfiak is, nők is vállalva a szűzi, szegény és engedelmes életet megmutatják, elsősorban az Egyháznak, hogy milyen a menyasszony, amikor teljes odaadással készülődik a házasságra. Már odaadott mindent, és vár, és a vőlegénye iránti szerelmének a jeleként megtesz a felebarátainak mindent, ami annak a rendnek a dolga: az egyik tanít, a másik beteget ápol, a harmadik misszionál, stb., hogy megmutassa az Úr Krisztusnak a menyasszony szeretetét, ugyanakkor kifelé jelezze és mutassa, hogy milyen ez a teljesen odaadó menyasszonyi szeretet.

Az Egyházban így élünk. Tudva, hogy mindegyikünk napjában hétszer elvéti, mert mint annyi mindent, ezt is tökéletesen csak a Szűzanya élte, meg Szent József, de ők megélték. És amikor holnaptól lélekben Betlehemben leszünk, és a templomaink már betlehemi barlangok, akkor majd elkezdjük szemlélni őket, figyelni és kérdegetni, meg hallgatni őket, hogy a jegyesség, amikor tökéletesen élnek, hogyan is történik? Megkérjük őket, hogy azt a kegyelmet, amit az Úr nekünk adni akar, közvetítsék felénk, hogy mindegyikünk, akár házasságban, akár arra készülve, akár papként, akár szerzetesként, azt a szeretetet, amit Isten nekünk adni akar és tőlünk elvár, megtapasztalhassuk és ajándékozni tudjuk. Amen.

Ádvent 4. hete

Vasárnap

Napi könyörgés

Kérünk, Urunk, önts lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az angyali üzenet által Szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az ő kinszenvedése és keresztye által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány Mik 4,1–4; 5,1–4a.

Szentlecke Zsid 10,4–11.

Evangélium Lk 1,39–56.

Testvéreim! A Boldogságos Szűz minden jóban és minden kegyelemben fölöttünk áll. Ő a kegyelemmel teljes, mi pedig a magunk véges, törékeny voltunkban részesedünk a teljességből. Ő a Szeplőtelen, aki nem ismerte a bűnt, sem az áteredő, sem a személyes bűnöket. És amit tett, azt szelíden, szépen, mindig jól tudta tenni. Éppen ezért lehet mindegyikünknek példaképünk.

Az Egyház vallja, hogy ha valaki tudni szeretné, hogyan közeledik az Üdvözítő Isten az emberhez, figyeljen oda Máriára. Ha valaki tudni akarja, hogyan kell válaszolni az Isten üdvözítő szeretetére, figyeljen oda Máriára, mert benne látható az is, ami az Egyház egészével történik, amit az Egyház egésze csinál, és látható az is, amit egy-egy embernek tennie kell, s egy-egy emberrel történik az üdvösségünk kérdésében.

Ma két dologra figyeljünk föl a Szűzanyában. Az első, hogy ezekben a napokban, amikor Mária tudta, hogy már csak négy vagy öt nap van hátra és megszületik a Fia, Betlehemben vannak Józseffel együtt. Mégpedig a népszámlálás miatt. Ez valami rettenetes zűrzavart jelentett, s Izrael számára a porig való megaláztatást. Ez a nép ugyanis arra volt büszke, hogy mi az Isten népe vagyunk, és az Úr tudja, hogy mi hányan vagyunk. Ezért nekünk nem kell népszámlálást tartani. Őrizték annak emlékezetét, hogy Dávid egyszer elrendelt egy népszámlálást és hatalmas baj lett belőle. Attól fogva Izraelben népszámlálás nem volt. Most pedig Augustus császár kiadta a rendeletet, hogy írássék össze az egész földkerekség és ez Izraelre is vonatkozott.

A zűrzavar onnan támadt, hogy a császári parancs mindenkit hazaparancsolt a szülőföldjére, hogy ott vallja be, mennyi földje, mennyi állata, mennyi vagyona van. A császár tudnia akarta alattvalói vagyoni helyzetét, a várható adó nagyságát, ezért így rendelkezett. S ettől az egész birodalom megbolydult. Mindenkinek vissza kellett mennie a születési helyére. Józsefnek is, aki Betlehemben született, de már Názáretben élt. Visszament tehát Betlehembe a szülés előtt álló Máriával együtt.

És ebben a zűrzavarban, amikor minden és mindenki arról beszélt, hogy itt egyetlen úr van, a császár, ők ketten, Mária és József tudják, hogy valami készülődik, ami több, mint a népszámlálás. Ők ketten tudják, hogy készülődik egy születés, az Isten Fiának a születése. Készülődnek és várnak. Hűségben ahhoz az *igen*-hez, amit korábban mind a ketten kimondtak.

A másik mozzanat, amire föl kell figyelnünk, Gábiel köszöntő szava. Gábiel ugyanis jön és olyan formában köszön, ahogyan addig még soha, senki: „Üdvözlégy kegyelemmel,

malaszttal teljes!” Mária nem is érti, miféle köszöntés ez. Az angyal azonban tudja: azért köszöntöttelek téged így, aki Szeplőtelen vagy, aki minden kegyelem birtokában vagy, mert én tudom, hiszen engem az Isten küld, hogy miféle feladat vár rád. Ezért vagy kegyelemmel teljes. És átadok neked egy üzenetet. Ha akarod, anya leszel, az Isten Fiának leszel az anyja.

És ekkor kiderült, hogy Mária másra készült. Máriának a szíve mélyén szüzességi fogadalma van. Ha egyszer majd a mennyországba jutunk és a Szűzanyával elkezdünk beszélgetni, megkérdezhetjük tőle: Szűzanyám, hogyan is történt az, hogy te fogadalmat tettél, hiszen akkor, Izraelben ez nem volt szokás. A végeredményt azonban látni, mert ha Máriának nincs szüzességi fogadalma, akkor a hír hallatán nem kérdezi meg: hogyan fog ez történni, mert nekem férfihez nincs közöm? Hiszen van egy vőlegénye, hamarosan össze fognak házasodni, és a természet rendje szerint gyermekük lesz; a hír tehát természetes számára.

De Mária nem így reagál, hanem kérdez. Az ő szeplőtelen szíve megérezte: engem az Isten magának teremtett. Nem tudom miért, nem tudom hogyan, de így érzékelem, és ezért igen-t mondom. Az angyal pedig magyarázatot ad: az az állapot, amit te fogadtál, megmarad. Mert a Szentlélek szállt tereád. Aki a maga teremtő hatalmával, mint a harmat a növényeknek, úgy ad életet benned az Isten Fiának, test szerint. És Mária igen-t mond: legyen nekem a Te igéd szerint.

És ezen kell elgondolkodnunk, hogy milyen furcsa! A Teremtő Isten először fölkelte a Szűzanya szívében a szüzességnek a vágyát, elfogadja tőle a fogadalmát, s utána anyává teszi. Erre azért kell fölfigyelnünk, mert ez az üdvösség általános törvénye. Hogy amikor valaki fölfogja az Isten szeretetét, elfogadja és igen-t mond rá, rendszerint – talán nem is egyszer – történik az életében ilyesmi, ami a Szűzanyával történt.

Erre az ember önkénytelenül azt mondja, hogy ugyan, ez költői túlzás; a Szűzanya az Szűzanya, mi meg mi vagyunk; két külön eset. Igen ám, de Mária mellett ott van Szent József, akivel ugyanez történt. Vele, aki egy igaz ember, Dávid leszármazottja. Megköt egy eljegyzést, és ő, aki tisztaszívú ember, észrevette, hogy ez a lány, Mária más, mint a többi. Nyilván jobban szerette, mint vőlegény a menyasszonyát, mint az összes többi vőlegény a saját menyasszonyát. És amikor Mária visszatér Erzsébettől, Keresztelő János születése után, József szembetalálja magát a ténnyel: a jegyese gyermeket vár. És azon az éjszakán, amikor eldöntötte, hogy elbúcsúszom tőle... vérzik a szívem, de meghurcolni nem akarom, ezért titokban fogom elbocsátani, Gábrriel jön és azt mondja: József, ne féld feleségül venni Máriát, mert ő téged nem csalt meg, hanem benne beteljesedett az Ábrahám óta érvényes ígélet. Hordozza az Istentől jött Szabadítót, Akit te majd Jézusnak nevezel. Ne féld magadhoz venni Máriát.

Íme, a második eset. József, aki egészen másra készül. Az Úr elfogadja a jegyességüket, és utána Józseftől kéri, hogy József-házasságban élj Máriával. – József pedig igen-t mond.

Ezeknek a háttérében ott van egy másik, illetve egy nagy *ős-igen*, amit a Fiú mond ki az Atya felé. A Szentírásban írva áll. Amikor az Atya fölteszi a kérdést a Fiúnak: édes Fiam, mondd, hajlandó vagy elmenni a testvéreidért? A bűnbe esett emberért? Hajlandó vagy föláldozni magadat? – Erre a Fiú válasza: igen Atyám, én megyek. Megyek, hogy megtegyem azt, amit Te a próféták által ígértél, ami a könyv-tekercsben rólam írva áll. Megyek és megteszem. Igen. És hűséges maradok Hozzád.

Ebből az *igen*-ből fakad a Szűzanyáé, Szent Józsefé és minden igaz életet élő emberé. Mert vegyük csak példának a házasságot. Hány házasságban történik meg az, hogy két fiatal megszereti egymást, megesküsznek: „Uram, Istenem, az élet forrásává leszünk...” – és nem lesznek, mert Isten akaratja más. Elhangzik feléjük, kettőjük felé az Úrnak a szava: Én tőletek nem további gyermekek születését várom, tőletek mást várok. És ott marad a házaspár gyermek nélkül. – Akik erre igen-t tudnak mondani, és hűségesek maradnak ehhez az igen-

hez, azok mind tanúi lehetnek annak, hogy életük az igazságban és a hűségben ugyanolyan gyümölcsöket terem, mintha lenne tíz gyermekük.

Van egy ennek még gyakoribb, az egészen hétköznapi változata: megkötetik a házasság, elkezdődik a család élete és egyszer csak egyikben is, másikban is megszületik a fölismerés: engem becsaptak! A férjem nem az, akit én szerettem. Vagy megfordítva: a férj egyszer csak rájön, hogy boszorkány a feleségem! Én valaki egészen mást szerettem. Ezt tudomásul venni, hogy a konkrét valóság eltér az álmainktól, és hűségesnek maradni az igen-hez, az eskühez, nem közönséges dolog. Sőt, a magunk módján ugyanaz, amit a Szűzanya, meg Szent József élt át.

Vagy ami egy pappal történik meg, aki kispap korában szent lobogással mondja: én a lelkek szolgálatára odaadom az életemet! Azután megkapja az első lelkipásztori helyét, és kiderül, hogy házmesternek, azután háztartást-vezetőnek kell lennie, pénzügyekkel kell vesződni, építkeznie kell – neki, aki a lelkek pásztora. A konkrét valóság egész más, mint amit álmodott. S a kérdés ugyanez: hűséges marad-e ahhoz az igen-hez, amit arra a megálmodott hivatásra mondott?

S a példák sorát betetőzi a halálunk. Nagyon sokszor hallottuk az Úrtól magától, hogy aki eszi az én testemet, issza az én véretem, annak örök élete van. És az idő múlásával kezdjük tapasztalni, hogy lebomlik a test élete. Összeomlik mindaz, amiről eddig azt hittem, hogy az életem. De épp ebben a helyzetben az ember elkezd hallani a hívó szót: fiam, leányom – és ezt most a Teremtő Atyaisten mondja –, gyere hozzám a halálon keresztül. Nem arról van szó, hogy cserben hagy a tested, hanem arról, hogy a lelked egy időre elbúcsúzik a testedtől, amely el fog porladni. De te – aki vagy – aki hittél és igen-t mondtál, és hűséges maradtál ehhez az igen-hez, te magad hazajössz Énhozzám. És ez hasonló ahhoz, ami a Szűzanyával történt.

Éppen ezért most, amikor már olyan közel a Szenteste, kérjük meg a Boldogságos Szüzet, meg Szent Józsefet, hogy segítsenek nekünk hűségesek maradni a hitünkhöz! Ahhoz az igen-hez, amit egyszer ki tudtunk mondani. Hogy a végén – ugyanúgy, ahogy most majd a szentestén, éjfélkor, Betlehemben megláthatjuk az Istentől jött Szabadítót – találkozni tudjunk Ővele, Akinek a hitben igen-t tudtunk mondani. Amen.

December 17.

Napi könyörgés

Istenünk, ki az emberi természet Teremtője és Megváltója vagy, és úgy akartad, hogy örök Igéd a mindenkor Szűz Mária méhében testet öltson, tekints jóságosan könyörgésünkre és engedd, hogy Egyszülötted, aki magára vette emberségünket, tegyen minket isteni életének részesévé. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Ter 49,1–2.8–10.

Evangélium Mt 1,1–17.

Testvéreim! Ebben a nemzetség-táblában a jog továbbszármazása hallható. Meg az a bölcsesség, amivel a mi Istenünk, aki mindannyiunkat megteremtett, s mindannyiunkat üdvözíteni akar, végtelen bölcsességgel irányítja az emberek sorsát és hűséggel teljesíti az ígéreteit.

Júdának, akinek a törzséből származik Dávid, amikor megkapta az atyai áldást – mint hallottuk a Szentleckében – Jákob azt mondja: fiam, te ugyan nem az elsőszülöttem vagy, hiszen már a negyedik fiú vagy a családban, de az előtted lévő három eljátszotta a jogot, hogy megkapja tőlem azt az elsőszülötti áldást, amelyik magában hordozza az Ábrahámnak adott ígéretet. Júda, te negyedik fiam, te kapod meg ezt az áldást, és te olyan leszel, mint az állatok között az állatok királya, az oroszlán. Belőled származik majd egy király, aki – s ezt később majd Bálaám mondja ki – Csillag lesz.

Júda jövendölést hall, amit nyilván nem értett, mégis amikor továbbadta az áldást, továbbmondta ezt is: az, akinek majd az Úr átadja a nemzetek fölötti uralmat is, szelíd lesz; nem lóháton jön, nem tankokon jön, nem elefántháton érkezik, hogy mindent eltiporjon, hanem számarcsikón fog ülni. A hátsálatát, a szamarát szőlőtőhöz fogja kötni és a ruhája piros lesz; a vértől. Mert föl fogja áldozni önmagát a népéért.

A másik nagy törzs, Áronnak a törzse, akitől származott Mózes meg Áron, a főpap, aki azt a föladatot kapta, hogy az áldozat bemutatásával, meg a tanítással kösse össze a népet az Istennel.

És a nemzetség-tábla, amit hallottunk, a Júda törzséből származott királyoknak a sora. Háromszor tizennégy nemzedék. Tele emberi gyöngeségekkel, örömmel, bűnökkel, és nagysággal. De amikor Gábrriel jön és Názáretben Máriának azt mondja: Fiad fog születni – férjed, test szerinti férjed nem lesz, a Fiadat pedig, aki tőled születik, szentnek fogják hívni, és az Úristen neki adja Dávidnak, az ő Atyjának a trónját –, akkor a Szűzanya hallja elsőként, hogy miként is teljesedik be az áldás. És hogyan is jön az a Csillag?! Mert nem test szerint jött. Hanem az Isten hatalmával, bölcsességével és irgalmával.

Mert amikor a második tizennégy nemzedéknek vége lett, s jött a babiloni fogság, a próféták elkezdtek már látni, hogy ha az Úr irgalma nem virrasztana fölöttünk, nekünk már el kellett volna vesznünk... És nem veszünk el... Egy maradékot az Úr mindig megőriz.

Ezt látta Mária. S ezt látta Szent József is. És amikor kettőjük számára kivilágosodott, hogy mi az Istennek a terve, és elfogadták, látni kezdték az Ábrahámnak adott isteni ígéret megvalósulását.

És amikor mi itt a karácsonyhoz közeledve – s ma már az utolsó hetet kezdvén – ott vagyunk a Szűzanya mellett, meg Szent József mellett, tőlük tudunk tanulni. Mert gondoljuk csak meg: zajlik a népszámlálás, az Ószövetség népe – mint nép – érzi, hogy egy birodalom szorongató ereje vesz bennünket körül; az egyik lázad, a másik kétségbe esik, a harmadik

depressziós lesz, a negyedik szökik... És József, Mária is ott van közöttük, Betlehemben. József beáll a sorba, s várja, hogy sorra kerüljön a római tisztviselő előtt és megtegye a szükséges bevallásokat. Nem lázad. Nem szökik. Nem esik depresszióba. Hanem amikor hazatér a betlehemi barlangba, a Szűzanyához, beszélgetnek. Vagy talán már nem is beszélgetnek..., csak szemlélődnek. Azon, hogy miközben a világban történik, ami történik, egy hét múlva megszületik a Gyermeke. A Csillag. Aki Király lesz, Főpap lesz, Próféta lesz. Az Isten irgalmát, azt a végtelenül bölcs és hatalmas erőt, amivel üdvözíti az Isten az embert, először ők ketten kezdték tulajdon szemükkel látni.

És mi szeretnénk, ha bennünket is erre megtanítanának.

Mert az Egyház hagyományában is jelen van ez: az Egyház benne él a világban, minden korszak megteszi a maga dolgait, de a keresztény, katolikus lelkek valami mást szemlélnek, mint ami körülöttük a világban történik. Minél inkább hisz valaki, annál inkább elkezd látni a tulajdon életében, hogy mindaz, amit Isten ígért és ígér, a saját életünkben is megvalósul.

A Szűzanya a Magnificatban, amikor Erzsébetet meglátogatta, így kezdett énekelni: „Magasztalja az én lelkem az Urat és ujjong az én lelkem az én üdvözítő Istenemben, (...) mert az ő irgalmassága *nemzetségről nemzetségre* azokon, kik Őt félik...” A Szűzanya ezt a nemzetségtáblát tudta. És amikor bennünket ő tanít, akkor ezt is tanítja: gyermekeim, vegyétek észre, hogy az Úr irgalmassága *nemzetségről nemzetségre* változatlanul ott virraszt fölöttetek. Mindegyiktek fölött. És amikor ti hívjátok Őt, meg hívjátok az isteni bölcsességet, akkor bekapcsolódtok abba a tervbe, abba az isteni erőterbe, amelyik az üdvösségeteket munkálja.

A Magnificatot a Szűzanyával együtt kellene imádkozni, kérve őt, hogy segítsen nekünk, látni. Segítsen úgy szemlélni a tulajdon életünket, hogy észrevegyük benne az Isten fölöttünk virrasztó irgalmát. Segítsen nekünk hinni, látni és örülni a tapasztalt isteni irgalomnak. Amen.

December 18.

Napi könyörgés

Engedd kérünk, mindenható Istenünk, hogy akik a bűn igája alatt görnyedünk, Egyszülötted várva várt új születése által a régi rabszolgaságból kiszabaduljunk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Jer 23,5–8.
Evangélium Mt 1,18–24.

Testvéreim! Valahányszor lábujjhegyen odalopakodunk a betlehemi barlang bejáratához – megkérjük a Szűzanyát, engedje meg, hogy beljebb kerüljünk, odakuporodjunk a lábához, majd meséljen nekünk, mondja el, hogyan is kezdődött a mi üdvösségünk –, nem szabad elfelejtenünk, hogy Szent József is ott van. Bár lehet, hogy ő ebben a hajnali órában már elment otthonról, mert dolgozni megy, talán Jeruzsálembe, bár az elég messze van, 8 kilométer... Nagy Heródes hatalmas építkezésekbe kezdett, ezért József valószínű közelebb is talált valami ácsmunkát. Mindenesetre ő is ott van a Szűzanya mellett, s amikor esténként hazatér, megáll a tekintete Márián, a jegyesén, és nyilván megkérdezi: jól vagy? És utána nem azt kérdezte: és a gyermekünk? Hanem azt kérdezte: és a kicsi Jézus? Ők ketten ugyanis tudták, hogy egy kisfiút várnak, akinek Jézus lesz a neve.

A Szentatya azt mondja, hogy a rózsafüzért a Szűzanya kezdte imádkozni, amikor elgondolkodott a történeteken, és emlékezett. Ott Betlehemben még nem sok emlékeznivaló volt, ott inkább a történéseken gondolkodott el ő is, meg Szent József is. Ott még mindkettőjüknek az volt a legfontosabb kérdés: mit tehetek, mit tehetünk ezért a születendő Gyermekért, aki Fiú lesz, az a kicsinyke fiú, aki megszabadítja majd a népet a bűneitől azáltal, hogy a vadakat megszelídíti; és áldozati bárányként fölládozza önmagát az emberekért.

Ma reggel Szent Józsefet is megkérdezzük: mondd, Szent József – te, aki a Szűzanya után másodikként találkoztál a megváltás misztériumával és a Szűzanya után másodikként a legtöbbet tetted Jézusért, a legjobb, legnagyobb szolgálatot tetted Neki – és mondd, Szűzanya, mondjátok el nekünk, tehetünk-e valamit mi azért a kicsinyke Fiúért, aki a mi Megváltónk? Aki a mi Napunk? Mindenünket, ami bennünk jó, neki köszönhetjük. Mit tehetünk érte?

És ezt főleg a férfiaknak volna jó meghallani, hogy – miközben állandóan halljuk azt, hogy „a Szűzanya tanítani kezd” – Szent József is tanítani kezd. Ő főleg a férfiaknak tudja megmondani: ha te szolgálni akarsz a Megváltódat, akkor ezt meg ezt csináld. Gyermekeim, először is ne ártsatok Neki. Ez az első. Ne bántsátok. Ne tagadjátok meg, ne káromoljátok. És amikor nagyon föllobban bennetek a harag, akkor se Őrá emeljétek kezet, hanem higgyetek Benne és szeressétek Őt. Azután hordozzátok azt a lelkiületet, ami Őbenne van. Na de ehhez szelídülni kell.

És különös, hogy a férfi-ember életében a szelídülés általában egy döntő pillanat kérdése. Az asszonyembereknél ez másként van. Önáluk apróságokból épül a szelídülés, sokszor kell ismétlődnie dolgoknak; férfi-embereknél általában van egy kritikus pillanat, amikor eldől: vadállat leszek – vagy szelíd leszek. S ez a kritikus pillanat az, amikor egy férfi szíve állástfoglal és eldönti: én a Nyolc boldogság útján indulok el. Vállalom, hogy lélekben szegény vagyok. Nem ütődött! Szegény vagyok. Amim van, kaptam. És azért kaptam, hogy szolgáljak. És most, hogy látom a Megváltó Krisztust, megvan az Uram, akinek szolgálhatok,

és akinek ha szolgálok, nem rabszolga lettem, hanem elindultam a szabadságnak az útján. Mert ő minden parancsa mellé odateszi, hogy „tedd meg, ha akarod. Ha nem akarod, ne csináld. De ha hiszel bennem és szolgálni akarsz nekem, akkor tedd ezt...” – és mondja a törvényét.

Ahogy a Boldogságos Szűz mindannyiunknak anyja, Szent József ugyanúgy mindannyiunknak gondviselő atyja. Főleg a férfiaknak. És milyen jó dolog az, hogy ha egy családfő tiszteli Szent Józsefet. Reggelenként úgy oda tud sóhajtani hozzá: József, te, a Szentcsalád feje, segíts nekem jó férjnek, jó édesapának, jó nagypapának, jó apósnek lenni! Segíts nekem! És ha valamit még tehetek, mint dolgozó ember, segíts nekem és imádkozz értem, hogy áldott legyen a kezem, s amit csinállok, azzal senkinek ne ártsak, hanem – mint medve, vagy mint egy ökör, vagy mint egy oroszlán – amit tehetek, jól tegyem szolgálatul a Megváltónak a testvéreimben. És Szent József érti a szót. – Persze, ő érti a hajléktalanokat is. Hiszen ő is volt hajléktalan. Meg érti a munkanélkülieket is. Neki is volt gondja a munka után járás. Érti az emigrációba kényszerülteket is, hiszen ő volt Egyiptomban kivándorolt menekült. Ismeri az életet.

És valahányszor az örvendetes rózsafüzért imádkozzuk és szemléljük, ami történt, hallgatjuk a Szűzanyának a történeteit rózsafüzérrel a kézben, lehet kérdezgetni – főleg a férfiembereknek – Szent Józsefet: József, te hogyan élted meg például azt a reggelt, amire az után az álom után virradtál?! És akkor Szent József elmosolyodik és azt mondja: tudjátok, az életem egyik legboldogabb reggele volt ez, amikor megbizonyosodtam afelől, hogy az én menyasszonyom hűséges. Méltó a szeretetemre. És képzeljétek el, reggel, vagy mikor aznap találkoztunk és én elkezdtem neki mondani, hogy miket mondott nekem Gábrriel az álmomban! Mária akkor mondta el nekem először, hogy mit mondott neki Gábrriel az Angyali üdvözlés pillanatában. Ez a két ember titkot cserélt. És a titok ugyanaz. A Megváltó Isten irgalmas szeretetének a megtestesülése. És a Szűzanya is, Szent József is, amikor kérjük tőlük, hogy tanítsanak minket, erre tanítanak. Befogadni az Isten irgalmas, megváltó szeretetének a titkát, őrizni, szolgálni és amikor ilyen istenáldotta reggelek vannak, cserélni a titkot. Megosztani, hogy másoknak is része lehessen benne. Amen.

December 19.

Napi könyörgés

Istenünk, ki arra méltattál minket, hogy dicsőséged ragyogását a Szent Szűz szülése által kinyilatkoztattad a világnak, engedd, kérünk, hogy a megtestesülés csodálatos misztériumát teljes hittel tiszteljük és mindig áhítatos odaadással ünnepeljük. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Bír 13,2–7. 24–25.

Evangélium Lk 1,5–24.

Testvéreim! Amikor óvatosan, csöndesen odakuporodunk a Szűzanya, meg ha még otthon van, Szent Józsefnek a lábához, s kérjük őket, mondják el, hogyan is kezdődött a mi üdvösségünk, a Szűzanya elmeséli Zakariásnak, meg Erzsébetnek a történetét. Ő tudja. Hiszen majd holnap, holnapután fogjuk hallani az Evangéliumban, hogy az Angyali üdvözet után Mária útrakelt és Zakariásék házába ment. Azután ott szolgált három hónapon át, míg nem megszületett a kisfiú, akinek János lett a neve. És az után a csodálatos reggel után, amikor titkot cserélt Szent József és Mária – mindketten a hitben elfogadták a másikat, s a másikban az üdvözítő Isten irgalmának a megtestesült titkát –, hamarosan útrakeltek, mert a császári parancs szerint a népszámlálásra mindenkinek a származási helyére kellett visszatérnie. A születési helyére, József pedig Betlehemben született.

Az a falu, ahol Zakariás meg Erzsébet, meg a már 3-4 hónapos kicsi János élt, útba esett. És nyilván a Szűzanya meg Szent József legalább egy éjszakára megpihentek náluk. S akkor Szent József is látta a kicsi Jánost, akinek a titkát a Szűzanya már útközben elmondta neki. Elmondta Zakariás titkát is, aki a hitetlenségével, bizalmatlanságával megfosztotta a feleségét is, és önmagát is a titokcsere örömétől.

A Szűzanya elmondta, hogy Erzsébet sokáig, egészen addig, amíg övele nem találkozott és be nem töltötte a Szentlélek, egészen másként értette a történéseket, mint amit azok valójában jelentettek. Öt hónapig elrejtőzött, s egyelőre a saját kis szívében őrizte a saját kis örömét: Végre az Úr elvette az emberek előtti szégyenemet; nekem is gyerekelem lesz. Meg fogom pukkasztani a szomszédasszonyaimat, akiktől már régen elmentek a gyerekek, már régen egyedül maradtak; meg fogom hívni őket, amikor szoptatok; had bosszankodjanak, illetve örüljenek velem, hogy az Úr elvette az emberek közötti szégyenemet. – Micsoda fájdalom élhetett Zakariásnak, az édesapának a szívében, hogy az asszony nem érti, hogy nem erről van szó, és ő nem tudja neki elmondani, mert néma mindaddig, amíg meg nem oldódik a nyelve. És akkor elmondja a titkot, amit már ismert, de némasága miatt nem tudott kicserélni senkivel.

Hit kell ahhoz, hogy az Úristennek a titkait az ember befogadja. Illetve, mikor elmondják neki és titkot kell cserélnie egy másik emberrel – legyen ez a Boldogságos Szűz vagy legyen a tanító Egyházban egy tanító, vagy legyen egy szülő, aki már találkozott a titokkal, és megpróbálja elmondani – hit kell hozzá. Abban is, aki már befogadta és hordozza, és most megpróbálja megosztani, s főleg abban, aki először hallja. Mert az ember nem hiszi el; félreérti a dolgokat, mint Erzsébet.

Nem tudom, a testvérek között vannak-e, bizonyára vannak, akik rózsafüzér társulati tagok voltak, vagy esetleg most is azok. Ugye a rózsafüzér társulat életéhez hozzátartozik, hogy havonta, vagy kéthetente, periódikusan titkot cserélnek. És az nemcsak annyi, hogy kapok egy másik szentképet, melynek egy másik rózsafüzértitok van a hátán. Hanem ha egy rózsafüzér társulat él, akkor az, aki továbbadja a titkot, esetleg el is tud valamit mondani arról

a titokról, amit ő egy hónapon át mint a társulat tagja imádkozott. Meg tudja osztani a másikkal, amit megismert abból a titokból.

Ennek a titokcserének ősforrása a Szentháromság. Mert emlékezzünk csak rá! Hallottuk – most adventben is hallottuk – az Úr Krisztus ajkáról, hogy azt, hogy ki az Atya, azt senki nem tudja, csak a Fiú, akivel az Atya a maga titkát megosztotta. És azt sem tudja senki, hogy ki a Fiú, csak az Atya. Mert a Fiú önmagát teljesen csak az Atyának adja át mint titkot. És hogy ki a Szentháromság, azt csak az tudja meg, akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.

A tanító Egyházban ez a titkot átadó szeretet él. S ez az igehírdetőkre egyrészt rettenetes felelősséget ró, másrészt óriási örömmel a forrása számukra is. Mert félreérti a helyzetet az, aki a tanító Egyházban a tanító papot olyan gondolatokkal hallgatja: de ügyes... hát ez nekem eszembe nem jutott volna! Vagy éppen megfordítva: jaj, de oktalan, ostoba... hát én ezt sokkal elegánsabban el tudnám mondani! A tanító az Egyházban mindig már megkapott titkot ad tovább. A felelőssége az, hogy ne önmagát, ne a saját bölcsességét adja tovább, hanem a titkot, amit neki az Egyház hivatalosan átadott. Ugyanakkor elmondhatatlan öröme a tanítónak az Egyházban, hogy tudja: én nem vagyok semmi, magamtól meg se tudnék nyikkanni, de... testvérek... halljátok csak... szeret bennünket az Isten!... Engem annyira, hogy tudok róla nektek beszélni; titeket pedig annyira, hogy meg akarja mindannyiunkkal osztani a maga titkait. A maga misztériumait.

És ez hullámszik tovább az emberi kapcsolatokban is. Egy szerzetben is, mert amikor ott valaki örök fogadalmat tesz, akkor arra teszi rá az életét, hogy Istenem, nekem senki más nem lesz fontos, csak Te! A Te titkaid. És magamat én senkinek, mint titkot nem adom át, csak Neked. A házasságban is, ugyanez zajlik.

De ez csak a hitben, és csak a szelíd emberek számára létezik. Emlékezzünk. A szelídségnek három összetevője van: az igazság, az ártatlanság és a jóság. És az igazság azzal kezdődik el, hogy én tudom a magam titkát. Hogy ki vagyok. Nem színészkedem, nem palástolok, nem álarcokat viselek, hanem tudom magamról, ki vagyok. És ezzel nem élek vissza; mert ártatlanul élem meg a titkomat. Nem akarom a másikat, a többieket törbeccsalni, hanem hogy jót tegyek, megpróbálom megosztani velük a titkomat; mindenkivel úgy, ahogyan az én titkom megilleti őt. Ami bennem jó, amiről én tudom, hogy kaptam, ez a titkom egyik fele; amiért állandóan hálával fordulunk az Istenhez, mert amik mi vagyunk és ami bennünk jó, az Tőle való, és most nézd, Istenem, ezt a jót elajándékozzuk. Elsősorban azoknak, akik jogosultak a titkunk megosztására.

És amikor a rózsafüzért imádkozzuk, a Szűzanya egyik titkát a másik után a Fia titkaival együtt beleteszi a szívünkbe; azzal végezve ezt, hogy „nézd csak – nézzétek csak – mindazokon keresztül, amit én itt a földön végigszenvedtem, végigszolgáltam, megérkeztem a mennyországba”. Fogadjuk el hittel a titkokat, amiket az Egyházban megismerhetünk. Amikor imádkozni kezdjük a rózsafüzért, az első, amit az Üdvözlégyben kérünk, a hit: ...és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus, *aki a hitünket növelje*. Mert minden, ami utána következik, a hitnek a függvénye. Amekkora a hitünk, annyit tudunk befogadni az utána következő titkokból.

Legyünk nagyon hálásak az Úr Krisztusnak, hogy tudunk Benne hinni! És a titkait, amennyit már ismerünk belőlük, őrizzük a szívünkben! Felelősen és örömmel. Amen.

December 20.

Napi könyörgés

Istenünk, ki úgy akartad, hogy Örök Igéd az angyali üdvözletkor a Szeplőtelen Szűz méhében testet öltson, kérünk, segíts, hogy a Boldogságos mindenkor Szűz Mária példáját követve alázattal ragaszkodhassunk akaratomhoz. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Iz 7,10–16.
Evangélium Lk 1,26–38.

Testvéreim! Tegnap hallottuk az öreg Zakariás papnak a történetét. Ez az öreg Zakariás arról tanít minket, hogy: „Testvéreim (ő nem mondhatja nekünk azt, hogy gyermekeim, de azt igen, hogy testvéreim), vigyázzatok, óvatosak legyetek, higgyetek az Istennek! Higgyetek a szónak, amikor elhangzik felétek az isteni hívás és az isteni ígéret. Mert látjátok?... Én hitetlenkedtem... nekem a saját tapasztalataim többet számítottak, mint az angyal által hozott isteni szó, éppen ezért elveszítettem egy időre a jogot és a lehetőséget, hogy a titkot megosszam mással. Megnémultam. Testvéreim, vigyázzatok – mondja az öreg Zakariás –, mert a hitelenség megnémít. S megfoszt a lehetőségtől, hogy a fölkinált titkot megkapd és – cseréld. Megoszd másokkal.”

Most pedig hallottuk az ellenpéldát, a Szűzanyát. Máriát, ezt a názareti kislányt, aki még nincs 14 éves. És hisz. – ő az ellenpélda. Persze, ő a Szeplőtelen, éppen ezért úgy hallgatni az isteni üzenetet, ahogy ő tette, csak ő tudta. Mindenki más – Ádám és Éva ivadékaként – úgy viselkedett, és a saját erőnkől mi is úgy viselkedünk ma is, mint Zakariás. Mária pedig, a Szeplőtelen, hallja a szót és nem hitetlenkedik, hanem elgondolkodik, hogy miféle köszöntés ez? Nem azt mondja, hogy: „hát... ilyen furcsaságot se hallottam még életemben...”, hanem elgondolkodik: mi ez?... vajon mi lehet ez? És ezzel a szíve kitárul. És a mi Istenünk, amikor ilyen emberszívvvel találkozik, folytatja tovább a szót. És a kérdésre, amelyik nem hitetlen, hanem érdeklődő és nyitott, válaszol. Persze, itt a példa. A válasz, a szó folytatása még kevésbé érthető, mint az első köszöntés. Nem azért, mert értelmetlen. Hanem mert az Isten titkát hozza, arról beszél. És minél többet elmond róla, az ember annál kevesebbet ért.

De a Szűzanyától, Máriától az angyal nem azt kérdezte: érted-e? Hanem a tekintetében Gá브리elnek az a kérdés volt: hiszed-e? Befogadod-e? Ez volt a kérdés. És amikor Mária azt mondja: „Íme az Úr szolgáló leánya... legyen nekem a Te igéd szerint”, akkor ezt mondja: hiszem és elfogadom. És az Ige Testté lett.

A megtestesülésben a második isteni személy a Szentháromságban jön, maga Isten jön, és ezzel az egész Szentháromság a maga titkát megosztja velünk, emberekkel. Nekünk adja a Fiút. A Szűzanya a példa, hogy be lehet fogadni, és aki befogadja, abban elkezdődik egy élet, amelyiknek a középpontja a Megtestesült Ige. – És most egy kicsit emlékezzünk a pár nappal ezelőtti példára, a Föld és a Nap kapcsolatáról. Aki szívébe fogadja a Szentháromságot, azzal megtörténik valami olyasmi, mint amikor egy gondolkodó ember föltekint az égre és vagy elsőként fölismerte, vagy elhiszi, hogy nem a Föld a világ közepe, hanem a Föld kering a Nap körül. A Föld számára a középpont a Nap. A naprendszerek számára pedig valahol van egy középpont a mindenségben, amiről mi nem tudunk, hogy hol van, de van! És összetartja, fizikailag összetartja a mindiséget.

A geocentrikus gondolkodással szemben a heliocentrikus, a földközponttal szemben a napközponttú gondolkodás egy egészen más világba viszi az embert. Ugyanígy: amíg mi, emberek saját magunk körül forgunk, és ennek megfelelően rendezzük el a dolgainkat –

elvárjuk, hogy úgy rendeződjenek körülöttünk a dolgok, hogy én vagyok mindennek a közepe, miattam és értem van minden, és ami nem értem van és nekem kellemetlen, ellenemre van, hát azt ki kell söpörni a mindenségből – addig egy irreális világban élünk. Mert ha az, aki úgy képzeli, hogy a Föld a világ közepe, elgondolkodnék, a második lépésben belátná, hogy ez képtelenség. A Föld a maga kis miniatűr voltával nem létezik, lehetetlen, hogy összetartsa – nem a mindenséget –, hanem akárcsak a Naprendszert is.

Egy ember, aki úgy él, hogy én vagyok a világ közepe, hacsak egy kicsit is elgondolkodnék, hacsak egy kicsit is hallaná a tanító Egyháznak a hangját és szavát, azonnal belátná, hogy rossz, amit csinálok. Képtelenség. Hát hogy várom el én azt, hogy körülöttem forogjon minden? Míg aki krisztusközpontúan kezd gondolkodni és élni, megtalálta a mindenség közepét, Akiért és Aki által – nem Aki miatt – ténylegesen minden létezik. És ez egy másik világ. És a Szűzanya ennek a világnak az első megtapasztalója, s mellette Szent József.

Ezért mondhatja a Szentatya azt: gyermekeim, ne féljete a rózsafüzértől. És amikor azt halljátok valakitől, hogy a rózsafüzér eltereli a figyelmet mindennek középpontjáról, a Megváltó Jézusról, tudjátok, hogy aki ezt mondja, az az ember még életében nem találkozott sem a Szűzanyával, sem a rózsafüzérrel. Mert kell-e féltetni egy gyermeket az anyjától? Ugye, nem? Hát akkor miért kellene féltetni a Megváltó Krisztust a Szűzanyától? Az Édesanyjától? Nem kell tőle féltetni. Ha ugyanis valaki – ahogy a Szentatya mondja – beiratkozik a rózsafüzér által a Boldogságos Szűz iskolájába, az megtanul napközpontúan gondolkodni, megtanul krisztusközpontúan élni.

Mert amikor Szent Domonkost a Szűzanya megtanította a rózsafüzérre, a Hiszekegy-gyel kezdte el. És azt mondta: Domonkos, amikor imádkozni akartok és úgy akartok imádkozni, ahogyan te keresed a módot, hogy menedéket találjatok a tévedések ellen, meg segítséget találjatok a gondjaitokra, meg világosságot kapjatok utaitokhoz, akkor – figyelj csak! – a Hiszekegy-gyel kezdjétek az imádkozást. Azután kérjétek a hitnek, a reménynek, meg a szeretetnek a kegyelmét. Azután a Miatyánkot mondjátok el és utána idézzétek föl azokat a szavakat, amiket én hallottam Gábrieltől. És utána tegyétek bele az Üdvözlégybe az üdvösségnek a titkait: a gyermekségtörténetet, a szenvedéstörténetet, a dicsőség történetét. Most pedig a Szentatya jóvoltából a világosságnak a titkait. És utána tegyétek hozzá: Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért.

Magában az Üdvözlégyben titok-csere történik. Az Üdvözlégy első felében találkozunk a Szűzanya titkával, a második felében elmondjuk neki a saját titkunkat. Hogy mi bűnös emberek vagyunk. De ami a két rész között van – ...áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus, aki... és jönnek a titkok –, ez a megváltásunkról beszél. Mert a rózsafüzérben nem a Szűzanyával dialogizálunk, hanem a Szűzanyával együtt szemléljük a Megváltó Krisztust. A Napot, a mindenségnek a középpontját, akiből minden jó és minden élet felénk árad.

A kicsinyek ma azt hallják: már csak négyet alszunk... Nézd csak, már egy kezeden elfér, ahányat alszunk... – Mi, öregek azt halljuk: még három Roráténk lesz. Mindössze. Ugye, hihetetlen? Alig kezdtük el az adventot, és vége van. – Mindig ez történik, amikor egy emberi élet megkapja igazi középpontját: még az idő is megváltozik. Nem értelmetlenül gyorsul fel, hanem megtelik tartalmas dolgokkal. Mert akinek az életében mint középpont megjelenik a Megváltó Krisztus, a mi Istenünk – akihez az emberi szív őszintén odafordul, és azt mondja: Uram, nézd, én a te szolgád vagyok; nézd, a Te szolgálód vagyok, legyen nekem a Te igéd szerint –, annak élete tartalmas, értelmes emberi élet lesz. Hát imádkozzon értünk a Boldogságos Szűz, az Isten Anyja. Értünk, bűnösökért, hogy a mi életünk középpontja is az Ő Fia legyen, s tudjuk Őt szolgálni. Amen.

December 21.

Napi könyörgés

Kérünk, Istenünk, hallgasd meg kegyesen néped könyörgését, hogy akik örömmel várják a Karácsony ünnepét, elnyerjék az örök élet jutalmát, amikor dicsőségében újra eljön a te Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke *Én 2,2–4. 7–14.*
Evangélium *Lk 1,39–56.*

Testvéreim! Názáretben is, Betlehemben is, a Golgotán is az Egyház tanul a Szűzanyától. Tanul Máriától, akinek furcsa a neve. Elmondható szinte, hogy az összes többi nevet, amit mi emberek egymásnak adunk, a nyelvészek meg tudják fejteni. És megmondják, hogy ez a név kínai eredetű, ez meg sémi eredetű, ez meg kifejezetten magyar, s a szó a jelentése ez meg ez. A „Mária” szót a nyelvészek nem tudják egyértelműen megfejteni; vagy tíz variációt mondanak, hogy ez is lehet, az is lehet, pontosan nem tudjuk...

Nekünk, krisztushívőknek, katolikusoknak nem az az érdekes, hogy nyelvészetileg honnan jön a név és mit jelent, hanem az a fontos, hogy ki viseli ezt a nevet először, számunkra? És akkor mi meg tudjuk mondani, hogy az viseli, aki egyedül áldott az asszonyok között, aki malasztal teljes, akivel az Úr van. ő meg az Úrral van, fogantatása pillanatától kezdve, azért, hogy az Isten Megtestesült Fiának az anyja lehessen. Ezért mi azt is elmondhatjuk róla, hogy Isten Anyja. Aki nekünk is Édesanyánk.

Mindezt jelenti az ő neve számunkra. De amikor mi hozzá jövünk, hogy vele együtt várjuk a Megváltó születését, akkor a Szűzanya tanít. Nem elméleteket és nem az álmodozásait. Nem azt mondja el: gyermekeim, én ma azt álmodtam, hogy... figyeljetek csak ide, micsoda érdekes... Hanem elmondja nekünk a titkot. Amit ő kapott. Megosztja velünk a titkot. Titkot cserél velünk. És ezzel a lelkületét tudja átadni, azt a lelkületet, ami szeplőtelen. Azt a lelkületet, ami megmutatja, hogy a Szentháromság szeretetéből fakadóan, az Isten eredeti terve szerint milyen az ember. Tárgyilagos, gondolkodik, szelíd, azaz igaz, ártatlan, jó és hálás.

Hogy tárgyilagos, azt ott lehet látni, amikor Gábrriel jön, és köszönti Máriát olyan formában, ahogyan embert még nem köszöntöttek: Üdvözlégy malasztal teljes. És Mária gondolkodni kezd, miféle köszöntés ez? Azután hallja az üzenetet és meghajlik: legyen nekem a Te igéd szerint, mert én az Úr szolgáló leánya vagyok. Nem küldi el az angyalt azzal, hogy „ne haragudj, valószínű címet tévesztettél, hiszen nekem van egy vőlegényem, én hamarosan feleségül megyek hozzá..., miket beszélsz nekem össze-vissza?” Nem. Hanem az ő szeplőtelen szíve azonnal fölfogja, hogy az Úrnak, a Mindenhatónak – úgy látszik – más terve van vele, mint amit a szülei gondoltak róla, s amit eddig ő is elfogadott. És meghajlik.

Azután útrakel. Mert Mária ember. Tudja, hogy az üzenet, amit hallott, nem ebből a világból való. Azt hallotta: te férfit nem ismersz és mégis anya leszel... a Szentlélek száll tereád... Ezt se hallotta még senki, sem előtte, sem utána. De kapja a jelet is: a te idős rokonod, Erzsébet gyermeket vár! Nagynénéd, édesanyádnak a húga, aki felől az elmúlt hetekben, hónapokban hírek jöttek – melyek hallatán nyilván Máriának is összeszorult a szíve –, hogy Zakariás egy nap némán érkezett haza a szolgálatából. Nyilván megrezdült Mária is: jaj Istenem, mi lesz Erzsébettel, akinek nincs gyermeke..., mi lesz vele, ha a férje, Zakariás meghal?! S most hallja az ellenkezőjét – a te idős rokonod, Erzsébet gyermeket vár! Azonnal útrakel. És nemcsak azért, hogy ííme megbizonyosodjon az angyal szavának igazáról, hanem az

a szeplőtelen, fiatal szív érzi és tudja, hogy ennek az öreg nagynéninek bizony segítségre van szüksége. Kell melléje valaki, aki szól hozzá. Hiszen a férje nem tud. Megy, és amikor Erzsébet meghallja az ő köszöntését, akkor betelik Szentlélekkel. És ez az Éva-leánya asszony, aki eddig arra volt büszke, hogy „megpukkadnak a szomszédasszonyaim, hogy nekem is lesz gyermekem”, – most nem erről beszél. Hanem azt mondja: Te áldott, az asszonyok között! Hogyan lehetséges az, hogy az én Uramnak az édesanyja... – Vajon Erzsébet honnan tudta, hogy ez a fiatal kis Mária gyermeket vár?! Mert tudta. És kérdez: hogyan lehetséges ez, hogy az én Uramnak édesanyja hozzám jön?!

És most mutatkozik meg Mária tárgyilagossága. Nem azt mondja: Ugyan, ne beszélj már ilyeneket... s főleg ne túlozz... szó se róla. Mária elfogadja ezt a – megint csak egyszer elhangzott – választ a köszöntésére. Ő azonban nem verseng a leánytársaival – s nem azt mondja, amit az Éva leányai, hiú női lelkek mondanának a természetük szerint: na ugye, ide nézz... –, hanem énekelni kezdi a Magnificatot. Ami nyilván az egész út során, amíg jött, született a lelkében, zsoltársorokból, emlékekből, évszázadok hagyományából. És fölfakad az ajkán egy hálaének, amit az Egyház tőle megtanult, s minden áldott nap, este imádkozzuk a vesperásban, kérve őt: Édesanyánk, Szűzanyánk, segíts nekünk, hogy ezt a lelkületet megtanuljuk tőled! Amelyik tárgyilagosa, igaz, szelíd, jóságos és tudja, hogy honnan való mindaz, amije van.

És most idézzük föl azt a reggelt, amikor a szentlecke arra tanított minket, hogy szelídülünk kell! Nem egyenzubbonyt kell magunkra húzni, s nem valami ufó-lénnyé kell válnunk, hanem *személyé*, akinek neve van, melyet csak az az egyvalaki visel az egész történelemben, aki én vagyok. Bennünket ugyanis meg tud kísértetni az, hogy: „Miért is mondjak hálát én?... a nyomorúságaimért?!... a gondjaimért?!... a meg nem oldható családi bajokért?!... miért?!” S erre a Szűzanya kicsit szomorúan ránk mosolyog és azt mondja, hogy: Gyerekem, amíg így gondolkodol, addig még egyetlen szót nem hallottál meg tőlem. Még – úgy látszik – nem gondolkodtál el, és nem érintette meg a szívedet az, hogy az első, amiért hálát adhatsz Istennek, az, hogy létezel. Hogy vagy. És hogy úgy létezel, hogy úton vagy hazafelé. Gondolkozzál el ezen és fogadd el magadat, meg az életedet. És ne a szomszédasszonyaiddal, barátnőiddel, meg barátaiddal akarj versengeni, hogy ki a nagyobb, hanem fogadd el magadat olyan kicsinek, amilyen kicsinek érzed magadat. És akkor elkezded majd észrevenni az igazságodat, a jóságodat, s azután elkezdhetsz ártatlanul jó lenni.

Mert a Szűzanya lelkületével nézve az életet, mi olyanok vagyunk, mint egy kert, vagy mint egy virágos rét, ahol nem egyformák a virágok, sem a növények. De mind a Nap fényétől szép és színes. Hát így vagyunk mi a mi Istenünkkel, a mi Megváltó Krisztusunkkal. Tanítson minket a Szűzanya a maga tárgyilagosa és hálás lelkületére! Amen.

December 22.

Napi könyörgés

Istenünk, ki Egyszülötted eljövetele által akartad megváltani az elbukott embert, kérünk, add, hogy akik alázattal hiszik a Megtestesülés misztériumát, örökösei lehessenek az örök életnek. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke *1Sám 1,24–28.*

Evangélium *Lk 1,46–56.*

Testvéreim! Betlehemben vagyunk. Betlehemben, ahol éjszakára remélhetőleg Szent József is vissza tudott térni a népszámlálás zűrzavarából. És most itt, az utolsó reggeleken mindkettőjüket, a Szűzanyát is, Szent Józsefet is kérjük, hogy meséljék el nekünk, milyen volt az az első, tökéletes ádvent, amit ők éltek át, várván a Gyermekek születését.

És akkor Szent József elmondja: Tudjátok, mire mi Betlehembe kerültünk, Názáretből, az én életem nagy drámája itt is lezajlott. Kicsivel később, mint a Szűzanyáé, pontosabban három hónappal később. Mert – mondja Szent József – felém is elhangzott a kérdés: elvállalod? ... hogy a születendő Megváltónak a gondviselő atyja légy? Elvállalod Máriát? Szűz jegyesedként? És – mondja Szent József – nem értettem én ezt. El is döntöttem magamban: holnap reggel én bizony megírom a válólevelet Máriának, s vérzik ugyan a szívem és hullanak a könnyeim, de búcsúznunk kell! Nekem ahhoz az élethez, Mária, ami benned már láthatóan jelen van – te is tudod, én is tudom, az Úr is tudja –, nekem fizikailag, biológiailag nincs közöm. És amikor – mondja Szent József – végre azon az éjszakán el tudtam aludni, jött az angyal, Gábrriel, aki rólam is mindent tudott. Tudta, hogy Józsefnek hívnak, tudta, hogy mi bajom van éppen, és elmondta az Úr akaratát: Ne féld magadhoz venni Máriát, mert te ugyan nem tudod, hogy miként lehetséges ez, de most teljesedik be minden ígéret, amit Ádám és Éva, Ábrahám és Dávid kapott. És József, te leszel az, aki nevet ad ennek a gyermeknek. És Jézusnak fogod hívni, ami azt jelenti: az Istentől jött szabadító. És – mondja Szent József – szinte azonnal fölébredtem; s a dolog kivilágosodott. Hogy itt nem házasságtörés történt, és Mária nem erőszaknak esett áldozatul, hanem az Úr a maga végtelen irgalmában meglátogatott minket és valami elkezdődik, aminek én a szolgája lehetek közvetlen közletről. Nem írtam meg a válólevelet. Csak összenéztem Máriával, és ő, a Szeplőtelen látta a szememen, hogy én elfogadom azt, amit nem lehet megérteni. De az Úrtól való és üdvösséget hoz.

József is Isten irgalmát tapasztalta meg. Azt az irgalmat, amit az Egyház a szentévből tágabba nyitott kapukkal kínál föl mindazoknak, akiknek van fülük és meghallják a hazahívó szót.

És azt mondja a Szentatya a szentévi bullájában, hogy senki ne zárkózzon el az isteni irgalom elől, amely atyai irgalom. Ezért kell megbocsátani, bocsánatot kérni, és elkezdni gyakorolni az irgalmasságot.

A Szentatya bullájának van két vagy három mondata, amit előbb fölolvassok, azután megpróbáljuk egy kicsit a szívünkbe zárni.

Azt mondja a Szentatya: A megbocsátás fölötti örömeink erősebbnek és nagyobbak kell lennie minden bosszankodásnál, éppen ezért senki nem viselkedhet úgy, mint a tékozló fiúnak a bátyja, aki látta, hogy az öccse irgalomra lelt – és ez őt bosszantotta. Ha megtörténik ez, hogy bemegyünk az atyai házba és részt veszünk az ünnepen, a menyasszony-Egyház abban a szépségben és életszentségben ragyog föl a világ szeme előtt, amit az Úr

kegyelméből nyer. Mert kétezer éve az Egyház az a jászol, amelybe Mária fekteti Jézust és minden nép imadására és szemlélődésére bízta. A menyasszony alázatossága méginkább ragyogtassa föl az általa őrzött és ünnevelt Eucharisztia fönségét és erejét. Ez azt jelenti, hogy az irgalomra lelt emberek az Egyházban, mi a templomban vagyunk az a jászol, amibe a Szűzanya újra meg újra elhelyezheti a Gyermekeket, az Isten Fiát.

Persze ez a jászol élő, eleven személyekből áll. Emberekből, akik vagy Szent József módjára a vőlegény szeretetét élik, vagy a Szűzanya módjára, a menyasszony és az édesanya szeretetét élik. A családban, egy szerzetben, papként, magányosan, özvegyként, magáramaradottan. Mert amikor itt vagyunk az oltár körül, akkor hozzuk a tapasztalatainkat, az életünket, meg az emlékeinket. És újra mondom, a mennyország életének az egyik nagy fejezete lesz az, amikor már ott boldogan és biztonságban el tudjuk majd mesélni, mindegyikünk, a saját életünk történetét, ami Isten irgalmának a története bennünk.

Innen van az, hogy egy katolikus családban más a férj és a feleség, a szülők és a gyermekek, a gyermekek és a nagyszülők kapcsolata, mint a világban. Innen van az, hogy egy szerzetes – főként egy szerzetesnő – teljesen meg tudja élni azt, amit a Szűzanya megélt. És ezek az életek termékenyek, nemcsak biológiailag, lélekben méginkább. *Mátság* ez. De nem úgy, ahogyan a világ visszaél ezzel a fogalommal, hanem úgy, hogy ezek a kapcsolatok – jegyesi, férj-feleség, szülő-gyermek, s egyéb kapcsolatok – úton vannak a tökéletesség felé. Mert példát a tökéletesből merítenek. A Szűzanya és Szent József, kettőjük, és az isteni Gyermek, Jézus, Mária és József kapcsolatából.

Amikor ezt az ember elkezdi hallani, az első kérdés egy gondolkodó emberben ez: miként lehetséges ez? – Az összes szentek, főként a vértanúk odateszik az ember szemé elé: ne azon töprengj, hogy miként lehetséges ez, hanem higgyj! Higgyj és add oda magadat a Megváltó Krisztusnak. Azután majd a végére kiderül, hogy a te személyes életedben is hogyan vált lehetségessé az, amit te hittél – minden nehézség, minden képtelenség, a világ és az ördög minden próbálkozása ellenére is – és megtörtént. Mert az Úrnak nemcsak Mária meg Szent József életében nem volt lehetetlen semmi, az Istennek abszolút nem lehetetlen semmi! Még az sem, hogy bennünket üdvözítsen. Innen fakad a reményünk. És innen a bizalom a Megváltó Krisztus felé.

De most, amikor már csak két Roráté van hátra, holnap meg holnapután, kérjük meg a Szűzanyát is, Szent Józsefet is, hogy imádkozzanak értünk! Hogy meghalljuk az isteni irgalom haza hívó szavát. Illetve, ha már otthon vagyunk, az atyai házban, akkor tudjuk erősen szeretni az Egyházban Istent, egymást és a kívülállókat is. Amen.

December 23.

Napi könyörgés

Mindenható, örök Isten, Fiad test szerinti születésének napját közeledni látván kérünk, engedd, hogy az Ige, ki minket arra méltatott, hogy a Boldogságos Szűz Máriától testet öltson és közöttünk lakozzék, legyen irgalommal méltatlan szolgálid iránt. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke *Mal 3,13–24.*

Evangélium *Lk 1,57–66.*

Testvéreim! A Szentatya amikor a rózsafüzérről beszél nekünk, azt mondja: elsőként ezt az imafajtát a Szűzanya imádkozta. Akivel történtek misztériumok és ő a szívében őrizte a történeteket. Azután emlékezett és elgondolkodott a történeteken, és a lelke szeme előtt elkezdtek a dolgok összeállni.

Mi pedig, amikor itt a karácsony előtti hajnalokon próbálunk nagyon csöndesen bemenni a betlehemi barlangba, megkérni a Szűzanyát: Mária, te Boldogságos, Jézus Anyja, Isten Anyja, engedd meg, hogy körülüljünk... azután mesélj!... Mama, mesélj!... mondd el, hogyan is kezdődött... – a Szűzanya megosztja velünk a titkait. Az emlékeit, amik – mert az Istentől valók – nem múlnak el. Sem az ő életéből nem koptak ki, sem az Egyház életéből nem múltak el azok a titkok, amiket a Szűzanya nekünk elmond.

És már hallottuk, hogy micsoda boldog reggel lehetett az, amikor Szent József az angyali intelem szerint eldöntötte, hogy gyermeket vár ugyan a jegyesem – és nem tőlem –, de hiszek az angyali szónak és magamhoz veszem őt. Vállalom. Azon a reggelen, amikor szívében e döntéssel találkozik Máriával, Mária elkezd megosztani vele a titkát. Az Ige megtestesülésének titkát. És micsoda boldogság töltötte el mindkettőjüket, hiszen ránk tekintett az Úr! Még nem értjük, hogy ebből mi lesz, de itt valami történt, ami eddig soha nem történt meg, és – ezen talán még nem is gondolkoztak el – ezután sem fog megtörténni soha, de elkezdődött a megváltás. Mert az, Aki ott él már Mária szíve alatt, azért jön, hogy megszabadítsa a népét a bűneitől, és Királya legyen a mindenségnek. Ezt a titkot először ők ketten cserélték ki egymás között.

De a Szűzanyának ekkor már volt egy ugyanilyen élménye; egy ugyanilyen titokcserés napja, sőt, már nem is egy, hanem inkább kettő. Az első az volt, amikor belépett Zakariásék házába, köszöntötte Erzsébetet és a két kismama titkot cserélt. Aminek egy olyan következménye is van, hogy János még anyja méhében megszabadult az eredeti büntől. De ez a két kismama vagy három hónapon át mást sem csinál, mint várják a kis János születését, és cserélik a titkukat. Amit az édesapa, az öreg Zakariás pap némán figyel. És hall. Mert az angyal nem azt mondta neki: nézd, nem hittél, ezért most olyan csapással sújtalak, hogy süketnéma leszel. Nem ezt mondta neki. Hanem azt mondta: megnémulsz, de hallani fogsz. Az öreg Zakariás pap tehát hallja a két kismama titokcseréjét, és ő, a teológiailag művelt, öreg pap, aki nemcsak a Törvényt ismeri, hanem a prófétákat is, ő tudja, hogy vagy négyszáz éve nincs próféta Izraelben, de az utolsó, Malakiás – akit hallottunk a Szentleckében –, Malakiás prófétánál az Úr megígérte, hogy nem engedi elveszni sem a népét, sem a papságát, hanem megtisztítja. A Megváltó előtt azonban jön majd egy próféta, aki olyan lesz, mint Illés. És ez a néma, öreg pap, miközben hallja a Szűzanya meg Erzsébet titokcseréjét, látni kezd. És újra hallja a próféciaikat. És elkezd látni, hogy ez a gyermek, a János, aki hamarosan születni fog, ő az, akiről az Úr azt mondta: küldöm a prófétát a Megváltó előtt.

Megszületik a gyermek! Micsoda boldog nap! Erzsébetnek is, hiszen világra tudtam hozni! El! Zakariásnak, hogy tényleg fiú lett, ahogy az angyal mondta. A Szűzanyának, Máriának, hogy íme a jel. Gábrriel igazat mondott.

Eltelik a nyolc nap, jönnek, hogy nevet adjanak a gyermeknek és amikor Zakariás kéri az írótablát – hiszen még néma – és ráírja, hogy *János a neve*, minden családi hagyomány ellenére János a neve, akkor megoldódik a nyelve. És a Benedictust kezdi énekelni. Mert ahogyan a Szűzanya szívében, miközben Názáretből úton van Ain-Karin felé, összeállt a Magnificat, s ezért Erzsébet szavaira – honnan az nekem, hogy az én Uramnak az édesanyja hozzám jön? – az a válasza, hogy *magasztalja az én lelkem az Urat...*, és elénekli a Magnificatot, Zakariás ugyanígy tesz. Miközben hallotta a titokcserét a kismamák között, a szívében megfogalmazódott a Benedictus: Áldott az Isten, Izraelnek Istene, mert meglátogatta és megváltotta az ő népét. Ahogyan megígérte. Megszabadít minket az ellenségeinktől. És Zakariás profétálni kezd: te pedig, gyermek, kicsi Jánosom, Jancsikám – mondaná magyarul –, te pedig az Úr profétája leszel. Elmégy majd elkészíteni az Úrnak az útját. És összebékíteni a nemzedékeket.

Micsoda boldog reggel ez!... Amikor az öreg pap a maga profétai látásával belép a titkot cserélők közé!... S megosztja velük az általa látott titkokat...

És ilyenek történnek ám velünk is! Mert amikor vallásos emberek családban, rokonságban, ismeretségi körben összejönnek, s olyan jól tudnak beszélgetni, igazában titokcsere történik. Nem beszélve a rózsafüzér-társulatokról. Ahol ez periódikusan történik.

És az Egyház tanítja, hogy egy jó halál, az egy óriási titokcsere. Amikor az ember előtt föltárul az a másik világ, az Isten Országá, és az ember is leplezetlenül, a maga valóságában megmutatkozik, nemcsak az ítélő Krisztus előtt, hanem mindenki előtt, aki a mennyországban van.

Mint ahogy az Úr Krisztusnak a második eljövetele, a világnak a vége szintén egy ilyen titokcsere lesz. Amikor az Úr visszajön és a maga dicsőségében megmutatja, hogy mi is volt az emberi történelem, és mit ért abban egy-egy embernek a küzdelme, jósága, igazsága; és a szelídeket, akik engedték magukat megszelídíteni, akik tudtak bűnbánattal küszködni azért, hogy igaz emberek legyenek, meg ártatlanok, meg jók, azokat ő kézenfogja és beviszi a mennyországba. Azért, hogy attól a boldog reggeltől kezdve, mindörökre megossza velünk a maga isteni életét. Amit a Szűzanya már ismer.

Éppen ezért már most is, amikor mi kérjük őt – Mama, mesélj! – Mária titkot tud velünk cserélni nemcsak a múltból, ami már megtörtént, nemcsak arra tud tanítani, hogy „nézd csak a saját életedet, mi minden történt veled, kegyelemből”; hanem ő ismeri a jövőnket is. Ezért tud nagyon vigasztalni. Mindenkint. Azokat is, akik esetleg ezen a karácsonyon először lesznek egyedül, s úgy érzik, hogy jó lenne most átaludni egy hetet és nem átélni egyedül a szentestét. Merjük... és főleg, akik magányosak, merjük Betlehemben tölteni a szentestét. És kérjük meg a Szűzanyát már most, hogy a titkait, amiktől ő boldog, ossza meg velünk! Amen.

December 24.

Napi könyörgés

Kérünk irgalmas Istenünk, jöjj el és ne késlekedjél, hogy eljöveteled vigasztalásával fölelemeld azokat, akik a te jóvoltodban bíznak. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Szentlecke Mik 4,1–4;5,1–4a.
Evangélium Lk 1,67–79.

Testvéreim! Elérkeztünk az utolsó Rorátéhoz. A készületi idő végéhez. Az Egyház készülődése nemcsak annyi, hogy helyet készít Valakinek, hanem szíveket készít fel. Azt szeretné, hogy amikor az Úr jön, örömét lelje azokban, akikhez eljön.

Zakariásnak, az öreg papnak – öreg? lehetett úgy 60 éves... a mai öreg erre azt mondja, mi az, hogy öreg?... még fiatal ember! –, aki ismerte a próféciákat, volt kilenc hónapja, amit némaságban kellett töltenie. S amikor a hatodik hónap végén megérkezett Mária Názáretből, ez a néma, öreg pap hallotta a két kismama titokcseréjét, s elkezdett érelődni a szívében a hálaének, a Benedictus, melyben Zakariás elmondta, hogy itt most valami nagy beteljesedés kezdődik el. Eddig a pillanatig a próféták láttak sok mindent, de mind úgy beszélt, mint Bálaám: látom, de nem tudom megmondani, mikor, a helyet se tudom megadni, de az Úr küldi a Csillagot. Küldi a Megváltót.

Az öreg Zakariás pedig látja, hogy itt van. És már jön. Már itt van a küszöbön. Azután mikor megoldódott a nyelve, akkor nyilván ő is megosztotta a titkát – a már édesanya – feleségével, Erzsébettel és a még kismama Szűzanyával, s először hallotta Erzsébet is, hogy mi történt Zakariással a templomban. És Zakariásnak a szavában ott cseng a bánat: én Istenem, ha én nem hitetlenkedem, nem kellett volna megnémulnom és mindent el tudtam volna már eddig is mondani az Üdvözítő Isten irgalmas szeretetének a titkáról – és nem tehettem. De most teszem. Mert megoldódott a nyelvem.

Amikor mi az Egyházban készülődünk, háromféleképpen tudjuk a szívünket készíteni. Úgy mint gyermek, mint szolga, és mint jegyes. A kicsinyek, amikor kezdik fölfogni, hogy karácsonyra készülünk, mindig azt hallják: lehetnek kívánságaid. Kérhetsz a Jézuskától dolgokat, de légy jó. S a kicsinyek ilyenkor vissza szoktak kérdezni, hogy mit jelent jónak lenni? S akkor a jó szülők elmondják, hogy ezt meg ezt ne tedd, mert akkor rossz vagy; ezt meg ezt légy szíves csináld meg. Akkor jó vagy. És egy gyermek, ha készülődik, akkor a maga kicsi módján ezt próbálja megélni: jaj, csak rossz ne legyek és csak jó tudjak lenni!

Egy szolga, egy alkalmazott, egy munkavállaló amikor készülődik, az urával való találkozásra, a legalapvetőbb kérdés az, hogy hűséges volt-e és hűséges marad-e a megegyezéshez, amivel a kapcsolatuk elindult? Amivel az úr – legyen az egy földbirtokos, legyen az egy tőkés, akárki – valamit rábízott az alkalmazottjára, s kamatostul várja vissza. Egy szolga számára kulcskérdés a hűség, és az ura megbecsülő szeretete. És ha tényleg készülődik, akkor nem csalja meg az urát. Nem kezd a saját zsebére gazdálkodni, nem próbálja meg kitolni az elszámolás időpontját, vagy netalán eltenni láb alól a gazdát, hogy ne kerüljön sor elszámolásra. A hűséges szolga örömmel készül a számadásra.

Egy jegyes pedig sokszor anélkül, hogy megkérdezte volna, tudja, hogy a jegyesemnek mivel járhatok a kedvébe, és milyennek kellennem, hogy az ő szemében szép legyek... s örülni tudjon nekem.

Amikor mi készülődünk, ez a három lehetőség áll előttünk. És ahogyan múlik az idő, az ember lelke a gyermekkorból egyszer csak belenő a szolgáló felnőtt korba, azután abból

átnövekszik az érett, öregedő jegyességbe. Ami persze furcsa, mert a mi emberi világunkban a jegyességhez a fiatalság tartozik. De a lélek nem öregszik. A lélek az örökkévaló Istentől való szellemi lény, ezért az idő a lélek arcára nem ráncokat vés, hanem lehetőségeket hoz, amiktől ez a lélek vagy egyre jobb, egyre hűségesebb és egyre szebb lesz – vagy egyre rosszabb, egyre hűtlenebb, egyre csúnyább lesz. De a lélek nem öregszik.

Gondolom, mindegyikünk tapasztalja, hogy a lelkünk néha riadtan veszi észre azt, hogy a test kezdi nem követni a lélek szavát. Kezd a maga útján öregedni. A testünk. De a lelkünk nem. És a Megváltó a lelkünket keresi, a lelkünkbe jön.

Hát, most ezen az utolsó hajnalon köszönjük meg az Úr Krisztusnak, hogy itt lehettünk. Azután most újra gyűjtsük magunk köré lélekben mindazokat, akik ismerőseink, barátaink, akiktől esetleg tudjuk, hogy de szívesen itt lettek volna! – és nem jöhettek. Meg azokat is, akik tavaly még itt voltak és már elköltöztek ebből a világból a másikba.

Megköszönjük a Szűzanyának, hogy hallgathattuk őt. Hogy odaülhettünk a lábához. Megköszönjük neki, hogy megosztja velünk a titkait. Mert a Szűzanya olykor elmondja nekünk: tudjátok, az én legnagyobb titkom az, hogy *nagyot cselekedett énvelem a Hatalmas*. Nem én, Ő! És én engedhettem és akarhattam, hogy a kegyelem, amit Isten nekem – és rajtam keresztül nektek – adni akart, azt én akartam, hogy történjék. Ezért lettem az Úr Szolgáló leánya. Végigszolgáltam az életem. És a végén, amikor elmentem innen, addigra már láttam a titkot, hogy a bennem működő Szentlélek mennyire széppé tudta tenni a lelkemet. Gyermekeim – mondja a Szűzanya –, engedjétek és akarjátok ti is, hogy a kegyelem, ahogyan folyamatosan, évről-évre és napról-napra jön, formáljon benneteket! Akarjátok! Akarjátok jók lenni, hűségesek lenni, hogy a végére szépek legyetek! Mindegyiktek a maga módján – szelíd oroszlánként, medveként, ökörként, kígyóként –, mert a szelídség megszépít.

A születő Kisdednek pedig dicsőséget ad az, amikor ott, a jászla körül szelíd emberek köszöntik Őt.

Adjunk hálát az Úrnak, hogy részesei lehettünk a megváltás misztériumának. Imádkozzon értünk a Boldogságos Szűz, hogy a titkot, amit az Úr ránk bízott és amit megoszthatunk másokkal, azt jól, szelíden, ártatlanul és szépen tudjuk őrizni és megosztani. Amen.

Karácsony

Éjféli szentmise

Könyörgés

Istenünk, ki ezt a szentséges éjszakát Krisztusnak, az igaz Világosságnak fényével ragyogóvá tetted, kérünk, add, hogy akik Fiad misztériumait megismerjük itt a földön az ő örömeit is élvezhessük a mennyben A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány Iz 9,1–6.

Szentlecke Tit 2,11–14.

Evangélium Lk 2,1–14.

Testvéreim! Kétezer éve annak, amit az evangelista elmondott, ezért a pápa Szentévet hirdetett.³ Egy esztendőt szentel az Egyház a megtestesülés misztériuma emlékezetének, illetve tágabbra tárja az Egyház a kapukat és belekiáltja a világba: Emberek, aki békére vágyik, hallja meg az irgalmas Atyaisten haza hívó szavát és induljon el. Tegye meg az első lépést a bűnbánattal, azután folytassa az utat a megbocsátással, s még tovább folytassa a jósággal mások felé. És akkor megtapasztalod, ember, bárki vagy, azt a békét, ami a Megváltóból fakad, s amely csak a megváltott, jóakarató emberek szívében talál otthonra.

A Szentatya percekkel ezelőtt, kézbe véve az evangéliumos könyvet – a teljes Evangéliumot! –, először kinyitotta a szentévi kaput, azután magasba emelve az evangéliumos könyvet átlépett a küszöbön és belépett az Isten házába. De előtte fölmutatta mindenkinek a teljes Evangéliumot. Ami Jézus születésének a történetével kezdődik, kereszthalálával, a Mennybemenetellel és a Pünkösddel fejeződik be.

Aki igazán ünnepli a karácsonyt, az tudja, hogy Jézus születésének folytatása van. S azt is tudja, hogy a bűnbánatnak is folytatása van. Utak indulnak el, pontosabban utakon indul el az ember, s ezek az utak haza vezetnek. Amikor a pásztorok meghallották az Örömhírt, hogy „megszületett a Megváltó!”, elindultak, és nem botránkoztak meg azon, amit láttak. Meghallották az angyali szóból: „Ez lesz számotokra a jel: jászolba fektetve találtok majd egy újszülöttet.” Mentek tehát és leborultak előtte.

Az Egyház az Eucharishtiában borul le ugyanez előtt a Krisztus előtt. Akkor is, most is sok-sok kifogást lehet fölhozni, hogy valaki miért nem indul el. Sok-sok szemrehányást lehet felhozni azokra hivatkozva is, akik elindultak és már leborultak a Megváltó előtt. Manapság ilyeneket lehet mondani – és mondják is –, hogy „hát... az Egyház... tessék látni... ilyen. Ahelyett, hogy nagy akciókat szervezne az éhezők, a nyomorultak, a hontalanok, az ilyenek, olyanok megsegítésére, ehelyett mit csinál? Szentévet hirdet, kapukat nyit ki, meg búcsút hirdet. Ahelyett, hogy akciókat hirdetne.”

Az Egyház pedig tudja, hogy amíg az ember meg nem tér, amíg oda nem talál a megváltó Krisztushoz és Tőle, az Isten emberré lett Fiától meg nem kapja a megváltott emberi természetet, s meg nem tanul igazként, igazságosan és jóságosan élni, addig teljesen fölösleges mindenfajta akció. Mert akármilyen programmal indul el egy akció, a bűnös ember

³ A Szentatya Rómában 1999-ben az éjféli szentmisén nyitotta meg Jubileumi Évet.

a saját önző szándékaira használja el. Nemcsak fölhasználja, hanem elhasználja! És az esetek többségében a címzettekhez, akik igazában rászorultak volna, a segítség el sem ér! – Míg ha egy megváltott szívű ember találkozik egy nyomorulttal, segít rajta. Ha mással nem, a résztvevő szeretetével. És mindig kiderül, hogy annak a másiknak, annak a nyomorultnak, előbb van szüksége egy jóakarató emberszívre, mint a legkülönbözőbb segélyakciókra.

Ezért meri az Egyház most, a 2000. évben meghirdetni a Szentévet. És arra hívni mindenkit: Indulj el hazafelé, engedd, hogy az atyai irgalom átöleljen! Mert ha megtapasztalod, hogy milyen jó az Isten, föl fog ébredni a szívedben a jóság utáni vágy, abban a formában, hogy te is jó légy a másikhoz. A férjedhez, a feleségedhez, az anyósodhoz, a szomszédodhoz, – a másik emberhez.

Elmondhatatlan ajándék az, amivel a pápa most megajándékozta az egyházat. Fogadjuk el! És még ha eddig nem is figyeltünk föl arra, hogy mi a Szentév lényege, most halljuk meg a hívó szót! Azután a bűnbánattal, a megbocsátással, a jósággal induljunk el hazafelé. Mert bennünket haza vár az Isten! Ennek jele minden szentmise. És aki oda talált már Betlehembe, és tudott már leborulni az újszülött Kisded előtt, az tudja: ugyanő van jelen az oltárainkon az Eucharisziában. Egy jó karácsonyi szentáldozás azt jelenti: bárhonnan jöttem, bármi volt a hátam mögött, a bűneimet megbántam, elindultam és már megtaláltam a Megváltót. Ami feladatként megmaradt, az az, hogy engedjük, hogy ez a Megváltó Krisztus tényleg átalakítsa a szívünket igazzá, igazságossá, jóságossá.

S amíg a földön élünk, addig mi föl se tudjuk mérni, hogy mekkora dicsősége az Istennek, az Atyának, a Fiúnak meg a Szentléleknek a megváltott ember. Az az ember, aki megteheti, hogy szembeszegül Istennel, megteheti, hogy befogja a fülét vagy átkozza az Istenét. Megteheti. De elvész tőle. – A gondolkodó, érző szívű ember azonban egyszer csak odafordul Istenhez, bocsánatot kér, megbocsát és elkezd jó lenni.

Adja meg nekünk az Úr Krisztus, hogy ez a Szentév hozza meg vagy az első lépéseket hazafelé, vagy a lépteink szaporázását, ha már hazafelé visz az utunk, hogy miként most ide értünk és itt lehetünk az Úr oltára körül, egykor átlépve a halálnak a küszöbét, a mennyei otthonban is otthonra találjunk, Istenre találjunk és egymásra találjunk. Amen.

Pásztorok szentmiséje

Könyörgés

Mindenható Istenünk, megtestesült Igéd új fénye áraszt el minket. Kérünk add, hogy az a világosság tünődököljön tetteinkben is mely a hit által már lelkünkben ragyog. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány Iz 62,11–12.

Szentlecke Tit 3,1–7.

Evangélium Lk 2,15–20.

Testvéreim! Bárcsak a pásztorok hitével tudnánk leborulni mi, mai emberek a Megváltó Krisztus előtt, miközben ünnepelem emlékezünk arra az istenáldotta éjszakára, amelyen Betlehemben megszületett az Üdvözítő.

Betelt a várakozás ideje. És ahogyan az Úr megígérte, a Megváltó jött. A pásztorok az elsők, akik megláthatják Őt.

Mert a nagy jóvendölések megmondták: Betlehemben fog születni és pásztor lesz. Uralkodni fog, de mint Jó Pásztor, aki a bárányaival együtt éli az életet, és az életét adja értük.

A Szűzanya érti, amit a pásztorok mondanak, akik először halálra-rémülnek, látván a mennyei fényességet és hallván az angyalok énekét – Dicsőség a magasságban Istennek... – azután rohannak, látni a jelet. És amikor elmondják, hogy miket hallottak erről a Gyermekről, hogy ő az Úr Krisztus, a Fölkent, Aki uralkodni fog, nemcsak Jákob házán, hanem a mindenségben, a Szűzanya érti, hiszen Gábriel ugyanezt mondta öneki.

És ott fekszik a jászolban egy újszülött. Aki majd életét adja a népéért és ahogy Mikeás látta, áll majd és legeltet. És körülötte megbékél majd az emberiség, meg a világ, mert ő maga lesz a Béke. De csak majd a végén. Hiszen eltelt kétezer esztendő az ő születése óta, és a földön háborúk vannak. Fegyvereket gyártunk, hadgyakorlatokat tartunk és egyszer csak bevetjük a csapatokat meg a fegyvereket.

Betlehemben is, mint halljuk, hadiállapot van ma is. De minden nemzedék és minden egyes ember megkapja a lehetőséget, hogy meghallja az Üdvözítő születésének örömhírét és elinduljon, hogy találkozzon Ővele. Különös, hogy aki nem hisz, s akiben egy csöppnyi szeretet nincs a Megváltó Krisztus iránt – az el se indul. Néha voltak és vannak a történelemnek periódusai, amikor fegyverrel indulnak ellene. Ma, úgy tűnik, nem ilyen periódus van. De aki nem hisz, nem indul el.

Mi elindulhattunk. És itt vagyunk és az a csodálatos születés, ami Betlehemben történt, megjelenik közöttünk, az oltáron. És amikor mi leborulunk a szentségi Jézus előtt, s főleg, amikor áldozunk, mint a pásztorok, leborulunk Előtte és szemléljük Őt, aki ránk mosolyog, azután néha megéreztetni velünk, hogy mit jelent ez: ő majd áll és legeltet, és ő maga lesz a Béke. Néha megajándékoz bennünket tapasztalható formában is, érezhető módon az ő békéjével. De nekünk szelídeknek kell lennünk. Hinnünk kell Benne és szeretnünk kell Őt.

Kérjük meg a Szűzanyát, engedje meg, hogy most ott legyünk az újszülött Jézus körül, a jászolnál. És a hitvallásunkat hódolatul fogadja el ez a kis Újszülött, aki nekünk a Pásztorunk. És ő maga – aki tudta, hogy mi vár rá, és nem fordult vissza; hanem jött és meghalt értünk –, áldjon meg minket és valóban legyen, a mindennapjainkban legyen a Pásztorunk. Amen.

Ünnepi szentmise

Napi könyörgés

Mindenható, irgalmas Istenünk, ki a teremtésben csodálatosan megalkottad és a megváltásban még csodálatosabban újjáalkottad az embert, kérünk, segíts, hogy részesei lehessünk Fiad istenségének, ki minket arra méltatott, hogy részese lett emberségünknek. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány Iz 52,7–10.

Szentlecke Zsid 1,1–6.

Evangelium Jn 1,1–18.

Testvéreim! A mai nap az üdvösségünk születésének az ünnepe. Akinek él a lelke és hallja az Egyházban a hívó szót, és ma szentmisére megy és megáldozik, jelét adja annak, hogy Istenem, mint a pásztorok, én is meghallottam az örömhírt, hogy megszületett az Üdvözítő és tudom, hogy hol kereshetem. És eljöttem Hozzá.

És az Üdvözítő igazában a mi boldogságunkat hozza. Visszahozza azt a boldogságot, amit a Paradicsomban tőlünk elloptak. Nekünk ugyanis a boldogsághoz két dolog kell. Az első – és a fontosabb – , hogy legyen Valaki, nálunk hatalmasabb, akiről tudhatom, hogy a hatalmával szeret és tudhatom, hogy nyugodtan rábízhatom magamat. Mint egy kicsi gyermek a szülőre. Azaz... én, az ember gyermeki bizalommal lehetek az Isten iránt. Ez a boldogságunk első és alapvető feltétele. – A második, hogy ne legyek egyedül. Legyenek körülöttem testvéreim. Erre teremtett minket az Isten. És az ördög, amikor bennünket szembefordított az Istennel és elültette a szívünkben a gyanakvást, ezt lopta tőlünk el. Elkezdtünk félni Istentől, elkezdtünk bújni előle – és elkezdtük ölni egymást. S úgy látszik, hogy – néha mondjuk is –, ebből az ördögi körből nincs kitörés. Nincs. Mindaddig, amíg egy-egy emberi szív oda nem talál a Megváltóhoz, s tőle meg nem hallja az örömhírt: Figyelj csak, tarts bünbánatot! Én elveszem a bűneidet, és utána teljes bizalommal ráhagyatkozhatasz Istenre, hiszen ő téged szeret; s ezután elkezdheted szeretni a felebarátodat. – Ha valaki nem talál oda Krisztushoz, erre nincs mód.

Az Úr Krisztushoz azonban nem lehet úgy odatalálni, mint egy TV-műsorhoz. Az a békesség, az a boldogság, amit az Úr Krisztus hoz, nem egy világműsor. Nem úgy árad a világra, hogy teszem azt, amihez éppen kedvem van, eszegetek.... iszogatok.... gyilkolom a másikat, s félszemmel figyelem a TV-t, ahonnan az adás rámömlik – azután boldoggá tesz.

Ez nem így megy. Amit az Üdvözítő hozott, azt csak teljesen nyitott és tiszta szívvel lehet befogadni, egy teljesen személyes találkozásban. Úgy, hogy nyitott a szívem, nem akarok (sem átvitt, sem szó szerinti értelemben) megölni senkit, és befogadom azt, aki ott Betlehemben újszülött kisdedként megjelent.

Amihez két feltételt teljesítenünk kell. Az első: bocsánatot kell kérni a mi Istenünktől. Ez hangzik adventről adventre és nagybőjtről nagybőjtre az Egyházban: aki az ünnepre készül, a szentgyónást el ne hagyja! Mert a gyónásban adjuk a jelét annak, hogy Istenem, én egy halom dolgot már megint elvitettem, nem biztos, hogy gonosz voltam, de gyönge voltam.... gyarló voltam... elveszítettem az irántad való szeretetemet, és most jelezni szeretném, hogy megbántam, ne haragudj rám! S a gyónásban hallom: Megbocsáttattak a bűneid, menj békével. – A szentgyónásaink után megéljük, mi az, amikor ártatlan gyermekszemmel nézhetek a Mindenható Istenre. Nem kell Tőle félnem, nem kell előle elbújni sehova. Ez az egyik feltétel.

A másik, hogy a felebaráttal, a mellettem élő emberrel nem hadakozhatok. És nem hordozhatok a szívemben sem gyűlöletet, sem bosszúállást, sem keserűséget. Mivel pedig az ember összeszed, akaratlanul is összeszed egy halom keserűséget – egymás mellett élvén a másikkal akaratlanul is tudunk sérüléseket, bántalmakat, fájdalmakat okozni, sőt, néha tudatosan is tudunk szúrni vagy ölni –, ha valaki azt akarja, hogy az a boldogság, amit az Úr Krisztus nekünk, mint üdvösséget hoz, az övé lehessen, nem hordozhat a szívében gyilkosságot, bosszút, haragot, bántást, keserűséget. És ez magyarul azt jelenti, hogy ha azt akarom, hogy a karácsony békéje az enyém legyen, akkor meg kell bocsátanom, illetve bocsánatot kell kérnem a mellettem lévő embertől, családban, egyedül, szerzetben, papként – teljesen mindegy. Emberként. Mert ember vagyok.

És ha az ember ezt elhiszi és meg meri tenni – hiszen ha először csinálom, úgy tűnik, ez egy örültség, belehalok, a másik kinevet, elkezd rajtam uralkodni, nem csinálom; s marad a háború – akkor kiderül, hogy az a másik nem kinevet, hanem elsírja magát, és azt mondja: megelőztél! Én már hetek óta... hónapok óta.... évek óta hordozom magamban ugyanezt a mondatot – ne haragudj rám –, és nem mertem kimondani.... megelőztél..., de most kimondom. Igazában már nem is tudom, hogy mit kellene neked megbocsátanom, de azt tudom, hogy neked mit kell megbocsátanod nekem. Hát bocsáss meg! S elmondhatatlan az a békesség ami ilyenkor eltölti az embernek a szívét.

Igazában mi, ezzel a két dologgal – hogy bocsánatot kérünk Istentől és gyermeki bizalommal tekintünk Rá, s bocsánatot kérünk egymástól, és megbocsátunk egymásnak – kezdünk hasonlítani ahhoz a Fiúhoz, akinek ma születésnapja van. Aki az istengyermekséget hozza nekünk. Hozza a lehetőséget, megadja a módját és megadja a mikéntjét, hogyan kell ezt megélni.

Hát adja meg nekünk az értünk Emberré lett Fiú, adja meg, hogy a szívünk ezt meg tudja élni. És őrizni tudjuk. Tudjuk azt, hogy úton vagyunk hazafelé és közben mindegyikünk az ő teljességéből merít, kegyelmet-kegyelemre halmozva. Áldjuk ezért az Istent, örülünk Neki és ha egymásban ezt, ezt a fényességet látjuk – tudjunk örülni egymásnak is. Amen.

Szent Család vasárnapja

Napi könyörgés

Istenünk, ki arra méltattál minket, hogy a Szentcsalád ragyogó példaképét állítod elénk, engeddd kegyesen, hogy erényeikben és a szeretet kötelékében kövessük Máriát, Józsefet és a Gyermeket, hogy egykor atyai házad örök boldogságában örvendhessünk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány *Sir 3,3–17.*
Szentlecke *Kol 3, 12–21.*
Evangélium *Lk 2,41–52.*

Testvéreim! Több mint 30 éve ez a karácsony nyolcadába eső vasárnap a Szent Családot állítja elénk, illetve ezen a vasárnapon a katolikus Egyház a Szent Családhoz menekül. Tőlük, a szűz anyától, Máriától, a gondviselő családfőtől, Szent Józseftől és a megtestesült Igétől, Jézustól kérve az oltalmat, meg a kegyelmet, meg a példát, hogy hogyan is kellene élnünk a családokban. Hogy éljünk.

Január elseje körülbelül ugyanez idő óta a békének a világnapja. És a pápa minden január elsejére egy levelet küld a gyermekeinek, meg a jóakarátú embereknek, szerte a világon, hogy ha békét akarunk, akkor mi mindenre kellene figyelni.

A békéről a XXIII. János pápa két hónappal a halála előtt, 1963 Nagycsütörtökén egy külön enciklikát írt. ő látta, amit mi nem is tudtunk, hogy a világ odasodródott az atomháborúnak a közvetlen küszöbére. Mi meg éltük a magunk hétköznapi életét. És akkor János pápa elmondta: gyermekeim, a békét, mint valami törékeny, szinte élő valóságot óvni kell, mert tőlünk függ, emberektől.

És most, a Szentatya ebben a január elsejére küldött üzenetében fölidézi ennek a *Pacem in terris* enciklikának a tanítását. És az öreg pápa megint elmondja: gyermekeim, a békét, a békességet... először létre kellene hoznunk, azután nagyon vigyázni kellene rá... mert a békesség nem sors. A háború nem sors-csapás. Nem váratlan szerencsétlenség. Hanem emberi cselekedetek gyümölcse. A békesség is, s ellentéte, a háború is.

De amit a Szentatya elmond a világnak, minden embernek a világ békességéről, az a családokra is érvényes. Mert lehetetlen egy népnek békességet adni békétlen családokkal. Lehetetlen összehozni egy egységes Európát marakodó népekből. És lehetetlen a világ békéjét létrehozni és megőrizni, ha a népek és a családok nem békességben élnek.

A Szentatya elmondja: tudjátok, gyermekeim, a béke olyan, mint egy szépen megkonstruált épület, aminek alap kell, meg támasztó-pillérek kellene; kipányvázási, fix pontok kellene, hogy magasba szökhessen és álljon. És szép legyen. Alapja az istenadta rend, ami a dolgok és az ember természetébe van írva. Amit lehet vitatni, lehet kiforgatni, de maradandót alkotni csak annak a rendnek az alapján lehet, amit az Isten beleírt az emberi szívbe és minden teremtményébe. Azután ha ez az alap jó és az ember elfogadta, akkor utána van négy kicövekelési pont, vagy négy pillér, ami bármilyen magas épületet bármennyig megtart.

Ez a négy pillér az igazság, az igazságosság, a szeretet és a szabadság; és ez igaz a világ békességére nézve, igaz egy nép, egy ország belső békességére nézve, igaz a családban, sőt, még egy-egy emberszívben is igaz. Békekességünk csak akkor van, ha az igazság, meg az igazságosság, a szeretet meg a szabadság igazán jelen van. S ezek mindegyike erkölcsi kérdés, amit az ember vagy elfogad, megszeret és elkezd ilyen lenni, igaz, igazságos, szerető

és szabad; vagy nem fogadja el, s akkor nincs az a jogrend, nincs az a külső erő, amelyik biztosítani tudná a békességet.

Újra meg újra hallani, meg látni, hogy ha egy családban ezek az erkölcsi értékek meghaltak, akár csak úgy, hogy a család egyik tagja függetlenítette magát tőlük, nincs az a rendőr, nincs az a szomszédság, nincs az a jogrend, amelyik az egymás között verekedő házastársakat békességre tudná vezetni. Vagy az egymás között verekedő gyermekeket. Vagy az egymással viszálykodó nemzedékeket.

Míg megfordítva, ha igazán emberek élnek egy családban, akik azok, akiknek lenniük kell, a férj férj és édesapa, a feleség feleség és édesanya, s így tovább; nem tökéletesek, de igazán azok, akiknek lenniük kell, és küszködnek azért, hogy igazán azok legyenek, s meg tudják siratni bűnbánattal, ha nem azok voltak, aminek lenniük kellett volna, az ilyen családban megmarad a béke.

Az igazságosságban mindenki megadja a másinak azt, amit az tőle joggal elvár, s nem követel többet, mint amit az a másik adni képes és köteles; és ezért mindenkinek fölött ott virraszt a szeretetnek a köteleke. Amely – és itt Szent Pálnak kellene megszólalnia a szeretetről – türelmes, jóságos, nem féltékeny, nem a magáét keresi, mindent eltűr, mindent elhisz, mindent elvisel. És a másinak akkor segít, amikor kell. És örül annak, hogy az a másik a maga igazságában – akár gyermek, akár szülő, akár após, akár anyós, mindegy – megmarad és gyarapszik.

És mindehhez kell a szabadság. Szeretet szabadság nélkül nincs. Igazságosság szabadság nélkül nincs. Még az igazság sem létezik szabadság nélkül. Anélkül az öröm nélkül, ami a szellemi lélekkel bíró emberé, aki látja, hogy mi minden lehetőségem volna... de a lehetőségeim kilencven százaléka abban az állapotban, amiben már vagyok, rossz. Ezért elkerülöm. Az az állapotomban igaz tíz százalék, ami mint lehetőség előttem van, azt akarom. Szabadon akarom. Mert szeretem azokat, akik körülöttem vannak és szeretem az Istent, aki ebbe a rendbe engem beleteremtett.

Milyen messze vagyunk mi emberek, ettől. De legalább tudunk érte küszködni. És ha valaki meg tudott úgy öregedni, hogy tudja: nagyokat nem vétettem, nem voltam én tökéletes, de próbáltam igaz lenni..., próbáltam igazságos lenni..., próbáltam szeretni a felebarátot, a feleségemet, férjemet, gyermekeimet, unokáimat, az öregeket; ha valaki az öregségéből így tud visszatekinteni, valamit megérez a békesség öröméből. Ami persze kíséri – kísérné – végig az életünket, ha békességesek volnánk.

De azok szeretnék lenni! És éppen ezért fordulunk oda a Szent Családhoz, hogy segítsenek nekünk: a Boldogságos Szűz az édesanyákat, feleségeket, nagymamákat, lányokat, Szent József a férjeket, édesapákat, nagypapákat, fiúkat, és mindannyiunkat a mi Megváltó Krisztusunk. Aki magával a ténnyel, hogy családban nőtt fel és engedelmes volt a Szűzanyának is, Szent Józsefnek is, magával az életével elmondja, hogyan is kellene élnünk. És amikor azt mondja: gyertek utánam, az ő követésébe a család élete is benne foglaltatik. Segítsen hát nekünk.

És köszönjük meg a mi teremtő Istenünknek a családot, hogy adta. Meg a rendet, amit belénk írt. Csak adjon nekünk kegyelmet, erőt, türelmet igaznak lenni, igazságosnak lenni, szeretni és szabadnak lenni! Amen.

Jézus nevenapja – Január 2.

Napi könyörgés

Urunk, Istenünk, add meg kegyesen, hogy akik Jézus szent nevét tiszteljük, már a földön érezzük vigasztaló erejét, a mennyben pedig beteljük örökké tartó örömeivel. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány *Iz 9,1–6.*
Szentlecke *Fil 2,1–5.*
Evangélium *Lk 2,16–21.*

Testvéreim! Az Ige valóban Testté lett. Isten örök Fia emberré lett, a Törvény alatt született és a bűnt kivéve mindent, ami az emberi élethez tartozik, magára vett, elvállalt, megélt. A névadását is.

Izraelben az volt a szokás, hogy a kisfiú születése után a nyolcadik napon a férfi rokonok összejöttek, és közülük valaki körülmetélte a gyermeket, azután megkérdezték az édesapát, hogy mi lesz a neve? Az apa megmondta, és akkor az, aki körülmetélte a kicsit, először nevével szólította a gyermeket: a te neved pedig ez lesz.

A körülmetéléssel fogadta be Izrael népe az újszülöttet. A névadásban pedig a dolgok természetes rendje az volt, hogy az elsőszülött fiú az apának a nevét öröklí. Ha nem ez történt, az apának nagyon súlyos indokot kellett mondania, hogy miért nem az ő nevét kapja az elsőszülött fiú.

Ádventben pedig hallottuk Keresztelő János születését. Szent Lukács elmondta, hogy a nyolcadik napon jöttek, hogy nevet adjanak a gyereknek, és kérdezték az akkor még néma édesapát, Zakariást: Mi legyen a neve? Azt várták, hogy az öreg Zakariás magára bök: Zakariás. – De nem! Írótablát kért és a néma, öreg apa ráírta: János az ő neve. Mert Gábrieltől kapta ő a gyermek nevét, és ez a név azt mondta, hogy ez a gyermek a kegyelem hordozója lesz.

Most valami hasonló játszódik le a kicsi Jézus körül. Jön a férfi rokonság, még nyilván a barlang-lakásba, jönnek, kérdezik, mi lesz a neve? A dolgok természetes rendje szerint várják: József. Mi más lenne a neve?! – És nem ezt hallják. Hanem azt hallják: Jézus az ő neve. Megdöbbenek, mert ők értik a szót, hogy a *Jézus* héberül annyit jelent: Istentől jött szabadító. Bizonyára rácsodálkoztak Józsefekre: Mi bajod van? Jézus az ő neve?! És amikor odanéznek az édesanyára, Máriára – józan a férjed? –, Mária rábólint: Igen, Jézus az ő neve.

Később, amikor már Názáretben ácsként dolgozik ez a gyermek, nem úgy hívják, hogy *József fia, Jézus*, hanem úgy nevezik, hogy „a Názáreti”. Amiben van egy adag csúfolódás, mert akkoriban úgy vélték, hogy vajon mi jó jöhet Názáretből? Ha valaki názáreti, az nem sok jót jelent. A keresztre is ez a fölirat kerül: a Názáreti Jézus.

De már az angyal azt mondta a pásztoroknak: „Nagy örömet hirdetek nektek, mert az Úr Krisztus született meg nektek Betlehemben.” Később pedig Péter fölismerte, hogy ez a Názáreti Jézus a Krisztus, az Úr. Az Egyház ezt a négy nevet már együtt használja: a Názáreti Jézus az Úr Krisztus, aki az Istentől jön és megszabadít. Gondoljuk csak meg, hogy amikor mi az imádságainkban ilyet mondunk: Édes Jézusom! Uram Jézus! – hitvallást teszünk. Azt valljuk meg, hogy ez a Názáretben felnőtt Úr Jézus Krisztus nekem személy szerint is az Istentől jött szabadítóm.

Adja meg nekünk az Úr Krisztus, Ő maga, hogy az utolsó pillanatban, amikor átlépjük ennek a földi létnek a küszöbét és meghalunk, még el tudjuk sóhajtani az Ő nevét: Jézusom!

Mert Ő érti a szót. És aki benne hitt, megvallotta Őt, s mert esetleg csúfolódásokat elviselni Őmiatta, azt Ő – ahogy a neve mondja – isteni erejével megmenti. Megszabadítja. Ezért szereti az Egyház annyira az Úr Jézus szent nevét.

Merjük Őt segítségül hívni! És köszönjük meg az Atyaistennek azt a kegyelmet, hogy ezt a nevet, Jézus, mi ismerjük és tudjuk úgy megszólítani az Ő Fiát, hogy Jézusom! Amen.

Vízkereszt – Január 6.

Napi könyörgés

Istenünk, ki Egyszülöttedet e napon a csillag által kinyilatkoztattad a nemzeteknek, kérünk, vezess el fölséges arcod színelátására minket is, kik a hitben már megsmertünk Téged. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány Iz 60,1–6.

Szentlecke Ef 3,2–6.

Evangélium Mt 2,1–12.

Testvéreim! A hírekben nem tévednek, amikor néha ma bemondják, hogy karácsony van, tudniillik a keleti egyházban. A bizánci és az orosz ortodox egyház ezen a napon üli az Úr Krisztus születésének a napját. Ezzel ők nagyon régi hagyományt őriznek, amit Róma 325-ben cserélt föl a december 25-ével. Mert amíg az Egyház üldözött volt, addig a karácsonyt általában január 6-án ülték meg. Bár vannak az egyházatyáknál olyan adatok is, hogy nyár közepén, vagy tavasszal ünnepelték Jézus Krisztus születését. Azután 325-ben a niceai egyetemes zsinaton a római Egyház, illetve az akkori még egyetemesen katolikus Egyház – tehát kelet és nyugat együtt – úgy döntött, hogy a karácsony ünnepe december 25-e legyen, a téli napforduló dátuma. Rómában ekkor lett január 6-a az Úr megjelenésének, kinyilatkoztatásának az ünnepe.

Mert az Ige testté lett, és nemcsak megszületett, hanem az Atya meg is mutatta a Megváltó Fiút a világnak, Izraelnek, az embernek. Ez a „megmutatta az Úr az ő üdvösségét” a mai ünnepnek a titka. A mi Istenünk ennyire szereti az embert: tudja rólunk, hogy mi látni és hallani akarjuk az élet dolgait, ezért megmutatja. Azzal a súllyal, hogy ha üdvözülni akarsz, akkor lássad, halljad és higgyed; és fogadd el Üdvözítődnek a megtestesült Igét.

A II. Vatikáni Zsinat előtt – tehát 1965-ig – ezen a napon a hármasság kinyilatkoztatást ünnepeltük. Azt, hogy föltűnt a betlehemi csillag, keleten csillagászok ezt észrevették, és közülük hárman – a Gáspár, a Menyhért meg a Boldizsár –útrakeltek. Látni akarták Izrael született Királyát, akiről a csillag nekik azt mondta, hogy nemcsak Izrael Ura, hanem a mindenség, a földkerekség Királya. Azt mondták: mi látni akarjuk Őt, le akarjuk eléje tenni a hódolatunkat. El is indultak, pedig ők idegenek, pogányok, nem ismerik az Ószövetség kinyilatkoztatását, de a jelet, a csillagot megértették. – Ez a Megváltó kinyilatkoztatásának a legszélesebb köre, amelyik mindenkinek szól, az embereknek, az emberiségnek.

Azután ezen a napon ünnepeltük az Úr Jézus keresztségét is. Amikor már a születése után eltelt 30 esztendő, és János megszólal a Jordán partján: tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa! Jézus pedig elment hozzá és megkeresztelkedett, fölvette a bűnbánat keresztségét ő is.

János bemutatja Őt Izraelnek: Nézzétek! Ő az! Ő az, aki időben ugyan ő utánam jön, mert fél évvel fiatalabb mint én, de előttem létezett. Nagyobb, mint én. És Ő az, aki megszabadítja majd a népet a bűnöktől. – Ez a második kinyilatkoztatás Izraelnek szól. A választott népnek, amely vagy kétezer éven át mint közösség, mint nép várta a megváltást. Készült a fogadására.

Ugyanennek a Vízkeresztnek a harmadik része volt a kánai menyegző, az Úr Krisztus első csodája, amely a tanítványi körnek szólt. Akik ezt a csodát látták – a meghívott Tizenkettő és a Szűzanya – és igazán fölfogták, hogy mi történt, azok elkezdtek hinni Jézusban a Krisztust.

A II. Vatikáni Zsinat utáni liturgikus reform ezt a három kinyilatkoztatást időben széttraktá: ma van a napkeleti bölcseknek, a mindenkinek szóló kinyilatkoztatás ünnepe, holnap emlékezünk meg majd a kánai menyegzőről, és mához egy hétre az Úr Krisztus keresztségéről.

Ez a hármasság kinyilatkoztatás az Egyházban is zajlik mint az Egyház élete és az Egyház küldetése. Mert amikor az apostolok a Föltámadás után azt hallották, hogy „menjetek el az egész világra, és hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek, tanítsátok őket, és aki hisz, azt keresztteljezzétek meg, és aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözül”, ez a küldetés olyan, mint a csillag volt. Szól mindenkinek, tekintet nélkül fajra, nemre, korra, kultúrára – mindenkinek szól! Az Egyház hagyományosan ezt úgy mondja, hogy a küldetése katolikus. A mai terminológiában azt kellene mondanunk, globális küldetés. Az egész Globusznak szól.

De él az Egyházban a másik jel is, az, ami a János keresztségének felel meg, s ez az Egyház hivatalos élete. Ami intézményekhez van kötve, s jogszabályokban is megfogalmazódik; a tanítása dogmákba – a kicsinyek számára katekizmusba – fogalmazódik, és a szentségekben látható jelekkel közli a megváltott életet. Hivatalosan láthatóvá és hallhatóvá teszi az üdvösséget. És aki meg van kereszttelve, hallgat Péterre és a katolikus Egyház tagja, az többet meglát és többet meghall, mint azok, akik felé csak az a globális üzenet hangzik el.

Azután él az Egyházban az a harmadik kinyilatkoztatás-típus is, amelyen a kánai menyegző volt, ami a szűk tanítványi körnek szólt; és ez az a küldetés, ami kinek-kinek a szívéhez szól. Ezt az ember akkor éli meg, amikor egyszer csak – mondjuk imádság közben, egy esetleg hetvenhétyszer elmondott szóbeli ima közben, vagy egy kereszttel, egy esküvőn, egy szentség kiszolgáltatásakor, vagy egy szentmisén – az embert szíven üti, hogy ez most nekem szólt. Pedig lehet, hogy nagyon sokszor hallottam már, de most *meghallottam*. Ennek kinyilatkoztató értéke van, mert az ember ezeket a pillanatokot nem felejt el. És nem egyszer – megtér egy ilyen pillanattól.

Tehát a Vízkereszt misztériuma – az, hogy az Úr kinyilatkoztatja az embernek az üdvösséget – jelen van a mindenkori történelemben, ma is. És azok a Napkeleti bölcsek igazságot láttak. Mert amikor jönnek, és azt kérdezik az éppen uralkodó Heródestől: hol van a zsidók született Királya? – abszolút pontosak. Keresnek valakit, aki nem erőszakkal szerez majd trónt magának, nem népszavazás fogja trónra ültetni, nem katonák emelik a pajzsukra, hanem Királynak született. Teljesen pontosak. És abban is, hogy oly távolról elindulnak, mert úgy látják, ez a Király a miénk is, mindenkié. Globális – mondják ma.

Éppen ezért az Egyház nem fél a történelem egyetlen korszakától sem, ettől a mostani globalizációtól sem. Mert éppen az Úr Krisztus születésekor láthatóvá vált az is, hogy ez a Gyermek tényleg született Király, és az egész emberi történelem – a teremtéstől kezdődően a Római Birodalom Augustus császár uralma alatti pillanatáig – Neki szolgál. Érte történik minden. Akkor is, ha ezt emberek nem tudják, sőt, akkor is, ha éppen az ellenkezőjét akarják, mint amit ez a született Király majd akar.

Ezért nem kell félnünk a globalizációtól sem, mert a világban bármi történik, a mindenség Királyának uralmát készíti elő. És ez bennünk kezdődik el. Ezért nagyon fontos, hogy legyenek az életünkben olyan kinyilatkoztató pillanatok, amikor szíven üt a hallott igazság: ez nekem szól! Jóllehet igazában az Üdvözítő minden szava személy szerint mindegyikünknek szól, minden tette értünk történt, és amit Ő az Egyházban hallhatóvá és láthatóvá tesz, az mindegyikünknek az üdvösségéért van.

És ezért mi hálaival tartozunk, és ebben a vízkereszt szentmisében meghajlunk Előtte, s megköszönjük Neki, hogy hihetünk Benne és örülünk Neki, mert ő tényleg a mi Üdvözítőnk. Amen.

Függelék

Szeplőtelen Fogantatás – December 8.

Napi könyörgés

Istenünk, ki Egyszülöttednek a Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatása által méltó hajlékot készítettél, kérünk add, hogy az Ő közbenjárására megtisztult lélekkel adhassunk Neked szállást. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Olvasmány *Ter 3,9–15.20.*

Szentlecke *Ef 1,3–6; 11–14.*

Evangélium *Lk 1,26–38.*

Testvéreim! A Szűzanyának is, meg az Úr Krisztusnak is három ünnepe van az egyházi évben. Ezt azért jó tudatosítani, mert a szenteknek egy ünnepjük van, az égi születésnap, a földi haláluk napja. Kivétel közöttük Keresztelő Szent János, akinek megünnepeljük a földi születésnapját is. Ő ugyanis még magzatként megtisztult az eredeti bűntől, amikor a Boldogságos Szűz Mária – méhében a Megváltóval – meglátogatta Erzsébetet. János tehát már az örök üdvösségre születik.

A Szűzanya és az Úr Krisztus esetében nemcsak a földi születésnapot, hanem a fogantatás napját is megünnepeljük. Az Úr Krisztus esetében ez nem szorul magyarázatra. Az Ő fogantatásának ünnepnapja március 25, az angyali üdvözlés, vagy amint mi magyarok mondjuk: Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe.

A Szűzanya esetében azonban meg kell indokolni az Egyháznak, hogy miért teszi ezt, tehát miért ünnepli fogantatásának napját is. Miért emeli ki őt az összes többi Ádám és Éva-ivadék közül.

És magyarázatul az Egyház azt mondja: azért, mert ez a fogantatás rendkívüli. Itt az Isten gondviselő jósága, a megváltást elővételezve, a megváltás erejéből és a Megváltó Krisztusra tekintettel ezt a fogantatást kiveszi az eredeti bűn öröksége alól. Az az élet, mely Szent Anna szíve alatt megfogant, fogantatása pillanatától kedves az Isten előtt; nem a születésétől, hanem a fogantatásától kezdve. Amikor az Egyház képekben fogalmaz, a hagyományból merítve azt mondja, hogy Mária egészen szép; a sok-sok *szeplős* teremtmény között – ő a *szeplőtelen*. A mindenkinél szebb. Akinek szeplőtelen, makulátlan a léte. A sok-sok tövis és bogáncs között – ő a virág. A minden virág szépségét hordozó virág. És amikor így szólítjuk őt – az ibolyától a rózsáig sorolva a neveit –, azt akarjuk neki elmondani, hogy: Mária, mi emberek is tudunk néha-néha jók lenni... meg hordozunk némi szépséget, de azt a jóságot, meg azt a szépséget, amit te hordozol, egyikünk sem éri el. Sőt, mindegyikünk tanulhat tőled. Mert szép vagy, jó vagy, szent vagy. Szentebb vagy, mint bárki az emberek között, ezért merünk téged úgy szólítani, hogy Szentséges Szűz Mária. – Ezért.

És ha még emlékszünk rá, az egyik ádventi homíliában (az első kedden) a Szűzanyától megkérdeztük, hogy mit is jelent szelídnek lenni?... szelídülni? – S akkor ő tanítgatott minket arra, hogy ez azt jelenti: ártatlan vagy ..., igaz vagy..., meg jó vagy... vagy legalább is úton vagy efelé. – Na most, a Szűzanya a fogantatása pillanatától ilyen: ártatlan, igaz, jó. Szentséges.

A szeplőtelen fogantatással valójában csak tagadunk, mondván: Mária semmit nem hordoz abból, amit az eredeti bűn nekünk jelent, hiszen az eredeti bűn csupa-csupa negatívum. Ezeket tagadjuk a Szűzanyáról. Gábiel azonban állít is, amikor azt mondja: Üdvöz légy malaszttal teljes – kegyelemmel teljes. Te nemcsak mentes vagy mindentől, ami csúnya, meg rossz, meg baj, hanem te hordozol mindent, ami igaz, jó és szent.

És amikor mi azt mondjuk a Szűzanyának a litániában: Mária, te tiszteletes edény vagy... te vagy az ájtatosságnak a jeles edénye... – akkor azt állítjuk róla: Mária, te olyan vagy mint a egy csiszolt kristály-kehely a repedt cserépkorsók meg az ütött-kopott pléh-kulacsok között. Tiszta vagy és benned van az élet szerzője.

Mert a Szűzanya mindent, amit kapott, azért kapta, hogy az Isten méltó anyja legyen. És vállalta. És ezért óriási pillanat – nem az ő fogantatása, hanem a Fiának, a Megváltónak fogantatása, az Angyali üdvözlés. Amikor Mária már tudva és akarva, emberként, teremtményként – igaz, szeplőtelen teremtményként, akinek értelme éles, nem elhomályosult, mint a miénk, akarata érzékeny a jóra és jóra hajló, nem mint a miénk, amelyik érzéketlen és rosszra hajló –, mindazonáltal emberként hallja az angyali szót és megdöbben: Miféle köszöntés ez?... Ilyen köszöntést soha senki nem tanított nekem, s eddig ilyen köszöntést még soha nem hallottam... miféle köszöntés ez? – És megérti, hogy mit mond neki Gábiel. És igen-t mond, ő, a szeplőtelen. Befogadja, mint csiszolt kristály-kehely a belé árasztott életet. Elfogadja.

És amikor mi ott ülünk az ő lábánál ma reggel, úgy szeretnénk megsimogatni őt, legalább a szavainkkal: Mária, te, aki más vagy mint mi, több vagy, igazabb vagy, jobb vagy, szentséges vagy – ugye nem kergetsz el bennünket, akik, amit lehet elhibázunk, amit lehet elrontunk, aztán még egymásnak is esünk, egymást hibáztatva ... szóval mi szeplősek vagyunk... és sajnós, a szeplő nemcsak szépséghiba, hanem romlás kiindulási pontja is lehet. Mint egy csodálatos almán egy pötty, ami három hét múlva az egész almát megrohasztja... – mi ilyenek vagyunk... Te azonban, Mária, a Boldogságos, a Szentséges Szűz, ugye nem kergetsz el?...

S erre a Szűzanya csak ránk mosolyog és azt mondja: hát már hogy kergetnélek el benneteket?... ha el akartalak volna kergetni, akkor az ajtón sem jöhettetek volna be... de hát itt vagytok körülöttem... – És a Szűzanya megköszöni a hitünket. Mert ő tudja, s a mennyországban már mi is fogjuk tudni, hogy micsoda dicsősége a Megváltó Krisztusnak az, hogy gondolkodó, szabad emberek hisznek őbenne. Mégpedig az eredeti bűnnel megsebzett emberek, akik elhomályosult értelemmel látni kezdik az élet világosságát... rosszra hajló akarattal tudjuk akarni a jót... és tudunk bünbánatot tartani.

Hát segítsen nekünk a Boldogságos, a Szentséges, a Szeplőtelen Szűz. Segítsen készülni. Most a karácsonyra. Segítsen jónak lenni. Szelídülni. Hogy a végén fogadhassuk megtisztultan az Életet. Mégpedig a boldog, örök életet a Megváltó Krisztustól. Amen.

Ádventi naptár

Az alábbi naptárak illusztrálják az adventi liturgikus naptár összeállítását.

A december 17–24-ig tartó időszak mindig a karácsony ünnepének, december 25-ének a közvetlen előkészülete, és azoknak a napoknak kötett olvasmányai vannak (lásd a könyv december 17–24. napjait). Az ádvent 4. vasárnapja azon napok valamelyikére esik, és akkor ádvent 4. vasárnapjának olvasmányait vesszük (például 2006-ban december 24-ére esik ádvent 4. vasárnapja, és így a december 24-i olvasmányok elmaradnak, helyettük ádvent 4. vasárnapjának szövegét vesszük).

Az ádvent 1-3. hetének napjait december 16-ig kell követnünk, mert december 17-étől már külön olvasmányok vannak.

Az egyszerűség kedvéért az összes december 17–24-i napot az ádventi negyedik héthez soroltuk a tartalomjegyzékben, annak ellenére, hogy legalább egy nap közülük mindig a harmadik hétre esik – azért nincs a harmadik hétnek szombatja.

Szeplőtelen Fogantatás ünnepe december 8-a, és azon a napon annak az ünnepnek az olvasmányait kell vennünk, elhagyva az arra eső adventi nap olvasmányait.

A 2005–2007 évek illusztrálásként szolgálnak tetszőleges év ádventjének összeállításához.

2005

Vasárnap	XI. 27.	Ádvent I. vasárnapja B év
Hétfő	XI. 28.	I. hét hétfője
Kedd	XI. 29.	I. hét keddje
Szerda	XI. 30.	I. hét szerdája
Csütörtök	XII. 1.	I. hét csütörtökje
Péntek	XII. 2.	I. hét péntekje
Szombat	XII. 3.	I. hét szombatja
Vasárnap	XII. 4.	Ádvent II. vasárnapja B év
Hétfő	XII. 5.	II. hét hétfője
Kedd	XII. 6.	II. hét keddje
Szerda	XII. 7.	II. hét szerdája
Csütörtök	XII. 8.	Szeplőtelen Fogantatás
Péntek	XII. 9.	II. hét péntekje
Szombat	XII. 10.	II. hét szombatja
Vasárnap	XII. 11.	Ádvent III. vasárnapja B év
Hétfő	XII. 12.	III. hét hétfője
Kedd	XII. 13.	III. hét keddje
Szerda	XII. 14.	III. hét szerdája
Csütörtök	XII. 15.	III. hét csütörtökje
Péntek	XII. 16.	III. hét péntekje
Szombat	XII. 17.	December 17.
Vasárnap	XII. 18.	Ádvent IV. vasárnapja B év
Hétfő	XII. 19.	December 19.
Kedd	XII. 20.	December 20.
Szerda	XII. 21.	December 21.
Csütörtök	XII. 22.	December 22.
Péntek	XII. 23.	December 23.
Szombat	XII. 24.	December 24.
Vasárnap	XII. 25.	Karácsony ünnepe

2006

Vasárnap	XII. 3.	Ádvent I. vasárnapja C év
Hétfő	XII. 4.	I. hét hétfője
Kedd	XII. 5.	I. hét keddeje
Szerda	XII. 6.	I. hét szerdája
Csütörtök	XII. 7.	I. hét csütörtökje
Péntek	XII. 8.	Szeplőtelen Fogantatás
Szombat	XII. 9.	I. hét szombatja
Vasárnap	XII. 10.	Ádvent II. vasárnapja C év
Hétfő	XII. 11.	II. hét hétfője
Kedd	XII. 12.	II. hét keddeje
Szerda	XII. 13.	II. hét szerdája
Csütörtök	XII. 14.	II. hét csütörtökje
Péntek	XII. 15.	II. hét péntekje
Szombat	XII. 16.	II. hét szombatja
Vasárnap	XII. 17.	Ádvent III. vasárnapja C év
Hétfő	XII. 18.	December 18.
Kedd	XII. 19.	December 19.
Szerda	XII. 20.	December 20.
Csütörtök	XII. 21.	December 21.
Péntek	XII. 22.	December 22.
Szombat	XII. 23.	December 23.
Vasárnap	XII. 24.	Ádvent IV. vasárnapja C év
Hétfő	XII. 25.	Karácsony ünnepe

2007

Vasárnap	XII. 2.	Ádvent I. vasárnapja A év
Hétfő	XII. 3.	I. hét hétfője
Kedd	XII. 4.	I. hét keddeje
Szerda	XII. 5.	I. hét szerdája
Csütörtök	XII. 6.	I. hét csütörtökje
Péntek	XII. 7.	I. hét péntekje
Szombat	XII. 8.	Szeplőtelen Fogantatás
Vasárnap	XII. 9.	Ádvent II. vasárnapja A év
Hétfő	XII. 10.	II. hét hétfője
Kedd	XII. 11.	II. hét keddeje
Szerda	XII. 12.	II. hét szerdája
Csütörtök	XII. 13.	II. hét csütörtökje
Péntek	XII. 14.	II. hét péntekje
Szombat	XII. 15.	II. hét szombatja
Vasárnap	XII. 16.	Ádvent III. vasárnapja A év
Hétfő	XII. 17.	December 17.
Kedd	XII. 18.	December 18.
Szerda	XII. 19.	December 19.
Csütörtök	XII. 20.	December 20.
Péntek	XII. 21.	December 21.
Szombat	XII. 22.	December 22.
Vasárnap	XII. 23.	Ádvent IV. vasárnapja A év
Hétfő	XII. 24.	December 24.
Kedd	XII. 25.	Karácsony ünnepe